

AG474 II

ISSN 1429-1673

Pryzmat

Pismo informacyjne Politechniki Wrocławskiej
Nr 104 marzec 1998

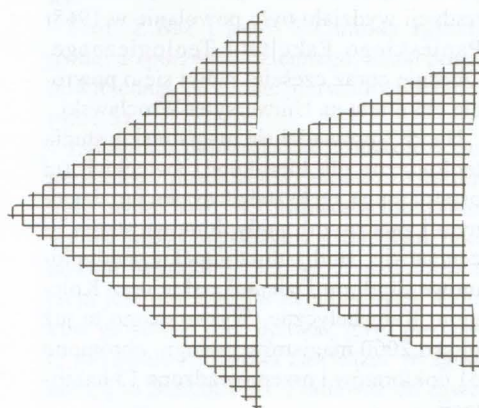
D2.15

APANONAR

N
A
N
T
R
E
S
O
L
I

W marcu duże wrażenie zrobiła prezentowana na antresoli Gmachu Głównego wystawa motocykli. Organizatorem wystawy był istniejący od 3 lat Akademicki Klub Motorowy APANONAR działający przy Wydziale Mechanicznym PWr.

Zwiedzający z podziwem patrzyli na wystawione starsze i nowsze egzemplarze pojazdów. Uwagę przyciągał Suzuki Intruder VS 800 i eksponowany obok niego współczesny strój motocyklisty (zdj. 1).

Klub liczy 35 członków rekrutujących się nie tylko z różnych wydziałów PWr, ale i z różnych uczelni.

Widoczni na drugim zdjęciu to (od lewej, od góry):

Witold Wojciechowski „Wiking”,
Marcin Adrian „Koszmarek”,
Tomasz Jakubczyk „Kazek”,
Krzysztof Talaga,
Karolina Drabent „Kiler”
Paweł Wajs,
Marcin „Szmatic”,
Tomasz Szydełko „Szydło”.

Puchary w rękach motocyklistów zostały przyznane za najdłuższą przejechaną trasę na zlot motocykli w Niemczech.

Kolejna ilustracja (z lewej strony, u dołu) pokazuje wał korbowy „solidnie pospawa-

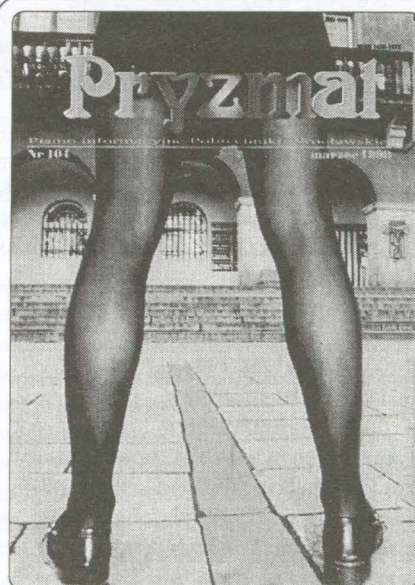
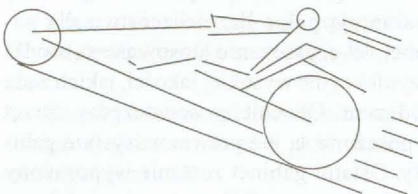
ny”, który znajdował się w polskim motocyklu Junak 10. Nabywca pojazdu Darek Bugajski musiał dokonać zdecydowanych przeróbek. Z pierwotnej konstrukcji zostały tylko silnik, rama i zbiornik. Teraz (zdjęcie po prawej stronie) motocykl jest ozdobą wystawy.

APANONAR utrzymuje kontakty z podobnymi klubami: jeden z nich działa na uczelni w Newcastle w Anglii, drugi to polski klub „Sokół” z Chicago. Współpraca pozwala na wymianę doświadczeń i pomaga w uzyskiwaniu części.

Studenci starają się też angażować w pomoc społeczną. Na wystawie sprzedawali znaczki akcji „Serce na kołach”, której dochód przeznaczony jest na dom dziecka.

Wydział Mechaniczny i Politechnika Wrocławska wspierają działalność klubu przez pomoc finansową, udostępniając pomieszczenia biurowe i warsztatowe. Studenci starają się wnieść swój wkład w bazę materiałną klubu – sami remontowali warsztaty przy ul. Braci Gierymskich 104. Włączają się też w organizację Festiwalu Nauki, który ma się odbyć we wrześniu.

Studenci wyrażają podziękowanie za wszechstronną pomoc swojemu opiekunowi - doktorowi Zbigniewowi Sroce (I-16), dziekanowi Wydziału Mechanicznego prof. Janowi Kochowi, prodziekanowi doktorowi Grzegorzowi Pękalskiemu i kierownikowi Sekcji Spraw Studenckich Działu Nauczania mgr Andrzejowi Ostoi-Soleckiemu.

Wiosna idzie!

Szanowni Państwo,

Idzie wiosna. Chwilami zupełnie jej nie widać, świat tonie w śnieżnych zamieciach, a jednak kalendarz imprez na Uczelni najwyraźniej na to wskazuje. Właśnie zakończyli się IV Wrocławskie Naukowe Targi Książki. Hall Gmachu Głównego wypełnili liczni wystawcy i jeszcze liczniejsi czytelnicy. Co prawda okazało się, że miłośnicy książek nie dysponują dużymi kwotami, ale poza tym targi były sukcesem. Podsumowaniem zajmiemy się w następnym numerze.

Obecny miesiąc ma przypominać o usługach oferowanych przez Bibliotekę Politechniki Wrocławskiej. Tym razem zachęcamy do skorzystania z akcji otwartych dni w Bibliotece Głównej. Warto też zapoznać się z nową ofertą usług bibliotecznych.

Otwierają się drzwi do licznie uruchamianych laboratoriów komputerowych, co wynika z finalizowanej akcji „500 komputerów”. Kto chciałby założyć własną stronę www w Internecie, niech koniecznie zapozna się z tekstem pani mgr Hanny Mazur na ten temat.

W tym roku marzec kojarzy się szczególnie z wydarzeniami sprzed 30 lat, strajkami studenckimi i represjami, które po nich nastąpiły. Wypadki te, opisane już w wydawnictwie jubileuszowym Politechniki Wrocławskiej, zostaną lepiej udokumentowane dzięki inicjatywie Prezydium Komisji Zakładowej „Solidarności” PWr.

Na marginesie warto przytoczyć słowa niezapomnianego Władysława Gomułki, który robił wymówki jednemu z członków KC, że ma kilkanaście samochodów. Ten bronił się mówiąc, że prezydent Mościcki miał ich aż dwadzieścia. „To co innego – odpowiedział Gomułka. – Mościcki był sławnym profesorem i wynalazł azot.”

Czego i Państwu życzy

Redakcja

Pryzmat

Pismo Informacyjne
Politechniki Wrocławskiej
Politechnika Wrocławska
Wybrzeże Wyspiańskiego 27
50-370 Wrocław

Redaktor Naczelny: dr inż. Maria Kiszka
Redakcja: bud D-5, pok.22, tel. 320 22 89 i 320 21 17
e-mail: pryzmat@ite.ite.pwr.wroc.pl

Opr. graf., skanowanie, DTP, skład i lamowanie, korekta: redakcja
Kolor naświetla: „FUNNA” W-w, ul. Krupnicza 2/4
Druk: Drukarnia Oficyny Wydawniczej PWr Nakł. 1500 egz.
Druk koloru: „ELMA”, W-w, ul. Norwida 29

R O Z M A I T O Ś C I

WCZASY ZDROWOTNE

Zakład Usług Socjalnych Politechniki Wrocławskiej organizuje wczasy zdrowotne w ośrodku wczasowym Politechniki Wrocławskiej w Ustce.

Terminy turnusów 14-dniowych:

1. 17.03. – 30.03.1998 r.,
2. 02.04. – 15.04.1998 r.,
3. 18.04. – 01.05.1998 r.,
4. 04.05. – 17.05.1998 r.

Cena skierowania dla pracowników i członków rodzin (dofinansowanie 40% z ZFŚS) wynosi 270,00 zł (obowiązuje zaświadczenie lekarza kierującego na tę formę leczenia).

Cena skierowania dla osób spoza Uczelni i pracowników nie posiadających zaświadczenia lekarskiego: 450,00 zł. (+ 7% VAT).

Cena obejmuje:

- noclegi,
- wyżywienie,
- opiekę lekarską i pielęgniarską,
- zabiegi wykonywane na miejscu (gimnastyka korekcyjna, masaże kręgosłupa, drenaż, solux).

Istnieje możliwość wykupienia innych zabiegów zaleconych przez lekarza w Uzdrawisku „USTKA”.

Podstawowe kierunki leczenia w Ustce obejmują choroby:

- układu oddechowego,
- układu krążenia.

Drugoplanową specjalizacją jest leczenie chorób:

- narządów ruchu,
- pochodzenia reumatycznego,
- wydzielania wewnętrznego i przemiany materii.

Szczegółowe informacje i zapisy w Zakładzie Usług Socjalnych Politechniki Wrocławskiej bud. C-9, pok. 418, tel. 320-34-47 w godzinach od 10⁰⁰ do 14⁰⁰.

Wczasy zdrowotne nie mają wpływu na wczasy letnie – nie powodują zmiany pozycji na liście bazowej.

**JUBILEUSZ
„GAZETY UNIwersYTECKIEJ”**

W lutym ukazał się jubileuszowy, pięćdziesiąty numer „Gazety Uniwersyteckiej Uniwersytetu Śląskiego”. Miesięcznik ten ukazuje się od lipca 1992. Jego redaktorem do lipca 1997 był Franciszek Szpor. Od lipca 1997 redaktorem naczelnym jest Dariusz Rott. Obecnie periodyk ukazuje się w nakładzie 800 egzemplarzy. Jego objętość wynosi 24 strony. Pismo zawiera m.in. następujące działy: prezentacje, rozmowy, fe-

lietony, nowe książki, informacje działu współpracy z zagranicą, witryna samorządu studenckiego. W ostatnich numerach publikowali m.in. Ryszard Kapuściński, Sławomir Nicieja (rektor Uniwersytetu Opolskiego), Jerzy Woźnicki (rektor Politechniki Warszawskiej), a także członkowie wspólnoty akademickiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

W numerze jubileuszowym znajduje się m.in. dodatek, który zawiera podstawowe informacje dla kandydatów na studia na Uniwersytecie Śląskim.

REKTORZY W LIBERCU

Tradycją stały się spotkania „w trójkątym czworokącie”, czyli zjazdy przedstawicieli czterech uczelni z trzech miast: Technische Universität z Drezna, Technicznego Uniwersytetu z Libercu oraz Politechniki i Uniwersytetu z Wrocławia. W dniach 25 i 26 lutego rektorzy spotkali się w Libercu. Oprócz prof. Andrzeja Mulaka Politechnikę Wrocławską reprezentowali profesorowie: Benedykt Licznarski, Jan Pytel i Joachim Potrykus.

Z Drezna przybył rektor TU, prof. Mehlhorn, który w swoim wystąpieniu poruszył problemy organizacji, struktury i przebiegu studiów i współpracy ze szkołami zawodowymi.

Uczelnia w Libercu zaprezentowała swoje wydziały.

Dyskusje toczyły się w językach angielskim, niemieckim i polsko-czeskim.

Następne spotkanie odbędzie się na jesień w Dreźnie.

LASEROWY DENTYSTA

Przychodnia dla studentów i pracowników Politechniki Wrocławskiej wzbogaciła się ostatnio o nowy sprzęt stomatologiczny wartości około 50 tysięcy złotych. Są to 2 lasery biostymulacyjne, 3 minipiezony do ściągania kamienia nazębnego oraz myjki ultradźwiękowe do sprzętu drobnego, które gwarantują pełne bezpieczeństwo dla pacjenta. W czyszczeniu stosowane są środki dezynfekcyjne wysokiej jakości, jakich żąda producent. Obecnie w nowoczesny sprzęt wyposażone są już prawie wszystkie gabinety. Ostatni gabinet zostanie wyposażony w taki sprzęt w najbliższej przyszłości.

Z PROKURATURY

Prokuratura Rejonowa Wrocław-Śródmieście zawiadomiła władze Politechniki Wrocławskiej, że wobec niestwierdzenia przestępstwa umorzyła w dniu 2 lutego postępowanie o sygnaturze Ds 5523/97 wszczęte z doniesienia znanego działacza.

XXX-LECIE PFT

W 1702 roku powołano na Uniwersytecie Wrocławskim Wydział Teologiczny, który kontynuował działalność najstarszego seminarium duchownego istniejącego we Wrocławiu od 1565 r. Wydział zlikwidowano tuż po II wojnie światowej. Nawiązaniem do tradycji wydziału było powołanie w 1968r. Papieskiego Fakultetu Teologicznego. Obecnie coraz częściej mówi się o powrocie Fakultetu na Uniwersytet Wrocławski.

Na PFT prowadzi się magisterskie studia teologiczne dla kleryków i świeckich (ci ostatni mogą się kształcić systemem dziennym i zaocznym), podyplomowe studia licencjackie, studia doktoranckie, podyplomowe Studium Dziennikarskie oraz Kolegium Katechetyczne. Wykształcono tu już blisko 2000 magistrów teologii, obroniono 61 doktoratów i przeprowadzono 13 habilitacji.

24.02.98 odbyły się uroczystości trzydziestolecia Papieskiego Fakultetu Teologicznego we Wrocławiu. Wzięli w nich udział rektorzy wszystkich uczelni Wrocławia i Opola, biskupi z Wrocławia i sąsiednich diecezji, wicewojewoda wrocławski dr Andrzej Łoś i prezydent miasta Bogdan Zdrojewski.

Jubileuszowej Mszy św. koncelebrowanej przewodniczył i homilię wygłosił bp J. Szłaga, przewodniczący Komisji Naukowej Episkopatu Polski. W czasie uroczystej akademii rektor PFT ks. prof. Ignacy Dec przypomniał dzieje Wydziału Teologicznego we Wrocławiu. Zwrócił też uwagę na dobrą współpracę PFT z Politechniką Wrocławską, której kilku pracowników wykłada na Studium Dziennikarskim.

W imieniu Kolegium Rektorów Wrocławia i Opola gratulacje złożył jego przewodniczący – prof. Roman Duda.

SPRWA EMU

Informujemy, że dr Ryszard Radomski nie ma nic wspólnego z zaginięciem strusia EMU z wrocławskiego ZOO. Tym bardziej – marabuta. Elektrochemiczny Miernik Uniwersalny został wyhodowany na własnej pierśi dr Radomskiego.

PRZEPRASZAMY...

pana mgr inż. Tomasza Surmacza, że Jego nazwisko zniknęło spod Jego artykułu „Ochrona serwerów poczty elektronicznej PWR” zamieszczonego na str 18 i 19 „Pryzmatu” nr103. Osoby dociekliwe mogły, na szczęście, znaleźć informację o Autorze we wstępie na str. 3.

SENAT

XVII POSIEDZENIE SENATU

(19.02.1998 r.)

Senat uczcił pamięć zmarłych pracowników Politechniki Wrocławskiej: pani **doc. Haliny Łopuszańskiej**, pani **doc. Stanisławy Jellonkowej** i **prof. Andrzeja Jellonka**.

Prof. **Z.Bać** i **prof. S.Chanas** zgłosili uwagi do porządku dziennego, Senat postanowił jednak utrzymać pierwotny porządek (42:1:5).

Zgłoszono poprawki do protokołu z poprzedniego posiedzenia, zwłaszcza istotne były uwagi **prof. S.Chanasa** o interpretowaniu poszczególnych głosowań jako uchwał. Wyraził on pogląd, że nadinterpretacją jest traktowanie negatywnych wyników głosowań jako uchwał, gdyż pozwala to następnie rektorowi zawieszając je zgodnie z §36 Statutu PWr. Ponieważ do zawetowania decyzji rektora potrzeba już 3/4 głosów, można przeprowadzić każdą decyzję liczbą 1/4 głosów.

Większością głosów (48:0:2) przyjęto protokół.

• Senat ponownie rozpatrywał wniosek o nadanie stanowiska profesora nzw. **doc. J.Gierczakowi** z Wydz. Architektury.

Jak przypomniał dziekan **S.Medeksza**, sprawa ta była już dwukrotnie rozpatrzona negatywnie przez Senat poprzedniej kadencji (1995 r.) W wyniku tego **doc. J.Gierczak** skierował do sądu sprawę o ochronę dóbr osobistych przeciwko 4 profesorom, których list zawierający negatywną o nim opinię mógł przyczynić się do decyzji i użył skądś wyrok dla siebie korzystny.

Prof. H.Hawrylak w imieniu komisji stwierdził, że komisja nie rozważała kwestii etycznych, a meritum. Szersze tło sprawy nadaje się raczej do sądu koleżeńskiego. **Prof. Z. Bać** podkreślił kryteria etyki niezbędne przy nominacjach profesorskich i ponowił wniosek o zdjęcie tego punktu z porządku obrad. Po zgłoszeniu różnych opinii w tej sprawie Senat udzielił poparcia wnioskowi o nominację (28:14:9).

• **Prof. J.Świątek** przedstawił wniosek o mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego **prof. Iwana G.Tabakowa**, obywatela bułgarskiego, który ukończył Wydział Elektroniki PWr, tu też uzyskał habilitację, a ostatnio był członkiem komisji ds. stopni naukowych w Bułgarii. Senat poparł ten wniosek (52:0:0).

• Senat poparł wnioski o ponowne mianowanie na stanowisko profesorów nadzwyczajnych **dr hab. Barbary Lejczak** (Wydz.

Chemiczny), **dr hab. inż. Mieczysława Lecha** i **dr hab. inż. Ryszarda Millera** (Wydz. Mechaniczno-Energetyczny).

• Powrócono do sprawy przekształceń struktury uczelni. **Prof. S.Chanas** podtrzymał swoje wątpliwości co do traktowania negatywnych rozstrzygnięć jako uchwał. **Prof. Cz.Daniłowicz** wyraził pogląd, że usunięcie w Statucie pkt. 4 i 5 z §24 wprowadza niespójności. **Dr J.Górniak** stwierdził, że można przy odpowiedniej interpretacji doprowadzić do zmiany Statutu 16 głosami. **Prof. R.Grzaślewicz** wezwał do poparcia stanowiska władz rektorskich. Senat poparł wniosek (47:0:4).

Następnie rozpatrzono sytuację poszczególnych instytutów międzywydziałowych.

Pani dziekan Wydz. Górniczego **prof. M.Hardygóra** przedstawiła zagrożenia, jakie niesie dla W-6 zmiana struktury (problemy kadrowe, niekorzystne rozliczenia międzywydziałowe, utrata zaplecza laboratoryjnego). **Prof. J. Zdanowski** zadeklarował wolę władz Uczelni wspierania małych wydziałów poprzez pomoc finansową. Senat przyjął wniosek o przyłączenie Instytutu Geotechniki i Hydrotechniki do Wydziału Budownictwa LiW. (30:6:8). Wydzielona grupa pracowników, w tym 2 pracowników samodzielnych, przejdzie na Wydz. Górniczy.

Prof. J.Zdanowski przedstawił ustalenia dotyczące Instytutu Sterowania i Techniki Systemów. Instytut ten ma zostać przyłączony do Wydziału Informatyki i Zarządzania, ale i tu część osób pozostanie na Wydz. Elektroniki. Wniosek został przyjęty (43:0:1).

Instytut Chemii Fizycznej i Teoretycznej ma zostać przyłączony do Wydz. Chemicznego, przy czym 4 samodzielnych pracowników będzie należało do WPPT. Będą oni delegowani do I-30. Senat przyjął wniosek (46:0:1).

• Senat wyraził zgodę na utworzenie na Wydziale Elektroniki następujących jednostek:

– Katedry Metrologii Elektronicznej i Fotonicznej (kierownik prof. J.Mrocza, 27 nauczycieli akad.),

– Wydziałowego Zakładu Miernictwa i Systemów Pomiarowych (kier. doc. R.Romaszewski, 12 n.a., tym 1 z habilitacją),

– Wydziałowego Zakładu Systemów i Sieci Komputerowych (15 n.a., 3,33 etatów na stanowiska profesorskie).

Wyniki głosowania odpowiednio: 47:0:2, 45:0:2, 40:0:2.

• Prorektor ds. Nauczania **prof. L.Jacak**

przedstawił propozycję objęcia przez PWr patronatem tworzonego obecnie Wrocławskiego Studium Zawodowego. Zwiększona rekrutacja na uczelnie wpływa na średni poziom studentów. Jednocześnie zbliża się wprowadzenie systemu oceny poziomu kształcenia w szkolnictwie wyższym, więc wkrótce niezbędna będzie dyskusja o jakości kształcenia. Trzeba myśleć jednak o słabszych kandydatach i zaoferować im inne możliwości rozwoju. W związku z tym proponowane jest powołanie wyższej szkoły zawodowej, policealnej, profesjonalnie kształcącej w poszukiwanych zawodach.

Wrocławski ośrodek akademicki kształci ok. 60 tysięcy studentów, ale maturzystów jest kilka razy więcej. Zatem celowe jest powołanie szkoły na potrzeby absolwentów liceów. Instytucja taka powinna móc sama się utrzymać. Stworzy to nowe pole działania dla CKU. Osoby, które będą dobrze sobie radziły w takiej szkole, mogą kontynuować naukę jako studenci PWr. Uzyskano już wstępna akceptację dziekanów i Senackiej Komisji ds. Dydaktyki dla takiego rozwiązania.

Prof. J.Świątek w imieniu ww. komisji podkreślił potrzebę uściślenia rodzaju dyplomu przyznawanego przez szkołę, określenia programów i sposobu kierowania słuchaczy WSzZ na studia. Senat wyraził zgodę na patronat (43:0:1).

• Zaproszony na posiedzenie Senatu **prof. L.Komorowski** przedstawił koncepcje i stan przygotowań do planowanego na wrzesień b.r. Festiwalu Nauki Wrocławskiej. Stwierdził, że UWr wkłada w przygotowania wiele energii. Inne uczelnie angażują się słabiej. Program Festiwalu ma składać się z 2 części. Pierwsza z nich jest realizowana na szczeblu centralnym (wykłady o szerokim profilu, centralna reklama PWr w A-1 itp.) Jednakże główny nurt i przedmiot prezentacji ma dotyczyć poszczególnych dziedzin wiedzy i jednostek uczelni. Trzeba umieć znaleźć ludzi, którzy umieją ciekawie mówić o swojej działalności zawodowej. Pozytywnie zareagowały już niektóre wydziały: Budownictwa, Chemiczny, Inżynierii Środowiska, Informatyki i Zarządzania oraz Mechaniczny. Oczekiwane jest włączenie się innych. Nieobecność w mediach w czasie festiwalu to sytuacja, na którą nie można sobie pozwolić!

Prof. Mulak ostrzegł, że planowany termin (25-26.IX.) jest zagrożony przez wybory samorządowe. Zadeklarował jednocześnie współpracę swego pełnomocnika ds.

SENAT

Dokończenie ze strony 5

promocji PWr.

• **JM Rektor** odczytał pismo skierowane przez przewodniczącego Kolegium Rektorów Wrocławia i Opola **prof. Romana Dudę** do **min. M. Handkego**. Zwraca się on o włączenie Wrocławia do pilotażowej Państwowego Funduszu Pożyczkowego dla Studentów; motywuje to trudną sytuacją miasta po powodzi.

Prorektor ds. Nauki poruszył dwie kwestie: opóźniające podejście do spraw budżetu uczelni (zaległości w dostarczaniu rachunków, np. opłat za konferencje uniemożliwiają zamknięcie rozliczeń za 1997 rok)

oraz kategoryzację i wynikające stąd zasady finansowania przez KBN. **Prof. Maciejny** precyzuje w materiałach informacyjnych KBN kryteria podziału na działalność statutową. Uwzględniono tam m.in. procent pracowników z habilitacją, procent doktorów poniżej 35 roku życia, liczbę doktorantów, prawo nadawania stopni, prowadzone inwestycje, w tym ze środków KBN, autorstwo książek, liczbę publikacji różnych typów, referaty, patenty etc., pozyskane i realizowane projekty badawcze, procentowy udział środków KBN w działalności jednostki, partnerów zagranicznych, stażystów, uzyskane za granicą i nadane cudzoziem-

com stopnie, ilość akredytacji, opracowania na temat certyfikacji, działania instruktażowe, innowacje, organizację konferencji, wystaw popularnonaukowych, modernizację, poprawę płynności finansowej.

Dr M. Ciurla zaapelował, by przedyskutować plan remontów i inwestycji w związku z nieuniknionymi cięciami. Za miesiąc zostanie zatwierdzony budżet szkoły.

Członkowie Senatu otrzymali w materiałach senackich pismo **prof. W. Kasprzaka** skierowane do **JM Rektora** z propozycjami zmian w statucie Uczelni.

Następne posiedzenie Senatu 26 marca, godz. 14.00.

Ogólnopolskie spotkanie w Centrum KU

23 lutego w Centrum odbyło się spotkanie przedstawicieli różnych ośrodków z całego kraju oferujących kształcenie ustawiczne. W obradach wzięło udział 20 pracowników z 8 ośrodków. Wśród zaproszonych gości byli również pani dr Grażyna Klimowicz z Ogólnopolskiego Centrum Edukacji Niestacjonarnej w Warszawie oraz pan Wiktor Mystkowski z MEN. Inicjatywa spotkania powstała podczas seminarium na AGH w Krakowie, dzięki panu profesorowi Jerzemu Mischke, kierownikowi tamtejszego Centrum Kształcenia Niestacjonarnego. Seminarium było poświęcone problemom kształcenia ustawicznego na poziomie akademickim. W czasie krakowskiego spotkania okazało się, że problemów, z jakimi spotykają się pracownicy odpowiedzialni za funkcjonowanie tego typu placówek jest tak wiele, iż konieczne są kolejne obrady, chociażby w celu zdefiniowania i uporządkowania najbardziej palących i trudnych spraw.

Swoją zintegrowaną działalność przedstawiciele Centrów rozpoczęli od spotkania we Wrocławiu, w naszym CKU. Pierwszym efektem tej współpracy będzie utworzenie zunifikowanej strony WWW z informacjami o każdym centrum i zakresie oferowanych przez daną jednostkę usług oraz opracowanie banku kursów i modułów. Bank zostanie opracowany przez panią mgr Annę Grabowską z CKU Politechniki Gdańskiej.

Dyskutowano także nad statutem prawnym poszczególnych Centrów (jest w tych statutach wiele istotnych różnic) oraz możliwościami spełnienia wymogu samofinansowania, jaki niektóre z ośrodków obowiązuje. Rozważano także możliwość zawarcia umowy między po-

szczególnymi jednostkami, w celu wzajemnego udostępniania materiałów i pomocy dydaktycznych.

Z dużym zainteresowaniem uczestników spotkał się także projekt zgłoszony przez panią dr inż. Zofię Krokosz-Krynke kierownika Polsko-Amerykańskiej Szkoły Biznesu. (Warto dodać, że w marcu rozpoczyna się już XII edycja tej Szkoły). Projekt dotyczy zorganizowania przez CKU PWr. sympozjum i warsztatów dla instruktorów pn. "Aktywne formy szkolenia kadr menedżerskich". Proponowana konferencja powinna stworzyć możliwość wymiany poglądów, spostrzeżeń i doświadczeń na temat stosowanych metod dydaktycznych w szkoleniu kadry kierowniczej i udoskonalenie wybranych metod interaktywnego nauczania (symulacja, odgrywanie ról, studia przypadków). Autorka projektu, we wcześniej prezentowanym referacie, wykazała, że jedyną właściwą strategią w utrzymaniu się, na coraz bardziej konkurencyjnym, rynku edukacyjnym jest ciągle podnoszenie jakości oferowanych szkoleń i kursów. Konferencja jest planowana na wrzesień tego roku.

Spotkanie w naszym Centrum jest dobrym znakiem na przyszłość dla dalszej działalności instytucji związanych z kształceniem ustawicznym w Polsce, zwłaszcza na poziomie akademickim. Jest nadzieja, że wymiana doświadczeń a także skonsolidowanie sił pozwolą na stworzenie uprawomocnionego systemu, zapewniającego sprawne i efektywne funkcjonowanie ośrodków powołanych do pełnienia misji kształcenia niestacjonarnego w kraju ubiegającym się o członkostwo w UE.

Następne spotkanie przedstawicieli CKU odbędzie się na Politechnice Świętokrzyskiej 22 maja. W programie spotkania przewiduje się podpisanie formalnej umowy o współpracy oraz dalszą dyskusję nad polityką kształcenia ustawicznego, w tym także nad zasadami odpłatności za kursy przez osoby prywatne. □

Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola

Kolejne kolegium odbyło się 4 marca na Akademii Rolniczej.

• Gościem rektorów był Bogusław Litwiniec, długoletni animator Teatru „Kalambur”, obecnie przewodniczący stowarzyszenia

Od kilku lat miasto utrzymywało scenę „Kalambura”, ale ostatnio zrezygnowało ze względu na wymogi formalno-prawne (np. wymóg prowadzenia przetargów). Są różne grupy chcące się zająć sceną. Prezentowana jest też koncepcja, by finansowało ją KRUWiO. Chodzi o około 100 tys. zł. Do rozmów w imieniu KRUWiO zostali upoważnieni rektorzy Politechniki i Uniwersytetu. Być może sprawa będzie omawiana przez senaty tych uczelni.

• Omawiano tezy i postulaty na kolejne kolegium, które odbędzie się 27 marca na Uniwersytecie Wr. z udziałem prof. Andrzeja Wiszniewskiego (KBN).

Chodziło zwłaszcza o:

- terminowość dopływu dotacji (zwłaszcza środków na zakup czasopism),
- brak informacji o przyznanej wielkości dotacji, co przy opóźnieniu się faktycznego przekazania środków ma duże znaczenie,
- kwestię odpisu amortyzacyjnego od kosztów zakupu aparatury naukowej.

• Elementem porządkowania współpracy uczelni z regionem i miastem jest rozwiązywanie problemów wynikających z umów między uczelniami i gminą. Zdaniem JM Rektora prof. Andrzeja Mulaka widoczna jest potrzeba raportu określającego aktywa i pasywa współpracy. Np. czy Wrocław, jako miasto o licznych zabytkach, nie powinien być zainteresowany kształceniem w dziedzinie konserwacji zabytków?

• Rektorzy wyrazili wolę wsparcia działalności Towarzystwa im. Edyty Stein. Chodzi głównie o pomoc przy wydaniu książki o sławnej wrocławiance. □

Stanisława i Andrzej Jellonkowie – wspomnienie

Pożegnaliśmy Profesora Andrzeja Jelloneka i Jego Małżonkę, Panią Docent Stanisławę Jellonek. Odeszli od nas w dramatycznych okolicznościach, okrywając głębokim smutkiem i bólem bliskich i tak wielu z nas, dla których byli Nauczycielami.

Powracamy myślą do dzieła, którego dokonali, i długiej, pełnej zasług drogi życiowej.

Profesor Andrzej Jellonek urodził się 31 lipca 1907 roku w Krakowie w rodzinie urzędniczej. W roku 1925 uzyskał świadectwo dojrzałości z postępowaniem celującym w Gimnazjum Realnym im. H. Sienkiewicza. Następnie wstąpił na oddział elektryczny wydziału elektromechanicznego Politechniki Lwowskiej, który ukończył w roku 1931 z postępowaniem bardzo dobrym. Jeszcze w czasie studiów rozpoczął pracę na Lwowskiej Uczelni jako młodszy asystent w Katedrze Fizyki u prof. T. Malarskiego. W latach 1932-1934 był starszym asystentem w Laboratorium Radiotechnicznym Politechniki Lwowskiej. Następnie, aż do wybuchu wojny, pracując jako starszy konstruktor w Państwowych Zakładach Tele i Radiotechnicznych w Warszawie, jednocześnie dojeżdżając na wykłady do Lwowa. Tuż przed wybuchem wojny odbył podróż służbową do Stanów Zjednoczonych w celu zapoznania się z najnowszymi osiągnięciami radiotechnicznymi mającymi znaczenie dla obronności kraju.

Początek wojny spędził we Lwowie, gdzie współpracował z prof. J. Groszkowskim, uzyskał stopień doktora i docenturę. Po wkroczeniu wojsk niemieckich do Lwowa przeniósł się do Warszawy, gdzie współpracował z prof. A. Sołtanem kierującym laboratorium fizycznym Zakładów Philipsa.

W czasie powstania warszawskiego, w którym stracił cały warsztat naukowy i wszystkie notatki, swoją głęboką wiedzą i możliwościami związanymi z pracą konstruktora wspierał działania powstańcze.

Po upadku powstania zamieszkał w okolicach Krakowa, by już od marca 1945 roku objąć stanowisko adiunkta Politechniki

Śląskiej. W lipcu 1945 r. został oddelegowany do Wrocławia w celu zabezpieczenia sprzętu elektronicznego tamtejszej Politechniki.

We Wrocławiu pozostał na zawsze. W roku 1946 uzyskał nominację na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze Radiotechniki. Dwukrotnie, w latach 1950-52 i 1959-61, był prorektorem Politechniki Wrocławskiej ds. nauki.

W roku 1962, już jako profesor zwyczajny, objął kierownictwo Katedry Miernictwa Elektrycznego, a w 1968 r. funkcję dyrektora Instytutu Metrologii Elektrycznej. Stanowisko to pełnił do 1977 roku, kiedy przeszedł w stan spoczynku.

Dziedziną zainteresowań Profesora było miernictwo elektryczne rozumiane bardzo szeroko: od ogólnych podstaw teoretycznych poprzez miernictwo radiotechniczne, cyfrowe, wzorce elektryczne do pomiarów stochastycznych. Jego dorobek publikacyjny to 4 książki i kilkadziesiąt artykułów. Był promotorem 22 rozpraw doktorskich. Wykształcił i wychował bardzo liczny zastęp specjalistów z zakresu metrologii, a także częściowo kadre naukowe instytutu technologii elektronowej.

Był członkiem Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, wielu rad naukowych, członkiem Komitetu ds. Metrologii PAN, członkiem Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego.

Za wybitny wkład do nauki polskiej został wyróżniony wieloma odznaczeniami, w tym Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Macierzysta uczelnia przyznała Mu tytuł doktora honoris causa – promocja odbyła się 22 maja 1981 r. Jest też odznaczony Medalem dla Wybitnie Zasłużonych Politechniki Wrocławskiej.

Tyle mówi tradycyjnie ujęty życiorys. Należy jednak odpowiedzieć jeszcze na pytanie: kim był dla nas Profesor Jellonek?

W środowisku uczelnianym odgrywał zawsze specjalną rolę. Był sumieniem zawodowym tego środowiska. Był osobą kształtującą najważniejsze opinie, liderem wytyczającym kierunki strategiczne. Pomimo nacisków pozostał przez całe życie bezpartyjny i zawsze bronił procesu kształcenia przed upolitycznieniem.

W pierwszych latach po wojnie organizował elementarny byt materialny Uczelni, ale szybko zauważył konieczność ukształtowania wyrazistej struktury dyscyplinarnej katedr i zakładów. Dbał o silny, bezpośredni związek badań prowadzonych

na Uczelni z praktyką przemysłową, występował z inicjatywą organizowania katedr i zakładów o charakterze technologicznym. Śledził pilnie literaturę naukową i wdrażał ten zwyczaj w swoim otoczeniu.

Służył wszystkim swoją roztropnością i mądrością. Miał bowiem dar dobrej rady. Jeszcze ostatniej jesieni Profesor przysłał karteczkę z uwagami dotyczącymi organizacji Uczelni.

W ostatniej drodze Profesorowi towarzyszy Jego Małżonka, Stanisława Bogumiła Dembicka-Jellonkówna.

Urodziła się w Ciechocinku 19 kwietnia 1909 roku. Jej ojciec Ignacy Dembicki był twórcą uzdrowiska w Ciechocinku i jego naczelnym lekarzem w uzdrowisku. Maturę uzyskała w Gimnazjum im. J. Słowackiego w Warszawie, po czym podjęła studia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Warszawskiego w zakresie fizyki. Stopień magistra filozofii uzyskała za pracę „Wpływ temperatury na asteryzm w kryształach” wykonaną pod kierunkiem prof. Stefana Pieńkowskiego i opublikowaną później w „Acta Physica Polonica”.

Po krótkiej praktyce pedagogicznej podjęła pracę w Państwowych Zakładach Tele i Radiotechnicznych w Warszawie w charakterze konstruktora.

Poznała swego przyszłego męża w okresie pracy w Zakładach Tele i Radiotechnicznych w Warszawie. Dzielili z nim nie tylko zainteresowania badawcze, ale i zamiłowanie do gór Czarnohory i Gorgan. Wyszła za mąż w lipcu 1939 roku. Okupację spędzała z mężem we Lwowie i (od 1942 r.) w Warszawie, a w 1945 roku przybyła z nim do Wrocławia. Była tu początkowo wykładowczynią, asystentką, a od 1962 roku, po obronie pracy doktorskiej, poświęconej własnościom elektrycznym warstw cienkich – adiunktem.

W 1968 roku przeszła z Instytutu Fizyki do nowo utworzonego Instytutu Technologii Elektronowej, gdzie objęła kierownictwo Zakładu Podstaw Technologii Elementów Elektronowych. Miała jeden z najdłuższych staży wśród polskich badaczy cienkich warstw metalicznych.

W 1972 r. uzyskała stanowisko docenta, a w roku 1977 przeszła na emeryturę.

Pani Docent Stanisława Jellonkówna była człowiekiem wielkiej życzliwości, otaczała opieką studentów, stażystów, doktorów i młodych pracowników naukowych.

Pożegnaliśmy Ludzi wielkiej zasługi, wielkiego serca i wielkiej prostoty, oddanych przez całe długie życie szkolnictwu wyższemu i naszej uczelni – Politechnice Wrocławskiej.

Drodzy Profesorowie na zawsze zostaną w naszej pamięci!

*prof. Andrzej Mulak,
Rektor Politechniki Wrocławskiej*

Wspomnienie

ANDRZEJ STANISZ

1946-1998

22 lutego 1998 roku odszedł od nas po długotrwałej chorobie mgr inż. Andrzej Stanisławski – nasz kolega z Wydziałowego Zakładu Informatyki na Wydziale Informatyki i Zarządzania.

Każda śmierć jest przedwczesna, ale śmierć Andrzeja jest przedwczesna szczególnie. 52 lata to wiek pełnej dojrzałości, nagromadzonych umiejętności i doświadczenia, które mógł w pełni wykorzystywać i którymi potrafił dzielić się z innymi. Wreszcie, to wiek, w którym mógł cieszyć się rodziną, córką kończącą studia.

Całe swoje życie zawodowe związał Andrzej Stanisławski z Politechniką Wrocławską. Po ukończeniu studiów, na Wydziale Elektroniki w 1970 roku, rozpoczął pracę w Instytucie Cybernetyki Technicznej. W 1979 roku przeszedł do ówczesnego Centrum Obliczeniowego, obecnego Zakładu Informatyki i pozostał z nim związany do końca swoich dni. Jego rozwój zawodowy postępował równolegle z rozwojem naszej informatyki – rozpoczynał swoją karierę jako samodzielny programista, później stawał się projektantem i analitykiem. Przez pewien okres był także dydaktykiem – miał wybitny talent dydaktyczny, który przydawał się nie tylko w kontakcie ze studentami, ale także podczas licznych wystąpień na seminariach i konferencjach naukowych, kiedy jasno i przejrzyście potrafił przedstawiać skomplikowane problemy, rysować drogi ich rozwiązania.

Brał udział w wielu dużych projektach informatycznych. Na szczególnie wyróżnienie zasługuje Jego udział w budowie pierwszych w Polsce rozległych sieci komputerowych w latach osiemdziesiątych, m.in., w programie budowy *Międzyuczelnianej Sieci Komputerowej*, *Sieci Komputerowej Maszyn Jednolitego Systemu*, a zwłaszcza *Krajowej Akademickiej Sieci Komputerowej* – był tu Andrzej liderem ze-

społu tworzącego podsystem transmisji danych. Oprogramowanie, które powstało z Jego udziałem i pod Jego nadzorem funkcjonuje i jest rozwijane do dzisiaj, m.in. w postaci oprogramowania tzw. mikrohosta – oprogramowania umożliwiającego pracę komputerów osobistych w sieci komputerowej. Ma to oprogramowanie w kraju kilkaset instalacji i jest szeroko wykorzystywane, m.in. w komputerowym systemie obsługi producentów leków, hurtowni i aptek.

Jak wyglądało Jego codzienne życie zawodowe? Odpowiedzią na to pytanie są godziny, które przesiedział na Uczelni, cały czas poświęcając pracy. Lubił swoją pracę, więcej – pasjonował się nią. W informatycznym środowisku uczelnianym był osobą powszechnie znaną – ekspertem, do którego należy ostatnie rozstrzygające słowo. Był również uznanym ekspertem krajowym, m.in. opiniował i opracował wiele projektów norm krajowych w dziedzinie komputerowych systemów transmisji danych. Cieszył się także opinią powszechnie dostępnego doradcy i pomocnika, który gotowy jest natychmiast angażować się w każdą sprawę – tym chętniej im sprawa wydawała się trudniejsza. Jego postawa w stosunku do innych spotykała się odwzajemnieniem. Znalazło to szczególny wyraz – już podczas Jego choroby – w reakcji na apel o oddanie krwi. Spontanicznie zgłaszało się tak wiele osób, że w pewnym momencie trzeba było wstrzymać kolejne deklaracje.

Andrzej był zawsze perfekcjonistą, miał wysokie wymagania w stosunku do siebie, czasem może zbyt wygórowane. Nie złożył podpisu pod żadnym raportem, nie zaakceptował żadnego oprogramowania dopóki nie był przekonany, że spełnia ono wszystkie – jak to określał – wszystkie wymogi profesjonalizmu. Te wymagania – tak nam się zdaje – były zasadniczym powodem, dla którego nie obronił doktoratu. Mając zgromadzony i opracowany materiał, ciągle widział w nim braki i niedoskonałości, ciągle planował coś w nim ulepszyć. Odkładał też sprawę własnego doktoratu, gdyż uważał ją za sprawę drugoplanową.

Był zaangażowany w wiele spraw zarówno w naszym Zakładzie jak i na Wydziale. Na Wydziale Informatyki i Zarządzania był pełnomocnikiem Dziekana ds. informatyzacji – wiązało się z tym prowadzenie spraw bieżących, a także – co ważniejsze – planowanie przyszłych działań i opracowywanie wniosków nowych projektów.

Nie dane Mu było bezpośrednio uczestniczyć w ostatnim roku w pracach nad restrukturyzacją naszej infrastruktury sieciowej i modernizacją laboratorium wydziałowego, chociaż to właśnie od Niego pochodziły pierwsze plany i projekty. Pozostawił po sobie dalsze zamierzenia, m.in. te związane z rozwojem sieci komputerowej na Wydziale Informatyki i Zarządzania. Są one częścią Jego zawodowego testamentu – zadaniem, które pozostawił nam do wypełnienia.

Żegnam Andrzeja Stanisława wraz kolegami i koleżankami z Wydziałowego Zakładu Informatyki Politechniki Wrocławskiej – miejsca, w którym przepracował prawie 20 lat, w którym pozostawił swój wybitny i niezatarty ślad.

Zbigniew Huzar

Wrocław, 26 lutego 1998

Halina Pidek-Łopuszańska

Doc. Halina Pidek-Łopuszańska urodziła się 17 lutego 1925 roku w Bychawie (woj. lubelskie). Studia matematyczne ukończyła w roku 1948 w Lublinie. Tam też rozpoczęła pracę naukowo-dydaktyczną będąc jeszcze studentką. W latach 1948-52 pracuje w Krakowie na UJ, a także w Instytucie PAN. Od roku 1952 związana jest z Wrocławiem, pracując na Politechnice Wrocławskiej do momentu przejścia na emeryturę w 1990 roku.

Do Wrocławia przenosi się w okresie dużej aktywności naukowej, specjalizując się w geometrii różniczkowej, kierunku reprezentowanego przez jednego z twórców wrocławskiego środowiska matematycznego – profesora Władysława Ślebodzińskiego.

Brała czynny udział w procesie tworzenia się ośrodka matematycznego na Politechnice, aktywnie uczestnicząc w pracach organizacyjnych, a szczególnie w organizacji i realizacji procesu dydaktycznego. Była znakomitym pedagogiem, cieszącym się dużym uznaniem zarówno przełożonych, jak i studentów.

Pełniła na Uczelni szereg ważnych funkcji: kierownika Katedry Matematyki przy Wydziale Elektrycznym i prodziekana tego Wydziału, kierownika Zakładu Geometrii Różniczkowej i Zakładu Dydaktyki w Instytucie Matematyki. W latach 1984-1987 pełniła funkcję prodziekana na Wydziale Podstawowych Problemów Techniki. Funkcje te wykonywała zawsze z dużym zaangażowaniem i odpowiedzialnością oraz dużą troską, szczególnie gdy problemy dotyczyły spraw studenckich. Znaczące sukcesy uzyskiwała w bezpośredniej pracy ze studentami. Wśród obecnych pracowników Uczelni wielu miało przyjemność być słuchaczami jej wspaniałych wykładów. Była dla nas wzorem bardzo dobrego dydaktyka, jak i wzorcem pięknej i silnej osobowości. Wielokrotnie zdarzało się, że wydziały upominały się, aby właśnie u nich Pani doc. H. Łopuszańska prowadziła wykład.

Jest współautorką cenionego i używanego do dziś podręcznika, a mianowicie książki H. Pidek-Łopuszańska, W. Ślebodziński, K. Urbanik – „Matematyka dla chemików”, mającego 3 wydania w latach 1958, 1967 i 1970.

Jej talent dydaktyczny można było zauważyć także, gdy prowadziła wykłady z matematyki dla studentów studiów zaocznych i wieczorowych w ramach tzw. „Politechniki Telewizyjnej”. To właśnie w okienku telewizyjnym po raz pierwszy poznałem Panią docent jako uczeń LO wtedy prowincjonalnego, powiatowego miasta Sieradz. Z wielką satysfakcją rozpoznałem ją na pierwszym wykładzie z analizy matematycznej na WPPT w 1972 roku, który odbywał się w sali 30 D-1. Z wielką przyjemnością wysłuchałem jej wykładów. Do tego stopnia, że na III roku uczęszczałem na nie obowiązujące mnie w moim programie jej wykłady z geometrii różniczkowej.

Cenili ją również moi koledzy z grupy. Gdy organizowali pierwsze spotkanie po 5 latach od ukończenia studiów, z prośbą o wykład na nim zwrócili się do Pani Docent „Halinki”, jak w żargonie studenckim ją nazywaliśmy.

W okresie poprzedzającym tworzenie się „Solidarności” była mocno zaangażowana w akcję wydawniczą, wtedy wydawnictw nielegalnych. Była założycielem grupy inicjatywnej, a następnie pierwszym przewodniczącym Komisji Oddziałowej NSZZ „Solidarność” w Instytucie Matematyki. Pełniła tę funkcję również w stanie wojennym, o czym, pomimo nielegalności tej działalności, wszyscy wiedzieliśmy. Był to okres niezwykle intensywnej i głęboko zaangażowanej działalności społeczno-politycznej Haliny Łopuszańskiej, w którą wkładała dużo serca, nie bacząc na ewentualne konsekwencje.

Halina Łopuszańska poświęcała wiele uwagi sprawom społeczno-politycznym, wspierając różne formy protestu lub uczestnicząc w nich bezpośrednio. Działała m.in. w Towarzystwie Kursów Naukowych.

Bardzo głęboko przeżywała powodzenia i niepowodzenia tej działalności. Swoją pracą, wysiłkiem i postawą pozostawiła trwałe ślad w nas i obecnej rzeczywistości.

Przez ten długoletni okres miałem przyjemność utrzymywać kontakty z Panią Docent, dyskutując o różnych problemach. Wielokrotnie wspierała mnie radą. Rozmawialiśmy na różne tematy. Pamiętam jak krytycznie ustosunkowała się do rozwiązania mieszkania syna, architekta, które przypadkowo miałem okazję odwiedzić. Jeszcze w lutym br. rozmawiałem z nią telefonicznie, opowiadając o przygotowaniach do Zjazdu Absolwentów WPPT, który ma się odbyć 20 czerwca br. Deklarowała swój udział i pomoc.

Wrocławskie środowisko naukowe, a zwłaszcza matematyczne, poniosło kolejną bolesną stratę. Doc. Halina Łopuszańska należała do nielicznej już grupy seniorów matematyki wrocławskiej, którzy uczestniczyli w tworzeniu środowiska matematycznego w pierwszych latach powojennych.

*Doznan WPPT
prof.dr hab. Ryszard Grząślewicz*

Podzielna a cała ...

„Pamiętaj, powiedz, że Halinka była dobra, dzielna i mądra.” – takie przypomnienia dała mi nasza młodsza koleżanka, kiedy w słoneczne lutowe popołudnie zsiłszy na pogrzeb.

Ś.p. Halina Pidek-Łopuszańska była damą wrocławskiej matematyki. Wybitnie zdolna i błyskotliwa – wymagała, lecz bardziej jeszcze pomagała studentom, asystentom, kolegom. W kontaktach prosta i szczerza – bez spoufalenia. Z wielką odwagą cywilną – w latach siedemdziesiątych, jedna z nielicznych o takiej pozycji i stanowisku, nie wahała się podpisywać pod publicznymi protestami w obronie spraw i ludzi.

Blżej poznaliśmy się podczas wielkiej narodowej przygody – w okresie Solidarności. Zakładała ten związek w Instytucie i była jego przewodniczącą za legalnej, a potem podziemnej działalności. Swojej przyjaciółce pełniącej ważną konspiracyjną rolę w Solidarności Walczącej potrafiła powiedzieć: dysponuj mną o każdej porze dnia i nocy. I nie były to puste słowa. W okresie stanu wojennego, w trudnych latach osiemdziesiątych zawsze można było na nią liczyć.

Wspomnienie Haliny na cmentarzu zakończyłem cytatem C.K. Norwida (z wiersza: „Do Zeszłej. Na grobowym głazie.”):

*„Sieni tej drzwi otworem poza sobą
Zostaw -- wlećmy już dalej! ...
Tam, gdzie jest Nikt i jest Osobą;
– Podzielni wszyscy, a cali! ...”*

Halina Łopuszańska całym swym otwartym życiem służyła ludziom i Ojczyźnie. Tak bardzo podzielna, tak bardzo cała! Dla nas, którzy spotkaliśmy Ją w tym przedśmionku, na tej ziemi, wezwanie Poety: „wlećmy już dalej!” pozostanie, mimo Jej śmierci, trochę łatwiejsze.

Kornel Morawiecki

Z PRAC RADY GŁÓWNEJ SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

BILANS OTWARCIA

Członkowie Rady Głównej otrzymali do wiadomości 10-stronicowe opracowanie MEN zatytułowane „O stanie edukacji – bilans otwarcia, grudzień 1997 r.”. Opracowanie to zawiera trzy rozdziały poświęcone kolejno omówieniu sytuacji w zakresie: oświaty, szkolnictwa wyższego i współpracy międzynarodowej oraz rozdział czwarty obejmujący podsumowanie całości.

W rozdziale dotyczącym szkolnictwa wyższego poddano druzgocącej krytyce politykę poprzedniego rządu stwierdzając m.in., że:

- nie zrealizowano zobowiązania nałożonego na rząd przez uchwałę Sejmu RP z 13 października 1995 r. o przeznaczaniu 2% PKB na szkolnictwo wyższe w 1997 r.,
- przewidziano zbyt małe podwyżki płac dla nauczycieli akademickich, co przy już niskich wynagrodzeniach uniemożliwia prowadzenie racjonalnej polityki kadrowej,
- nie zapewniono odpowiednich nakładów na inwestycje budowlane, a katastroficznie niski poziom tych inwestycji uniemożliwia obecnie nie tylko rozbudowę, ale nawet utrzymanie dotychczasowej bazy dydaktyczno-naukowej szkół wyższych.

Przeprowadzając analizę stanu obecnego zauważono również, że dzięki mechanizmowi finansowemu wygenerowanemu przez algorytm podziału dotacji MEN oraz wprowadzeniu różnych form studiów odpłatnych udało się w latach 1989-97 zwiększyć liczbę studentów z 390,4 tys. do 1050,3 tys. tj. bez mała trzykrotnie. W tym samym czasie jednak liczba nauczycieli akademickich zwiększyła się zaledwie o 7%, a stan bazy lokalowej, wobec niewystarczających środków inwestycyjnych, uległ znacznemu pogorszeniu.

W tej sytuacji Ministerstwo uważa, że do najpilniejszych jego zadań powinno należeć:

- przygotowanie projektu nowej ustawy o szkolnictwie wyższym,
- poprawienie jakości kształcenia poprzez wprowadzenie systemu akredytacji,
- uruchomienie wyższego szkolnictwa zawodowego, na które w r. 1998 przewidziano już 10 mln. zł.,
- zreformowanie systemu pomocy materialnej dla studentów przez uruchomienie Funduszu Pożyczkowego dla Studen-

tów, na co w r. 1998 przewidziano kwotę 31,54 mln. zł.

Wyniki analizy stanu obecnego nie zaskoczyły członków Rady. Można było nawet odnieść wrażenie, że analizę tę sporządzono w oparciu o różne uchwały, memoriały i apele kierowane przez Radę do MEN. Całkowitym zaskoczeniem w tej sytuacji jest natomiast budżet przewidziany na r. 1998. W kwotach przeznaczonych dla szkolnictwa wyższego uwzględniono co prawda 10 mln. zł. na uruchomienie wyższego szkolnictwa zawodowego i 31,54 mln. zł. na uruchomienie funduszu pożyczkowego, ale dotacja ogółem na działalność dydaktyczną wzrasta zaledwie o 3% przy blisko 12% inflacji, a dotacja na inwestycje maleje o 4% względem roku ubiegłego. W świetle tego rocznego budżetu lata poprzednie należałoby więc uznać za lata obfitości, a poprzedni rząd – za mecenasa szkolnictwa wyższego.

REFORMA EDUKACJI

Wiceminister Jerzy Zdrada przedstawił przygotowane przez MEN założenia reformy systemu edukacji zawarte w opracowaniu zatytułowanym „Reforma systemu edukacji. Koncepcja wstępna”. Jako motto posłużył tu cytat zaczerpnięty z exposé Prezesa Rady Ministrów Jerzego Buzka na posiedzeniu Sejmu RP w dniu 11 listopada 1997 r. W exposé tym premier stwierdził: *„Wykształcenie jest inwestycją narodów i wolnych ludzi we własną przyszłość. To oświata i szkolnictwo wyższe zadecydują o pozycji Polski wśród innych państw. Wykształcenie określa dziś tożsamość narodu oraz rozwój jego kultury w warunkach otwarcia na świat. Edukacja jest też najlepszym sposobem wyrównania szans życiowych. Dlatego za konieczne uznajemy przeprowadzenie radykalnej reformy systemu edukacji, dostosowującej ją do wymogów XXI wieku”*.

Obecny system edukacji, zdaniem autorów opracowania, nie jest przystosowany do tempa i zakresu przemian cywilizacyjnych i społecznych. Cechuje go w szczególności:

- prymat informacji (rozumianej jako zbiór faktów) nad umiejętnościami,
- nauczanie wg dziedzin akademickich,
- ograniczenie roli wychowawczej szkoły i brak współpracy wychowawczej z domem,
- prymat kształcenia zbiorowego nad indywidualnym.

Nowy system edukacyjny powinien obejmować

całą możliwą drogę kształcenia od przedszkola do doktoratu wraz z kształceniem ustawicznym. Szkoła podstawowa trwałaby 6 lat i objęłaby dzieci w wieku 7-12 lat. Nie byłoby w tym okresie nauczania wg dyscyplin akademickich, zaś nieliczne przedmioty byłyby zintegrowane w bloki edukacyjne. Zwieńczeniem cyklu kształcenia podstawowego powinien tu być sprawdzian kompetencji, który nie decydowałby o ukończeniu szkoły, lecz dostarczał wszystkim uczestnikom procesu edukacyjnego informacji o osiągnięciach i brakach do usunięcia.

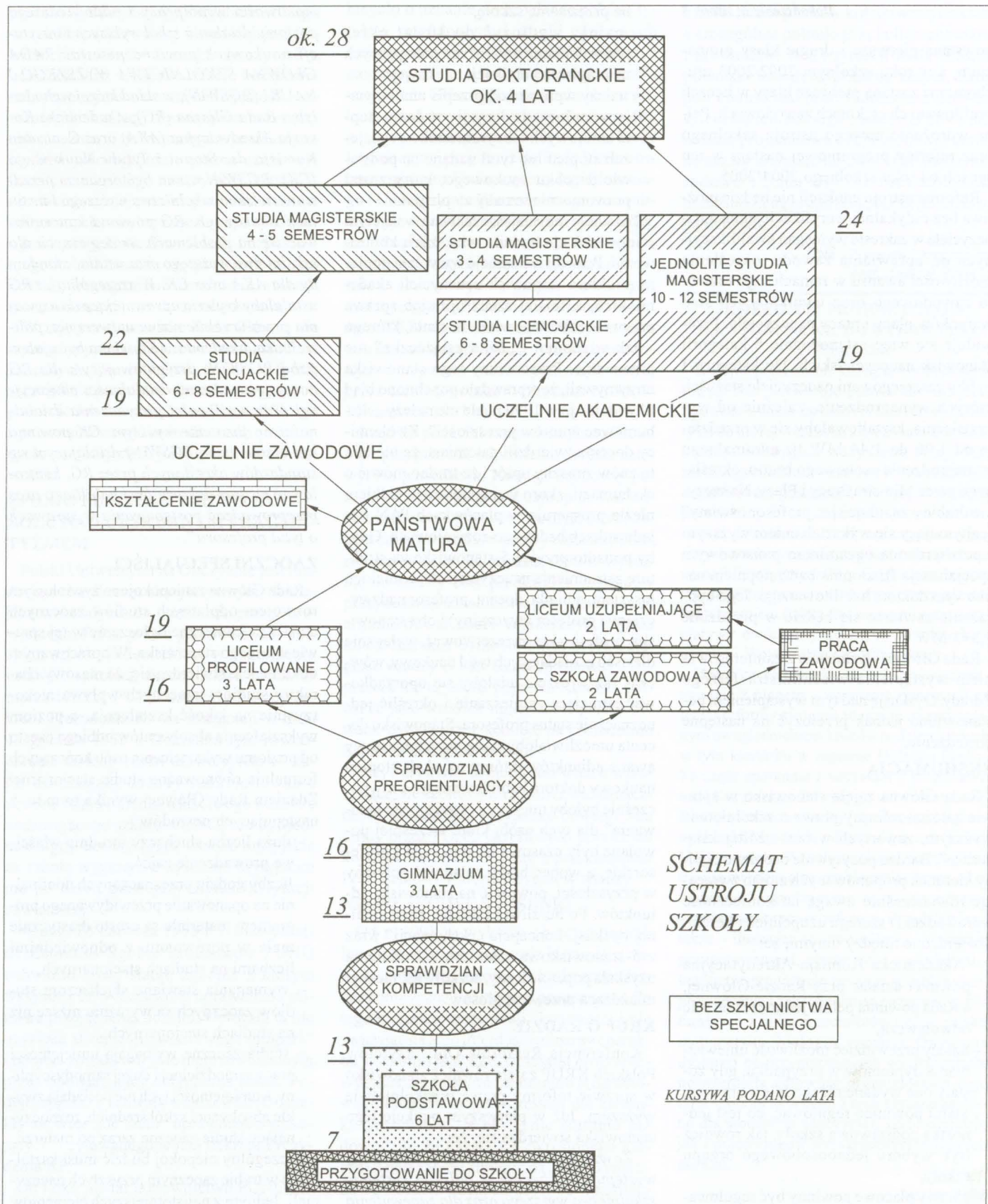
Gimnazjum byłoby obowiązkową, nieprofilowaną szkołą ogólnokształcącą trwającą 3 lata, a więc przeznaczoną dla młodszej młodzieży w wieku 13-15 lat. W tym okresie prowadzona byłaby edukacja przedmiotowa, możliwie różnorodna, ale na poziomie podstawowym. Celem sprawdzianu preorientującego, przeprowadzanego na zakończenie tego cyklu kształcenia ma być ustalenie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów, a także ich predyspozycji. Wynik podawany byłby w formie punktowej bez określania jakiegokolwiek koniecznego minimum. Od liczby osiągniętych punktów zależałby natomiast dostęp – bez egzaminu wstępnego – do różnych szkół licealnych bądź zawodowych.

Ostatnim etapem edukacji szkolnej byłoby 3-letnie liceum profilowane bądź 2-letnia szkoła zawodowa. Obok liceów uprofilowanych tradycyjnie, a więc humanistycznych, matematyczno-fizycznych, przyrodniczych itp. przewiduje się również licea orientujące ucznia zawodowo, a więc np. licea o profilu technicznym bądź ekonomicznym. Zastąpią one istniejący dotychczas system techników. Liceum ma kończyć się państwową maturą, a egzamin maturalny byłby jednocześnie podstawą rekrutacji na studia wyższe.

Szkoły wyższe prowadziłyby rekrutację maturzystów do dwóch typów uczelni: wyższych szkół zawodowych oraz wyższych szkół akademickich oferujących studia magisterskie. Zwieńczeniem systemu edukacji byłyby studia doktoranckie, co oznacza, że doktoranci zyskaliby status studenta.

Harmonogram wdrażania nowego systemu kształcenia jest bardzo ambitny. W r. szkolnym 1999/2000 uruchomiona zostanie 6-letnia szkoła podstawowa, w kolejnych latach szkolnych 2000/2001 i 2001/2002

Z PRAC RADY GŁÓWNEJ SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Z PRAC RADY GŁÓWNEJ SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Dokończenie ze strony 8

powstaną pierwsze i drugie klasy gimnazjum, a w roku szkolnym 2002/2003 uruchomione zostaną pierwsze klasy w liceach profilowanych i szkołach zawodowych. Pełne wdrożenie nowego ustroju szkolnego oraz reformy programowej nastąpi w ten sposób od roku szkolnego 2004/2005.

Reforma ustroju edukacji nie będzie możliwa bez radykalnej weryfikacji statusu nauczyciela w zakresie wymagań kwalifikacyjnych do uprawiania zawodu, określenia możliwości awansu w ramach jego rozwoju zawodowego oraz wynikających stąd warunków płacy i pracy nauczyciela. Przewiduje się więc ustanowienie 6 kategorii stanowisk nauczycielskich. Do kategorii I byłoby zaszeregowani nauczyciele stażyści, których wynagrodzenie, zależnie od wykształcenia, kształtowałyby się w przedziale od 1,00 do 1,44 MW tj. minimalnego wynagrodzenia osobowego brutto, określonego przez Ministra Pracy i Płacy. Na szczycie drabiny znajduje się „profesor oświaty” legitymujący się wykształceniem wyższym i potwierdzoną egzaminem państwowym specjalizacją III stopnia bądź stopniem naukowym doktora habilitowanego. Jego uposażenie zawierać się będzie w przedziale 2,5÷3 MW.

Rada Główna wysłuchała z zainteresowaniem wystąpienia wiceministra Jerzego Zdrady. Dyskusję nad tym wystąpieniem postanowiono jednak przełożyć na następne posiedzenie.

EKSHUMACJA

Rada Główna zajęła stanowisko w sprawie założeń reformy prawa o szkolnictwie wyższym, zawartych w tzw. „żółtej książeczce”. Bardzo pozytywnie oceniono ogólny kierunek proponowanych zmian zwracając równocześnie uwagę na konieczność wprowadzenia szeregu uzupełnień i korekt. Stwierdzono między innymi, że:

- Akademyka Komisja Akredytacyjna powinna działać przy Radzie Głównej, a Rada powinna pełnić jednocześnie rolę odwoławczą,
- należy przewidzieć możliwość unieważniania dyplomów w przypadku, gdy zostały one wydane niezgodnie z prawem,
- statut powinien regulować, co jest jednostką podstawową szkoły, jak również tryb wyboru jednoosobowego organu szkoły,
- sprawy płacowe powinny być regulowa-

ne przez samą szkołę,

- należy wydłużyć do 10 lat okres przedawniania wykroczeń polegających na plagiacie publikacji naukowej,
- należy wprowadzić przepis umożliwiający anulowanie decyzji o nadaniu stopni naukowych lub tytułu naukowego, jeżeli stopień lub tytuł nadano na podstawie dorobku naukowego, który został prawomocnie uznany za plagiat.

Te i wiele innych jeszcze uwag w zajęтым stanowisku nie budziło większych kontrowersji. Prawdziwe emocje wywołała dopiero struktura stanowisk nauczycieli akademickich, a ściślej rzecz ujmując sprawa przywrócenia stanowiska docenta, którego – jak wiadomo – „żółta książeczka” nie przewiduje. Przeciwnicy tego stanowiska utrzymywali, że wprawdzie popełniono błąd likwidując je w 1990 r., ale nie należy „ekshumować upiórów przeszłości”. Zwolennicy docenta twierdzili natomiast, że nie taki to znów straszny upiór i że trudno mówić o ekshumacji, skoro wciąż upiór ten całkiem nieźle prosperuje w placówkach PAN i w jednostkach badawczo-rozwojowych. Gdyby ponadto przyjąć 5-stanowiskową strukturę zatrudnienia nauczycieli akademickich (asystent, adiunkt, docent, profesor nadzwyczajny i profesor zwyczajny) i oba stanowiska profesorskie zarezerwować wyłącznie dla osób posiadających tytuł naukowy, wówczas raz wreszcie udałoby się uporządkować istniejące zamieszanie i określić jednoznacznie status profesora. Stanowisko docenta umożliwiłoby także natychmiastowy awans adiunktów, którzy uzyskali stopień naukowy doktora habilitowanego, a równocześnie byłoby miejscem „spokojnego lądowania” dla tych osób, które wcześniej powołane były czasowo na stanowiska profesorskie, a wobec braku osiągnięć powinny w przyszłości, powrócić na stanowiska adiunktów. Po burzliwej i bardzo emocjonalnej dyskusji koncepcja „ekshumacji” wraz z 5-stanowiskową strukturą zatrudnienia uzyskała poparcie Rady, aczkolwiek niezbyt miażdżącą przewagą głosów.

KRUP O RADZIE

Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich KRUP zajęła również stanowisko w sprawie reformy prawa o szkolnictwie wyższym. Już w pierwszym punkcie tego stanowiska stwierdza się, że:

„Ze względu na olbrzymie zróżnicowanie, występujące obecnie w polskim systemie szkolnictwa wyższego oraz dla zapewnienia

możliwości współpracy i odpowiedniego poziomu działania szkół wyższych i instytucji naukowych powinna powstać RADA GŁÓWNA SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I NAUKI (RGSWiN), w skład której wchodziłyby: Rada Główna (RG), Akademyka Komisja Akredytacyjna (AKA) oraz Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułu Naukowego (CK). RGSWiN winna być organem przedstawicielskim szkolnictwa wyższego i instytucji naukowych. RG powinna koncentrować się na problemach strategicznych dla szkolnictwa wyższego oraz ustalać standardy dla AKA oraz CK. W szczególności RG ustalałaby kryteria uprawniające do używania przez uczelnie nazw: uniwersytet, politechnika, akademia. AKA winna być ciałem (izbą RGSWiN) przygotowującym dla RG ocenę prowadzonej działalności edukacyjnej oraz możliwości prowadzenia działalności na poziomie wyższym. CK powinna być ciałem (izbą RGSWiN) działającym wg standardów określonych przez RG, kontrolować poziom doktoratów i habilitacji oraz przeprowadzać postępowania w sprawach o tytuł profesora”.

ZAOCZNI SPECJALIŚCI

Rada Główna zaniepokojona żywiołowym rozwojem odpłatnych studiów zaocznych uznała za konieczne ogłoszenie w tej sprawie własnego stanowiska. W opracowanym dokumencie stwierdza się, że masowy charakter studiów zaocznych wpływa niekorzystnie na jakość kształcenia, a poziom wykształcenia absolwentów odbiega często od poziomu wykształcenia osób kończących formalnie równoważne studia stacjonarne. Zdaniem Rady Głównej wynika to m.in. z następujących powodów:

- duża liczba słuchaczy utrudnia właściwe prowadzenie zajęć,
- liczby godzin przeznaczonych nominalnie na opanowanie przewidywanego programu materiału są często drastycznie małe w porównaniu z odpowiednimi liczbami na studiach stacjonarnych,
- wymagania stawiane słuchaczom studiów zaocznych są wyraźnie niższe niż na studiach stacjonarnych,
- studia zaoczne wymagają umiejętności pracy samodzielnej i dużej samodyscypliny, a umiejętności tych nie posiadają zwykłe absolwenci szkół średnich, rozpoczynający studia zaoczne zaraz po maturze.

Szczególny niepokój budzić musi kształcenie w trybie zaocznym przyszłych nauczycieli. Jednym z najistotniejszych elementów

Z PRAC RADY GŁÓWNEJ SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

procesu dydaktycznego i wychowawczego w szkole podstawowej i średniej jest bowiem bezpośredni kontakt nauczycieli z uczniami oraz właściwe relacje interpersonalne nauczyciel – uczeń. Umiejętność tworzenia takich relacji i nawiązywania kontaktów z uczniami powinna być wyniesiona ze studiów jako ogromnie ważna część wykształcenia każdego nauczyciela. Nabywanie takich umiejętności podczas studiów odbywanych w trybie zaocznym, a więc przy ograniczonych możliwościach bezpośredniego kontaktowania się profesora ze studentem, jest ogromnie utrudniona, a nawet może okazać się nie do zrealizowania.

W zajęтым stanowisku Rada Główna nie występuje bezpośrednio w prowadzeniu studiów zaocznych. Uważa jednak, że jest to forma szczególnie przydatna dla osób pragnących podnieść lub uzupełnić swoje kwalifikacje i przeznaczona głównie dla osób pracujących, posiadających już pewien staż w zawodzie.

EPILOG PUNO czyli TRIUMF SYMBOLU NAD OBSKURNYM PRAGMATYZMEM

Polski Uniwersytet na Obczyźnie jest fundacją o charakterze charytatywnym, działającą w Londynie na podstawie prawa brytyjskiego. Pełne prawa państwowych, polskich szkół akademickich, w rozumieniu ustawy o szkołach akademickich z dnia 15 marca 1933 r., PUNO uzyskał na mocy dekretu Prezydenta RP na Emigracji w dniu 15 grudnia 1952 r. Dekretem tym równocześnie nadany został uniwersytetowi statut określający zasady funkcjonowania uczelni i uprawnienia właściwego ministra nadzorującego szkołę. PUNO, nie był jednak nigdy uznany przez władze brytyjskie za szkołę wyższą i w systemie brytyjskim ma po dzień dzisiejszy status instytucji oświatowej.

W dniu 26 czerwca 1990 r. Nadzwyczajne Zebranie Ogólne Profesorów PUNO uchwaliło nowy statut, zgodnie z którym wszystkie dotychczasowe uprawnienia ministra przejął senat uczelni. Uchwała ta nie uzyskała akceptacji „właściwego ministra” i podjęta została w trybie nieprzewidzianym przez obowiązujący dotychczas statut. Podejmując taką uchwałę władze PUNO zrzekły się więc „de facto” uprawnień wynikających z cytowanego wyżej dekretu Prezydenta RP.

Od kilku już lat kierownictwo PUNO za-

biegało o uznanie przez władze polskie tytułów zawodowych i stopni naukowych nadanych przez PUNO od r. 1952 za tytuły i stopnie polskie, nie wymagające nostryfikacji. Rada Główna po rozpatrzeniu wszystkich przedstawionych wyżej okoliczności, a także po zaznajomieniu się z opinią Rady Legislacyjnej przy Prezesie Rady Ministrów oraz opiniami Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Warszawskiego uchwaliła swoje stanowisko, w którym stwierdziła, że: „Rząd RP powinien wystąpić z inicjatywą zmierzającą do ustawowego uznania tytułów zawodowych i stopni naukowych nadanych przez PUNO w okresie od 1 września 1952 r. do 25 czerwca 1990 r. jako równoważnych odpowiednim tytułom zawodowym i stopniom naukowym, nadawanym przez uczelnie polskie”. (Pryzmat Nr 94, 1-15 czerwca 1997 r.).

Rząd RP podzielił stanowisko Rady Głównej i przygotował odpowiedni projekt ustawy. Na posiedzeniu Komisji Sejmowej poseł Wojciech Włodarczyk zaproponował jednak wniesienie poprawki, w myśl której cezura czasowa skutków ustawy zostałaby przesunięta na dzień 22 grudnia 1990 r. Wpisanie do ustawy daty przekazania insygniów prezydenta na uchodźstwie prezydentowi RP, argumentował poseł Włodarczyk, będzie miała charakter symbolu afirmującego ciągłość władzy II i III Rzeczypospolitej. Poprawka nie uzyskała poparcia Komisji, jednakże jako wniosek mniejszości przegłosowana została przez koalicję na posiedzeniu Sejmu, a następnie Senatu.

Przywoływanie symboli jest wielce wzruszające, ale często bywa również wieloznaczne. W konkretnym przypadku bowiem data utraty przez PUNO określonych uprawnień kojarzyć się będzie zawsze z przekazaniem Prezydentowi Wałęsie insygniów władzy.

NIEWŁAŚCIWE STOSUNKI

Od r. 1991 w wykazie obowiązujących kierunków studiów figuruje kierunek o nazwie „Międzynarodowe stosunki gospodarcze i polityczne”. Minimum programowe dla tego kierunku opracowali ekonomiści i nie zważając na jego interdyscyplinarny charakter wypełnili je w 82% treściami programowymi zaczerpniętymi z minimum programowego opracowanego wcześniej dla kierunku „ekonomia”, a następnie słusznie już dowodzili, że nazwę tak określonego kierunku należałoby zmienić na „Międzynarodowe stosunki gospodarcze”. To wywołało

z kolei liczne protesty kół uniwersyteckich, a szczególnie politologów, kulturoznawców i prawników. W tej sytuacji Rada Główna powołała interdyscyplinarny zespół, który pod kierunkiem prof. Cziomera z Uniwersytetu Jagiellońskiego opracował nowe minimum programowe i zaproponował zmianę nazwy kierunku na „Stosunki międzynarodowe”. Rada Główna zaakceptowała przedstawioną propozycję i podjęła stosowną uchwałę.

*Dla „Pryzmatu” przygotował
prof. Andrzej Hałas*

KOLEGIUM PROREKTORÓW DS. STUDENCKICH I DYDAKTYKI (1998-02-24)

Kolejne posiedzenie kolegium odbyło się w innym niż pierwotnie planowano miejscu. Spowodowane to zostało rozszerzeniem tematyki, do której włączono zapoznanie z działalnością i warunkami pracy Biura Pracy. Stąd zmiana gospodarza – zamiast Politechniki podejmował nas gościnnie Uniwersytet. Etatowi pracownicy Biura zapoznali prorektorów z celami działalności, strukturą organizacyjną, dotychczasowymi osiągnięciami oraz planami na najbliższą przyszłość. Część prorektorów wyraziła zainteresowanie silniejszym niż dotąd wsparciem (także finansowym) cennej inicjatywy dwóch największych wrocławskich uczelni i Wojewódzkiego Biura Pracy.

Druga część posiedzenia była poświęcona – zgodnie z planem – wymianie informacji na temat reformy systemu edukacji, ze szczególnym uwzględnieniem kroków podejmowanych w tym kierunku w regionie Dolnego Śląska. Ta część spotkania z udziałem 8 przedstawicieli Kuratorium Oświaty (z wicekuratorem mgr Barbarą Josiak na czele) i dyrektorami wybranych szkół średnich odbyła się w sali Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego. Szczególną uwagę zwrócono na problemy kadrowe, ekonomiczne i organizacyjne warunkujące powodzenie zamierzonej reformy. Przedstawiono także – ilustrując to szczegółowo i starannie przygotowanymi, obszernymi materiałami – konkretne propozycje zmian w sposobie przeprowadzania i zakresie zmian egzaminów maturalnych z kilku przedmiotów (język polski, matematyka, biologia, chemia). Ożywiona dyskusja po przygotowanych wystąpieniach, potwierdziła celowość organizowania tego typu spotkań i korzyści z nich płynące zarówno dla środowisk nauczycieli szkół średnich, jak i pracowników dydaktycznych wyższych uczelni.

Nowo mianowani profesorowie z Politechniki Wrocławskiej

Paweł Kazimierz Kafarski

Postanowieniem z dnia 16 lutego 1998 Prezydent RP nadał tytuł naukowy profesora nauk chemicznych dr hab. Pawłowi Kazimierzowi Kafarskiemu.

Paweł K. Kafarski urodził się 13.01.1949 w Gdańsku. Studia ukończył na Wydziale Chemicznym Politechniki Wrocławskiej w roku 1971. Pracę doktorską obronił w roku 1977, a stopień doktora habilitowanego nadała mu Rada Wydziału Chemicznego Politechniki Wrocławskiej w roku 1990.

Od roku 1971 pracuje na Politechnice Wrocławskiej, początkowo jako asystent, potem doktorant, adiunkt, a wreszcie profesor nadzwyczajny. Od roku 1981 pracuje również w Instytucie Chemii Uniwersytetu Opolskiego.

W latach 1990-96 pełnił funkcję dyrektora Instytutu Chemii Organicznej i Fizycznej, a potem Instytutu Chemii Organicznej, Biochemii i Biotechnologii Politechniki Wrocławskiej. Od 1992r. jest kierownikiem Zakładu Chemii Bioorganicznej. Od 1996r. pełni też funkcję prodzie-

kana Wydziału Chemicznego Politechniki Wrocławskiej. Na Uniwersytecie Opolskim jest wicedyrektorem Instytutu Chemii (od 1995r.) oraz kierownikiem Zakładu Ekologii Chemicznej.

Prowadzi wykłady z chemii organicznej i bioorganicznej, projektowania związków biologicznie aktywnych, mechanizmów reakcji enzymatycznych oraz ekologii chemicznej.

Jest promotorem 2 zamkniętych oraz 3 otwartych przewodów doktorskich. Prowadził 24 prace magisterskie na Politechnice Wrocławskiej oraz 10 na Uniwersytecie Opolskim. Jest autorem recenzji jednej pracy habilitacyjnej, trzech prac doktorskich, recenzji grantów dla KBN, a także recenzji prac dla czasopism chemicznych.

Od roku 1977 jest członkiem Polskiego Towarzystwa Chemicznego, a od 1996r. należy też do European Peptide Society. Od 1993r. jest członkiem Komitetu Biotechnologii przy PAN.

Otrzymał trzy nagrody Ministra Edukacji Narodowej (w tym jedną na wniosek Uniwersytetu Opolskiego) i wiele nagród Rektora Politechniki Wrocławskiej.

Zainteresowania naukowe prof. P.Kafarskiego obejmują racjonalne projektowanie środków biologicznie czynnych (leków i środków ochrony roślin), syntezę tych związków i badanie ich aktywności biologicznej. Główny obszar działalności naukowej dotyczy syntezy kwasów aminofosfonowych i ich krótkich peptydów oraz badania właściwości chemicznych i biologicznych tych związków.

Do najważniejszych osiągnięć prof. P.Kafarskiego można zaliczyć:

- opracowanie prostych i dogodnych metod syntezy fosfonopeptydów zawierających C-końcowe kwasy aminofosfonowe i zbadanie ich aktywności przeciwbakteryjnej,
- opracowanie dogodnych metod otrzymywania optycznie aktywnych kwasów

aminoalkilofosfonowych, w tym dwufunkcyjnych aminofosfonianów,

- ocenę metod syntezy fosfonopeptydów zawierających wiązanie fosfonamidowe i stwierdzenie co jest przyczyną trudności w syntezach tych związków,

- syntezy różnorodnych pochodnych kwasu aminometylenobisfosfonowego i zbadanie ich aktywności herbicydowej, a także dokonanie próby zdefiniowania mechanizmu działania tych związków,

- wykorzystanie metod racjonalnego projektowania struktur związków biologicznie czynnych do otrzymania inhibitorów wybranych enzymów (leucyloaminopeptydazy, tyrozynazy i amoniakolizy L-fenylalaniny),

- badania zależności herbicydowej aktywności kwasów aminofosfonowych od ich struktury chemicznej,

- zainicjowanie badań nad transportem aminokwasów i peptydów przez membrany ciekłe,

- zainicjowanie badań nad rozkładem wiązania fosfor-węgiel przez grzyby glebowe,

- stwierdzenie, że w roztworach wodnych zawierających jony cynku aminofosfoniany ulegają reakcji dimeryzacji, tworząc cykliczne fosfonamidy.

Dorobek naukowy prof. Kafarskiego obejmuje 1 podręcznik akademicki, 87 publikacji, 3 monografie, 2 skrypty oraz 9 patentów. Wyniki badań były także prezentowane w postaci 93 komunikatów konferencyjnych. Wszystkie artykuły naukowe zostały opublikowane w czasopiśmie o uznanym standardzie międzynarodowym. Prace prof. P.Kafarskiego były cytowane ponad 500 razy.

Poza pracą naukową Profesor lubi zbierać grzyby. Współorganizuje też Ogólnopolską Turystyczną Giełdę Piosenki w Szklarskiej Porębie i zbiera znaczki.

Jest żonaty. Starszy syn, Błażej, studiuje elektronikę; młodszy, Krzysztof, jest uczniem szkoły średniej.

Promocja doktorska 30 stycznia 1998

Doktorant

Wydział Architektury

dr Marzenna Jagiełło-Kołaczyk
dr Antoni Wiśniewski
technika Świętokrzyska)

Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego

dr Marek Wyjadłowski

Instytut Budownictwa

dr Jan Gierczak
dr Jarosław Kanior
dr Marek Sawicki
dr Jerzy Szołmicki

Wydział Informatyki i Zarządzania

dr Paweł Zieliński
Wydział Górniczy
dr Lucjan Gazda
(Politechnika Lubelska)

dr Tadeusz Przylibski

Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn

dr Janusz Jankowski
dr Edward Pagacz
dr Tomasz Tabaczek

dr Zdzisław Wach
dr Bogusław Wiewiórko

Instytut Technologii Maszyn i Automatykacji

dr Tomasz Boratyński

Instytut Techniki Ciepłej i Mechaniki Płynów

dr Andrzej Aleksik
dr Ewald Polednia
dr Adam Werszler
dr Joanna Rudniak

Instytut Cybernetyki Technicznej

dr Robert Hossa

Promotor

prof. Edmund Małachowicz
prof. Tadeusz Polak (Poli-

dr hab. Włodzimierz Brzą-
kała

prof. Antoni Biegus
prof. Ewa Marcinkowska
prof. Juliusz Mrozowicz
prof. Jeremi Sieczkowski

prof. Stefan Chanas

doc.dr hab. Zdzisław Kozak

prof. Wojciech Ciężkowski

prof. Janusz Plutecki
prof. Zbigniew Korzeń
doc.dr hab. Tadeusz Koro-
nowicz (IMP PAN Gdańsk)
prof. Eugeniusz Rusiński
prof. Dionizy Dudek

prof. Edward Chlebus

prof. Ryszard Miller
prof. Mieczysław Lech
prof. Mieczysław Lech
prof. Wojciech Nowak (Po-
litechnika Częstochowska)

prof. Krzysztof Tchoń

dr Maciej Piliński

Instytut Technologii Elektronowej

dr Józef Borkowski
dr Regina Paszkiewicz
dr Bogdan Paszkiewicz
dr Zdzisław Synowiec

Instytut Telekomunikacji i Akustyki

dr Andreas Hahn
dr Józef Drabarek

dr Robert Suszyński

Instytut Energoelektryki

dr Marek Fulczyk
dr Adam Jakubowski
dr Henryk Mikołajczak

Instytut Fizyki

dr Anna Wróbel
dr Janusz Bożym
dr Maciej Mulak
dr Jarosław Jaroński

Instytut Matematyki

dr Marcin Kotulski
dr Maciej Burnecki
dr Aleksander Rejman

Instytut Chemii i Technologii Nafty i Węgla

dr Leokadia Róg
dr Wojciech Gurgacz

Instytut Inżynierii Chemicznej i Urządzeń Ciepłych

dr Anna Domagała
dr Janusz Dziak
dr Wojciech Zapała

Inst. Technologii Nieorganicznej i Nawozów Mineralnych

dr Edward Rój

prof. Leszek Rutkowski
(Pol. Częstochowska)

prof. Janusz Mrocza
dr hab. Leszek Golonka
prof. Benedykt Licznerski
prof. Tadeusz Berlicki

dr hab. Krzysztof Abramski
prof. Krzysztof Wawryn
(Politechnika Koszalińska)
prof. Krzysztof Wawryn
(Politechnika Koszalińska)

prof. Mieczysław Zielichowski
prof. Marian Sobierajski
dr hab. Artur Wilczyński

prof. Jan Gomułkiewicz
prof. Jacek Własak
prof. Ryszard Gonczarek
dr hab. Henryk Kasprzak

prof. Karina Weron
prof. Ryszard Grząślewicz
prof. Aleksander Weron

prof. Stefan Jasięko
dr hab. Jerzy Walendziwski

prof. Andrzej Noworyta
prof. Adam Skoczyła
dr hab. Roman Petrus (Poli-
technika Rzeszowska)

dr hab. Józef Głowiński

FILIA LEGNICKA

LUTY

5.02.1998 – dyrektor filii i zastępca ds. administracyjnych spotkali się z nowo powołanym wojewodą legnickim – Wiesławem Saganem. Po złożeniu gratulacji zaproponowano wojewodzie honorowe przewodnictwo komitetu obchodów XXX-lecia filii oraz omówiono możliwości wspierania filii przez wojewodę.

16.02.1998 – dyrektor filii składa wizytę w nowej siedzibie firmy „PERTUS”, opiekującej się pracownikami komputerowymi filii, omówiono zasady dalszej współpracy.

17.02.1998 – JM Rektor powołał na stanowisko zastępcy dyrektora ds. dydaktyki dr Jana Osińskiego z Instytutu Fizyki.

Różne są drogi do sukcesu.

6 marca w sali Senatu odbyło się uroczyste spotkanie władz Uczelni i kadry Instytutu Techniki Ciepłej i Mechaniki Płynów oraz Wydziału Mechaniczno-Energetycznego z reprezentantami wielkiego przemysłu energetycznego. Spotkaniu przewodniczył prof. Eugeniusz Kalinowski, dyrektor instytutu. JM Rektor PWr prof. Andrzej Mulak podkreślił dobre tradycje współpracy środowisk badawczych i przemysłowych wypracowane przez niektóre wydziały uczelni. Wiąż Wydziału Mechaniczno-Energetycznego z energetyką krajową jest tym silniejsza, że duża część kadry przedsiębiorstw energetycznych to jego absolwenci.

Goście z zainteresowaniem zwidzeli postępującą budowę pomieszczeń I-20 i sali dydaktycznej w budynku A-4. JM Rektor z zadowoleniem podkreślił tempo i jakość prowadzonych prac. W rezultacie pracownicy Instytutu Techniki Ciepłej i Mechaniki Płynów rozpoczną zapewne następnego roku akademicki w nowych wnętrzach.

W uznaniu intensywnej współpracy naukowej z Politechniką Wrocławską, w wyniku której uzyskano możliwość przebudowy starej kotłowni na budynek instytutu oraz pomieszczenia dydaktyczne JM Rektor uhonorował dziewięciu przedstawicieli przemysłu medalami Politechniki Wrocławskiej. Są to:

- dyrektor Towarzystwa Gospodarczego Polskie Elekrownie mgr inż. Sławomir Krystek,
- dyrektor naczelny Elektrowni Turów mgr inż. Jerzy Łaskawiec,
- prezes RAFAKO S.A. mgr inż. Dariusz Karwacki,
- prezes Zarządu REMAK S.A. mgr inż. Ryszard Kapluk,
- prezes Zarządu Elektrociepłowni Wrocław S.A. inż. Józef Pupka,
- dyrektor naczelny Elektrowni Opole S.A. mgr inż. Józef Pękala,
- dyrektor RAFAKO S.A. mgr inż. Tadeusz Karski
- kierownik działu Elektrociepłowni Wrocław mgr inż. Jan Jędrusik,
- zastępca dyrektora ds. remontów Elektrowni Turów mgr inż. Edmund Kraska.

Gratulujemy!

Prof. Eugeniusz Kalinowski wywołuje ducha przedsiębiorczości.

Obie strony wyraziły zadowolenie ze współpracy.

Praktycy z przemysłu wykładają na Chemii

W semestrze jesiennym roku akademickiego 1997/98 na Wydziale Chemicznym uruchomiono kurs „Aktualne i perspektywiczne problemy przemysłu chemicznego”. Kurs był przeznaczony dla studentów III roku kierunku dydaktycznego „Technologia Chemiczna”. Zajęcia dydaktyczne wymienione go kursu zrealizowano w formie wykładu. Nowością przy ich przeprowadzeniu był udział sześciu przedstawicieli kadry kierowniczej dużych zakładów chemicznych. A oto wykaz wykładowców i tematy wykładów wygłoszonych przez przedstawicieli przemysłu:

1. Mgr inż. Grzegorz Gawor – dyrektor rozwoju ZA „Kędzierzyn” S.A. – Profil produkcji ZA „Kędzierzyn” S.A. oraz strategia rozwoju Zakładów.

2. Mgr inż. Marek Pochwalski – dyrektor produkcji ZA „Puławy” S.A. (członek Rady Społecznej Wydziału) – Profil produkcji ZA „Puławy” S.A. oraz zarządzanie jakością w dużym przedsiębiorstwie chemicznym.

3. Mgr inż. Ferdynand Niškiewicz – główny specjalista d/s rozwoju „Petrochemia” Płock S.A. – Polski współczesny przemysł rafineryjny.

4. Dr inż. Jan Przondo – główny technolog ZCH „Rokita” S.A. (członek Rady Społecznej Wydziału) – Profil produkcyjny ZCH „Rokita” S.A. oraz technologia produkcji tlenu propylenu.

5. Mgr inż. Tadeusz Szmigiel – członek zarządu ZCH „Wizów” S.A. (członek Rady Społecznej Wydziału) – Profil produkcji ZCH „Wizów” S.A. oraz problematyka prywatyzacji przedsiębiorstwa przy udziale NFI.

6. Dr inż. Jan Chodziński – zastępca kierownika działu rozwoju w Zakładach „Viscoplast” S.A. – Profil produkcyjny Zakładów oraz możliwości wdrażania nowych technologii własnymi siłami przedsiębiorstwa.

Pozostałe zajęcia zostały przeprowadzone przy wykorzystaniu materiałów udostępnionych przez Polską Izbę Przemysłu Chemicznego (sprawozdania, raporty) oraz artykułów z czasopism naukowych i naukowo-technicznych. W zajęciach tego kursu wzięli udział głównie studenci III roku, a w zajęciach z udziałem przedstawicieli przemysłu wzięli także udział studenci niektórych specjalności z wyższych lat studiów oraz pracownicy naukowo-dydaktyczni wydziału i doktoranci.

Zebrałe w trakcie tego semestru doświadczenia pozwalają na stwierdzenie, że tego typu zajęcia są bardzo potrzebne, a udział kadry kierowniczej przemysłu gwarantuje zgodność nazwy kursu i jego treści. Prze-

widujemy, że w następnym roku akademickim kurs ten zostanie rozszerzony na dwa semestry (części I i II) i planujemy, że w jego ramach odbędzie się 10-12 wykładów przedstawicieli przemysłu. Należy podkreślić, że tak duży udział przedstawicieli przemysłu w zajęciach jest możliwy dzięki funkcjonowaniu Rady Społecznej Wydziału.

Współpraca przemysłu z nauką

Zakłady Azotowe „Włocławek” S.A. (ANWIL) – Rada Wydziału Chemicznego Włocławek, 4-5 grudnia 1997

Na zaproszenie prezesa zarządu Zakładów Azotowych „Włocławek” S.A. – ANWIL mgr inż. Krzysztofa Kaczorowskiego (członek Rady Społecznej Wydziału) w dniach 4-5 grudnia 1997r. we Włocławku odbyło się seminarium z udziałem kadry kierowniczej ANWIL-u i Rady Wydziału Chemicznego.

Na początku seminarium prezes zarządu ANWIL-u, główny inżynier rozwoju oraz kierownictwo poszczególnych kompleksów przedstawili profil produkcyjny Zakładów, ich strukturę i plany rozwojowe. Za szczególnie interesujące w tej części seminarium należy uznać informacje o nowatorskich rozwiązaniach organizacyjnych wewnątrz ANWIL-u. Zakłady zostały podzielone na cztery kompleksy o dużej samodzielności, utworzono także dużą liczbę spółek z udziałem kapitałowym ZA „Włocławek”, zajmujących się głównie obsługą działalności produkcyjnej firmy. Rozwiązania te przyczyniły się do wyraźnej poprawy sytuacji finansowej firmy. Kierownicy poszczególnych kompleksów i innych jednostek organizacyjnych przedstawili swoje jednostki wskazując problemy, w których rozwiązanie mogłaby się włączyć nasza uczelnia.

W drugiej części seminarium odbyło się zwiedzanie ZA „Włocławek”, z konieczności ograniczone do zapoznania się tylko z wybranymi węzłami technologicznymi.

Następnie prodziekani oraz dyrektorzy instytutów przedstawili stan aktualny i perspektywiczny Wydziału Chemicznego oraz prace badawcze o charakterze stosowanym, prowadzone w poszczególnych instytutach.

Podczas obrad, zwiedzania Zakładów, jak również podczas rozmów kularowych wykorzystywano wszelkie możliwości do wymiany poglądów i nawiązywania kontaktów, które powinny zaowocować w pracy naukowej i dydaktycznej.

Należy podkreślić, że koszty seminarium (poza naszym dojazdem do Włocławka) pokryły Zakłady ANWIL oraz to, że uczestnicy seminarium byli bardzo zadowoleni z udziału w tej imprezie.

dr inż. Andrzej Biskupski

PRACOWNIA RECYKLINGU TWORZYW SZTUCZNYCH

Dzięki staraniom Fundacji Politechniki Wrocławskiej powstała PRACOWNIA RECYKLINGU TWORZYW SZTUCZNYCH mieszcząca się w Instytucie Chemii i Technologii Nafty i Węgla przy ul. Gdańskiej 7/9. Jej kierownikiem jest dr inż. Marek Kozłowski.

Wart uwagi jest zakres prac naukowo-badawczych wykonywanych przez PRTS. Można tu przeprowadzić badania wpływu wielokrotnego przetwarzania na strukturę oraz właściwości wytrzymałościowe, reologiczne i termiczne tworzyw sztucznych oraz badania wpływu recyklingu na strukturę fazową i właściwości mieszanin i kompozytów polimerowych. Oferowane są: kompatybilizacja mieszanin polimerów pierwotnych i wielokrotnie przetwarzanych, reaktywne przetwarzanie polimerów i ich mieszanin, a także restabilizacja i modyfikacja właściwości polimerów oraz ich mieszanin poddanych recyklingowi.

PRTS, dzięki posiadanemu sprzętowi, może podjąć się przeprowadzenia licznych pomiarów.

Są to pomiary właściwości materiałów przy rozciąganiu i zginaniu w zakresie do 10 kN i szybkości 0.1-500 mm/min (moduł sprężystości, granica plastyczności, wytrzymałość na rozciąganie, wydłużenie przy zerwaniu, energia zniszczenia).

Możliwe jest też zmierzenie charakterystyki płynięcia i lepkości tworzyw termoplastycznych i elastomerów w zakresie 60-400°C i szybkości ścinania 0.5-11.500 s⁻¹ (sterowanie mikroprocesorem, ocena lepkości i sprężystości materiałów w stanie ciekłym przy użyciu programu WinRHEO).

Dla wielu klientów interesujące mogą być pomiary parametrów przetwórczych tworzyw sztucznych i elastomerów podczas mieszania przy użyciu mieszalnika typu *internal mixer*, wyciarki jednoślismakowej i dwuślismakowej z odgazowaniem. W skali laboratoryjnej możliwe jest mieszanie w temperaturach do 500°C, przy szybkości obrotów do 200 min⁻¹ oraz dopuszczalnym momencie obrotowym 200 Nm (sterowanie mikroprocesorem, ocena parametrów przy użyciu programu PolyView). Pracownia oferuje też pomiar odporności materiałów na uderzenie metodą Charpy oraz na rozciąganie udarowe z rejestracją przebiegu próby zniszczenia w czasie - zakres pomiaru do 5.5 J (sterowanie mikroprocesorem, obrób-

Dokończenie na stronie 27

Nowe laboratoria w I-19

11. marca odbyło się uroczyste otwarcie Laboratorium Komputerowego w Instytucie Materiałoznawstwa i Mechaniki Technicznej (I-19). Mieści się ono w pokoju 113 budynku B-1. Stanowiska komputerowe wyglądają bardzo efektownie na tle nowego wystroju sali wykonanego przez panie mgr inż. arch. Jadwigę Jarocką i mgr inż. arch. Grażynę Szuszkiewicz z firmy GRAFO. Nadzór budowlany nad pracami sprawował inż. Stefan Kuliński, wykonawcą robót budowlanych był pan Marian Szpak, a instalacje elektryczne – pan Kazimierz Fryc.

Powstała w ten sposób ładna, jasna, a także chyba wygodna pracownia o 15 stanowiskach.

Symbolicznego przecięcia wstęgi dokonali JM Rektor PWr prof. Andrzej Mulak i dziekan Wydziału Mechanicznego prof. Jan Koch.

Zaproszonych gości powitał dyrektor I-19 dr Mieczysław Szata. Podkreślił, że wielu obecnych włożyło trud i czas w realizację hasła „500 komputerów”. Odrębne podziękowania skierował do prof. Wacława Kasprzaka, który musiał oddać na potrzeby pracowni swój pokój.

Opiekę nad laboratorium sprawuje dr Jerzy Kaleta, zaś dr Wojciech Myszka nadzoruje sprzęt.

JM Rektor wyraził radość, że idea udostępnienia studentom sprzętu tak szybko przybiera realną formę. Wzniesiono toast za pomyślność wszystkich mających korzystać z komputerów.

Następnie wszyscy goście zostali zaproszeni na otwarcie przeniesionego do Instytutu Materiałoznawstwa i Mechaniki Technicznej Środowiskowego Laboratorium Mikroskopii Elektronowej. Mieści się ono teraz w tym samym budynku B-1, ale na I piętrze.

Laboratorium zyskało nie tylko większą powierzchnię, ale i wyposażenie.

Jak powiedział dziekan Jan Koch, zgromadzono na ten cel środki z różnych źródeł: z KBN, z TEMPUSA, z funduszy wydziałowych i od Prorektora ds. Nauki. Dzięki temu, że laboratorium ma teraz konkretnego właściciela, osiągnięto dobre wyniki. Sprzęt, którym dysponuje ŚLME, budzi zainteresowanie pracowników naukowych spoza Politechniki.

Goście mieli okazję zapoznać się z nowym mikroskopem skaningowym JSM-5800LV

(firmy JEOL), który może pracować przy niskiej próżni 10⁻¹ Tr. Dzięki temu nadaje się do obserwacji preparatów biologicznych. Możliwe jest też badanie materiałów nieprzewodzących (ceramiki, materiałów organicznych etc.) bez pokrywania warstwą przewodzącą. Pozwala to na analizę chemiczną próbek. Maksymalne powiększenie wynosi 300 tysięcy. Mikroskop jest wyposażony w mikrosondę firmy Oxford i mikroanalizator rentgenowski. Komputerowy system obróbki obrazu pozwala na przypisywanie poszczególnym obszarom próbki widzianej na ekranie pozorowanych kolorów („pseudokolor”), co znacznie ułatwia obserwację. Obraz mikroskopowy może być rejestrowany na dyskietkach, wydrukowany lub przesłany.

Prof. Włodzimierz Dudziński chętnie odpowiadał na szczegółowe pytania gości i mówił o współpracy z Akademią Medyczną, Akademią Rolniczą i Uniwersytetem

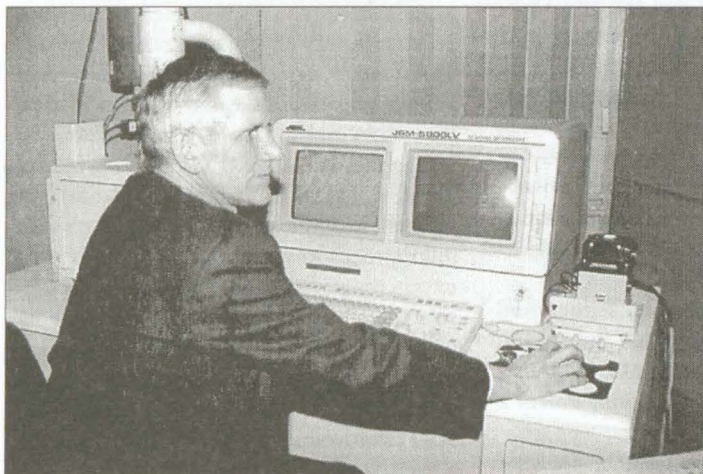

Przecięcie wstęgi (od lewej): dziekan Wydziału Mechanicznego prof. Jan Koch, JM Rektor PWr prof. Andrzej Mulak, dr inż. Mieczysław Szata.

Od prawej: inż. Antoni Tarczewski, dr inż. Grzegorz Pękalski (prodziekan Wydziału Mechanicznego), prof. Edward Chlebus (dyrektor I-24), dr inż. Stanisław Piesiak (prodziekan Wydziału Mechanicznego), prof. Jan Kulczyk (zastępcz dyrektora I-16), prof. Jan Zarzycki (I-28, pełnomocnik prorektora ds. nauczania), prof. Jerzy Zdanowski (prorektor PWr), prof. Jan Koch (dziekan Wydziału Mechanicznego), mgr inż. Andrzej Kaczkowski (dyrektor administracyjny PWr).

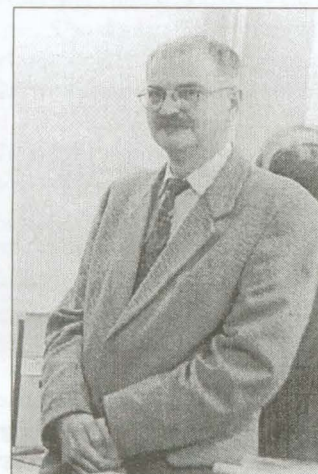
Dr inż. Wojciech Myszka – pełnomocnik dziekana ds. komputeryzacji.

Wrocławskim. Sprzęt jest też w ograniczonym zakresie wykorzystywany w dydaktyce: studenci zwiedzają laboratorium, a bliższy kontakt z mikroskopem mają studenci realizujący indywidualny tok studiów.

Wraz z użytkowanymi już wcześniej mikroskopami (Philips, Cambridge i Tesla) laboratorium stało się znaczącą placówką na naukowej mapie Wrocławia. □

Prof. Włodzimierz Dudziński w Środowiskowym Laboratorium Mikroskopii Elektronowej przy nowym mikroskopie JSM-5800LV.

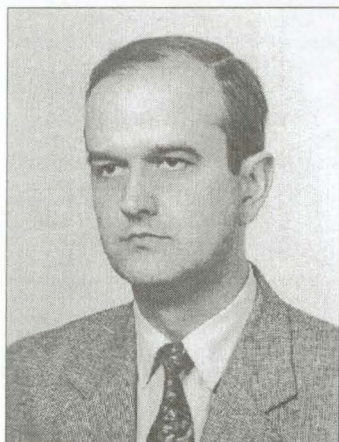

Nagrody Wydziału IV Nauk Technicznych Polskiej Akademii Nauk

Zgodnie z kilkudziesięcioletnią tradycją Wydziału Polskiej Akademii Nauk przyznały swoje doroczne nagrody za rok 1997. W konkursie biorą udział powstałe w ciągu ostatnich trzech lat prace (lub cykle prac), które stanowią poważny wkład w rozwój określonej dziedziny nauki lub dyscypliny naukowej. Nagroda ma charakter wyłącznie indywidualny i może być przyznana naukowcom, którzy nie posiadają tytułu profesora. W przyznawaniu nagród stosowane są bardzo wysokie kryteria i staranna procedura kwalifikacyjna. Kandydatury mogą być przedstawiane przez członków właściwego Wydziału lub właściwych Komitetów Naukowych PAN. Wnioski składane są do przewodniczącego Wydziału, a następnie kierowane do odpowiednich komisji. Komisja wyznacza recenzenta pracy. Nagrody przyznawane są na sesji plenarnej Wydziału. Pod uwagę brani są wyróżniający się uczeni z całego ogólnopolskiego środowiska naukowego. Dotychczasowi laureaci w większości zajmują obecnie wysokie pozycje w świecie nauki. Z tych względów nagrody te cieszą się w polskim środowisku naukowym wysokim prestiżem.

Do Wydziału IV PAN wpłynęło 26 wniosków o nagrodę za 1997 rok. Przyznano dziewięć nagród, w tym: 7 za prace habilitacyjne, 1 za pracę doktorską, 1 za monografię. Wśród laureatów z ośrodków naukowych z całej Polski znalazły się dwie osoby z Politechniki Wrocławskiej: dr hab.inż. Jerzy Józefczyk z Instytutu Sterowania i Techniki Systemów – za pracę habilitacyjną oraz dr inż. Radosław Cieślak z Instytutu Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn – za pracę doktorską. Poniżej przedstawiamy sylwetki laureatów z naszej uczelni.

Dr hab.inż. Jerzy Józefczyk

otrzymał nagrodę Wydziału IV PAN w dzie-

dzinie informatyki i automatyki za pracę habilitacyjną pt. *Szeregowanie zadań w kompleksie operacji z uwzględnieniem ruchu realizatorów*. Laureat jest pracownikiem naukowo-dydaktycznym Zakładu Systemów Sterowania w Instytucie Sterowania i Techniki Systemów PWr. Jego najważniejsze osiągnięcia naukowe dotyczą systemów rozpoznawania oraz systemów sterowania kompleksami operacji, a zwłaszcza dyskretnymi procesami produkcji.

Nagrodzona rozprawa habilitacyjna dotyczy drugiego z tych zakresów. W nowoczesnych systemach sterowania produkcją często zachodzi potrzeba bieżącego przydziału ruchomych realizatorów (m.in. robotów mobilnych) do wykonania określonych zadań produkcyjnych. Dr J.Józefczyk jako pierwszy opracował w pełni zagadnienie sterowania odpowiednim przydziałem realizatorów do zadań z uwzględnieniem ruchu realizatorów. Stworzył podstawy formalne tego zagadnienia, opracował metody i algorytmy sterowania, przeprowadził komputerowe badania symulacyjne oraz opracował przykłady zastosowań praktycznych. W ten sposób stworzył podstawę projektowania odpowiedniego komputerowego systemu sterowania o dużym znaczeniu naukowym, ale także praktycznym, np. w elastycznych systemach produkcji lub w systemach komputerowo zintegrowanej produkcji.

Dr hab.inż. J.Józefczyk jest autorem licznych publikacji w znanych czasopismach krajowych i zagranicznych. Swoje prace przedstawiał m.in. na międzynarodowych konferencjach w USA, Anglii i Austrii. Jest członkiem i sekretarzem naukowym Komitetu Automatyki i Robotyki PAN oraz członkiem Komisji Informatyki i Automatyki Oddziału PAN we Wrocławiu.

Dr inż. Radosław Cieślak

ukończył Wydział Mechaniczny Energetyki i Lotnictwa Politechniki Warszawskiej w 1990 roku. Od 1987 roku, jako student indywidualnego toku studiów brał udział w pracach Zespołu Robotyki Instytutu Techniki Lotniczej i Mechaniki Stosowanej, którym kierował prof. Adam Morecki. Już wtedy prowadzono pierwsze prace związane z konstrukcją wielocłonowych manipulatorów elastycznych.

Od 1990 roku Radosław Cieślak rozpoczął studia doktoranckie na Politechnice Wrocławskiej w Instytucie Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn. W ramach realizowanej (z przerwami) przez sześć lat pracy doktorskiej powstał manipulator elastyczny typu

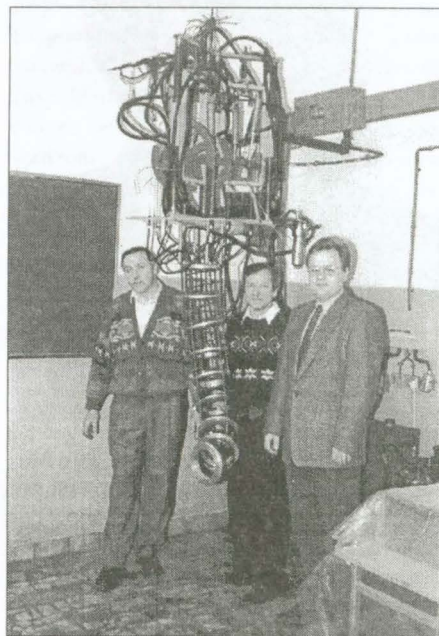
„trąba słonia”. Jest on zbudowany z elastycznych członów połączonych na sztywno. Konstrukcje tego typu są rzadkością ze względu na trudności związane z ich opisem, a co za tym idzie z możliwościami sterowania.

Praca doktorska, oprócz opisu konstrukcyjnego, zawiera także opis analityczny ramienia manipulatora i wyniki przeprowadzonych prac badawczych. Zaproponowano ponadto praktyczną aplikację ramienia jako manipulatora do przeładunku materiałów sypkich.

Tak szeroki obszar realizowanych prac był możliwy dzięki ofiarnej pomocy laborantów z Laboratorium Zakładu Konstrukcji i Automatykacji Maszyn Roboczych oraz oprogramowaniu udostępnionemu przez prof. Piotra Dudzińskiego z tegoż zespołu.

Praca doktorska pt. *Badanie własności mechanicznych manipulatora elastycznego typu „trąba słonia”* ze względu na unikalność zagadnień, jakość ich realizacji i szeroki zakres prowadzonych prac została wytypowana uchwałą Rady Instytutu Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn do nagrody PAN i zgłoszona przez prof. Henryka Hawryłaka.

Wyróżnienie to podkreśla fakt, że istnieje możliwość realizacji skomplikowanych prac na poziomie światowym w dobrze współpracujących zespołach, takich jak Zespół Konstrukcji i Automatykacji Maszyn z I-16.

Dr inż. Radosław Cieślak (pierwszy z prawej) i laboranci: Stefan Hatycz i Ryszard Żabiński, przy manipulatorze elastycznym typu „trąba słonia”.

Stypendyści FNP'98

W dniu 21 marca w Sali Wielkiej Zamku Królewskiego w Warszawie wręczono 102 młodym naukowcom krajowe stypendia Funduszu na Rzecz Nauki Polskiej. Wśród przybyłych z całego kraju stypendystów prawie 30% miało blisko – reprezentowali warszawskie uczelnie i placówki naukowe. Potentatem jest Uniwersytet Jagielloński (wraz z Collegium Medicum), który ma 14 laureatów. Inne krakowskie uczelnie (AGH, IFJ, AR) zwiększyły tę liczbę jeszcze o trzy.

Wrocław ma w tym roku dziewięciu wyróżnionych: czterech z Uniwersytetu, trzech z Politechniki i po jednym z Akademii Rolniczej oraz Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN.

W uroczystości na Zamku uczestniczył też JM Rektor PWr prof. Andrzej Mulak.

Poniżej prezentują się sami stypendyści. Życzymy im dalszych sukcesów w karierze naukowej.

Dr Tadeusz Andrzej PRZYLIBSKI

Ukończyłem studia na kierunku geologia, w specjalności mineralogia i petrografia, na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego w 1993 roku. Moja praca magisterska związana była z mineralogią utworów hydrotermalnych bazaltoidów dolnośląskich. W tym także roku rozpocząłem studia doktoranckie w Politechnice Wrocławskiej – w Zakładzie Geologii I-10. Pod kierunkiem dr hab. inż. Wojciecha Ciężkowskiego, Prof PWr rozpocząłem badania

geochemii jedyne radioaktywnego gazu – radonu ze szczególnym uwzględnieniem rejonu Dolnego Śląska, a zwłaszcza Sudetów. Znaczna część moich prac związana była ze środowiskiem wód podziemnych, zwłaszcza od momentu powstania w Zakładzie Geologii I-10 Zespołu Wód Mineralnych. Biorąc udział w pracach Zespołu zajmowałem się i zajmuję się nadal problemami zasilania wód podziemnych, ich mieszanina się, składu izotopowego oraz szeroko pojętą hydrogeochemią. Tematem mojej rozprawy doktorskiej obronionej w listopadzie 1997 roku na Wydziale Górniczym były „Wybrane uwarunkowania występowania radonu-222 w Sudetach”. W chwili obecnej w ramach prac w Zespole Wód Mineralnych kierowanym przez Prof. Wojciecha Ciężkowskiego zajmuję się następującymi zagadnieniami:

- Rad, radon oraz produktu jego rozpadu w środowisku wyrobisk podziemnych (sztolnie, jaskinie, systemy piwnic, etc.) oraz w skałach zbiornikowych wód podziemnych.

- Wiek wód leczniczych i obszary ich zasilania w Sudetach i Karpatach określane na podstawie badań izotopów stabilnych tlenu i wodoru oraz trytu.

- Zmiany chemizmu oraz procesy mieszanina się wód podziemnych w Sudetach i Karpatach.

- Zastosowanie radonu jako naturalnego radioaktywnego znacznika ruchów powietrza w Jaskini Niedźwiedziej w Kletnie (Sudety) w celu rozpoznania wybranych cech jej mikroklimatu.

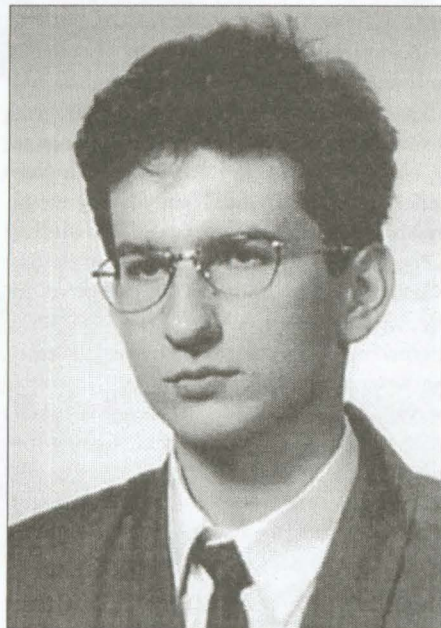
- Mineralogia, petrologia i geochemia meteorytów.

W efekcie prowadzonych przeze mnie badań opublikowałem kilkanaście artykułów w czasopismach krajowych i międzynarodowych oraz wygłosiłem około 20 referatów na sympozjach, szkołach, konferencjach i seminariach. Prace te zostały wysoko ocenione przez niezależnych ekspertów, dzięki czemu miałem przyjemność być stypendystą Fundacji Badań Radiacyjnych a obecnie Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej.

W chwili obecnej w ramach restrukturyzacji Uczelni Zespół Wód Mineralnych funkcjonuje na Wydziale Górniczym w Wydziałowym Zakładzie Geologii i Wód Mineralnych. Prowadzone pod kierunkiem prof. Wojciecha Ciężkowskiego prace związane są z hydrochemią, zasobami, ochroną i eksploatacją wód podziemnych i mają charakter interdyscyplinarny (chemia, fizyka jądrowa, ochrona środowiska, nauki o Ziemi). Prace te są szczególnie związane z wodami podziemnymi uznanymi za lecznicze i będącymi jednocześnie kopalinami podstawowymi. Szeroki zakres prac wyko-

rzystujących najnowocześniejsze metody badań (w tym izotopowych, modelowanie, statystyka) stwarza możliwość prowadzenia interesujących (i przyjemnych - wyjazdy w atrakcyjne okolice) badań interdyscyplinarnych. Do współpracy w ramach Zespołu Wód Mineralnych zapraszamy wszystkich zainteresowanych studentów i pracowników Uczelni.

Mgr Łukasz Paweł NIERADKO

Urodziłem się 29.05.1972 w Kędzierzynie-Koźlu. Ukończyłem Liceum Ogólnokształcące nr 1 im. H.Sienkiewicza w Kędzierzynie-Koźlu w klasie o profilu matematyczno-fizycznym. W roku 1991 rozpocząłem studia na Politechnice Wrocławskiej na Wydziale Elektroniki i Telekomunikacji, gdzie w roku 1995 otrzymałem tytuł inżyniera za pracę „Mikrokolumna krzemowa do chromatografii cieczowej”, a w rok później dyplom magistra (praca dyplomowa „Krzemowa kolumna analizująca do chromatografii mikrosystemowego”).

W roku 1997 zostałem przyjęty na studia doktoranckie w Instytucie Technologii Elektronowej (obecnie Instytut Techniki Mikrosystemów) PWr, gdzie dołączyłem do Zespołu Mikromechaniki Krzemowej w Zakładzie Przyrządów Półprzewodnikowych, kierowanego przez dr J.Dziubana. Zająłem się tam tematyką mikrosystemów i czujnikami elektronicznymi.

W 1996 otrzymałem wyróżnienie dla młodego pracownika nauki za pracę pt. „Mikrokapilary krzemowe dla mikrochromatografii” przyznane przez Komitet Naukowy VI Konferencji Krajowej ELTE'97 oraz drugą nagrodę za najlepszy plakat konferencyjny pt. „IC process compatible technology of silicon integrated capillary column fabrication” przyznaną przez Komitet Naukowy XI

Europejskiej Konferencji Naukowej EUROSENSORS XI. Jestem członkiem Polskiego Towarzystwa Techniki Sensorowej oraz The Electrochemical Society Inc.

W lutym 1998, jako doktorant, zostałem stypendystą Fundacji Na Rzecz Nauki Polskiej. W konkursie o przyznanie Stypendium Fundacji uczestniczyło 309 osób, z których stypendium uzyskało 102, w tym trzech studentów Politechniki Wrocławskiej.

Także w lutym 1998 przyznano mi roczny grant doktorancki KBN dla młodych pracowników nauki „Mikroelementowe metody modyfikacji własności separujących mikromechanizmów kapilarnych kolumn chromatograficznych”.

Mgr Tomasz KOŹLECKI

Jestem absolwentem XIV LO we Wrocławiu (klasa mat.-fiz.-chem.). Moim nauczycielem chemii była dr Wiktoria Skudlarska. W latach 1989-1994 byłem studentem Politechniki Wrocławskiej na kierunku Technologia Chemiczna. Od trzeciego roku studiów uczestniczyłem w działalności koła naukowego (pod kierunkiem Pani dr hab. Kazimierzy A. Wilk). Trzykrotnie brałem udział w Szkołach Naukowych, w czasie których wygłosiłem trzy referaty. Współuczestniczyłem także w organizacji zawodów pierwszego i drugiego etapu Olimpiady Chemicznej.

Działając w Kole zainteresowałem się badaniami nad fotoizomerizującymi surfaktantami, czego wynikiem była praca magisterska pt. *Synteza i właściwości fotoizome-*

ryzujących surfaktantów pochodnych 4-stilbazolu. Pracę tę, realizowaną w ramach specjalności *Chemia Surfaktantów i Układów Zdypergowanych* w Instytucie Technologii Organicznej i Tworzyw Sztucznych, obroniłem z oceną bardzo dobrą w 1994 roku. Przy realizacji celu badań wykorzystałem szereg nowoczesnych technik spektroskopowych, takich jak protonowy i węglowy magnetyczny rezonans jądrowy, spektroskopia absorpcyjna UV-vis, spektroskopia fluorescencyjna, włącznie z pomiarami czasów życia stanów wzbudzonych oraz spektrometria mas. Efektem tej pracy była publikacja w *Journal of Physical Organic Chemistry*.

Od października 1994 r. jestem słuchaczem studium doktoranckiego w Instytucie Technologii Organicznej i Tworzyw Sztucznych, a swoją pracę doktorską pod tytułem *Synteza i właściwości fotochromowych związków amfifilowych* realizuję w Zakładzie Chemii Surfaktantów i Układów Zdypergowanych pod kierunkiem prof. K. Wilk. W listopadzie 1995 r. Rada Naukowa Instytutu otworzyła mi przewód doktorski. Tematyka badawcza realizowanej przeze mnie pracy dotyczy syntezy i fizykochemii nowych pochodnych azobenzenu o strukturze amfipatycznej, obejmującej własności agregacyjne, spektroskopowe i fotochromowe. W latach 1994-1997 moje badania były wykonywane w ramach grantu KBN, a ich wyniki zostały opublikowane w liczących się czasopismach o obiegu międzynarodowym bądź zaprezentowane na konferen-

cjach. Mój dotychczasowy dorobek obejmuje pięć prac opublikowanych lub przyjętych do druku (*Synthesis, Progress in Colloid and Polymer Science, Langmuir*), dwie prace wysłane do recenzji oraz osiem komunikatów konferencyjnych: sześć na konferencjach międzynarodowych, w tym trzy prezentowane przeze mnie, w Warszawie i Lunteren (Holandia) i dwa na konferencjach krajowych, również prezentowane przeze mnie.

Realizowana przeze mnie tematyka badawcza, mieszcząca się w prowadzonym w renomowanych ośrodkach naukowych USA i Japonii nurcie badań nad fotochromowymi związkami amfifilowymi, nie była dotychczas podejmowana przez polskich badaczy. Badania te oprócz aspektu poznawczego mają także znaczenie użytkowe, ponieważ połączenie sił hydrofobowych i efektu fotochromowego powoduje, że są one potencjalnymi materiałami dla optyki nieliniowej i elektroniki molekularnej; mogą też być funkcjonalnymi komponentami układów mikroheterogenicznych, filmów molekularnych i ciekłych membran.

W badaniach wykorzystałem szereg nowoczesnych technik pomiarowych, dostępnych w ośrodku wrocławskim, ale również pozańskim i łódzkim, takich jak dynamiczne rozpraszanie światła, spektroskopia magnetycznego rezonansu jądrowego, metody elektrochemiczne – głównie woltoamperometria cykliczna i chronopotencjometria, spektroskopia fluorescencyjna, obejmująca pomiary w stanie fotostacjonarnym i widma czasoworozdzielone, widma masowe techniką ESI i APCI. W celu pełniejszej interpretacji uzyskiwanych wyników przed rozpoczęciem kolejnych pomiarów zapoznawałem się z podstawami teoretycznymi i aspektami praktycznymi stosowanych metod, co pozwoliło mi na bezpośrednie prowadzenie oznaczeń na określonych aparatach oraz twórczą dyskusję rozwijanej, fascynującej mnie tematyki.

Oprócz działalności naukowej zajmuję się też dydaktyką. Jestem opiekunem prac badawczych i magisterskich realizowanych pod kierunkiem prof. K. Wilk. Obecnie prowadzę laboratorium w bloku programowym pt. *Chemia Koloidów i Powierzchni* (specjalność *Chemia Środowiska* na kierunku *Biotechnologia*). Jest to nowe laboratorium, dla potrzeb którego opracowałem kilka ćwiczeń.

Moje hobby to brydż – jestem dwukrotnym drużynowym mistrzem Polski szkół wyższych i aktywnym sędzią brydżowym. W obecnej kadencji jestem członkiem Zarządu KS AZS Politechnika, w którym reprezentuję brydżystów. Mam psa – wspaśniałą dobermankę Gabi, z którą sporo spaceruję. □

Mgr T.Koźlecki ze swoim promotorem dr hab. Kazimierz A.Wilk

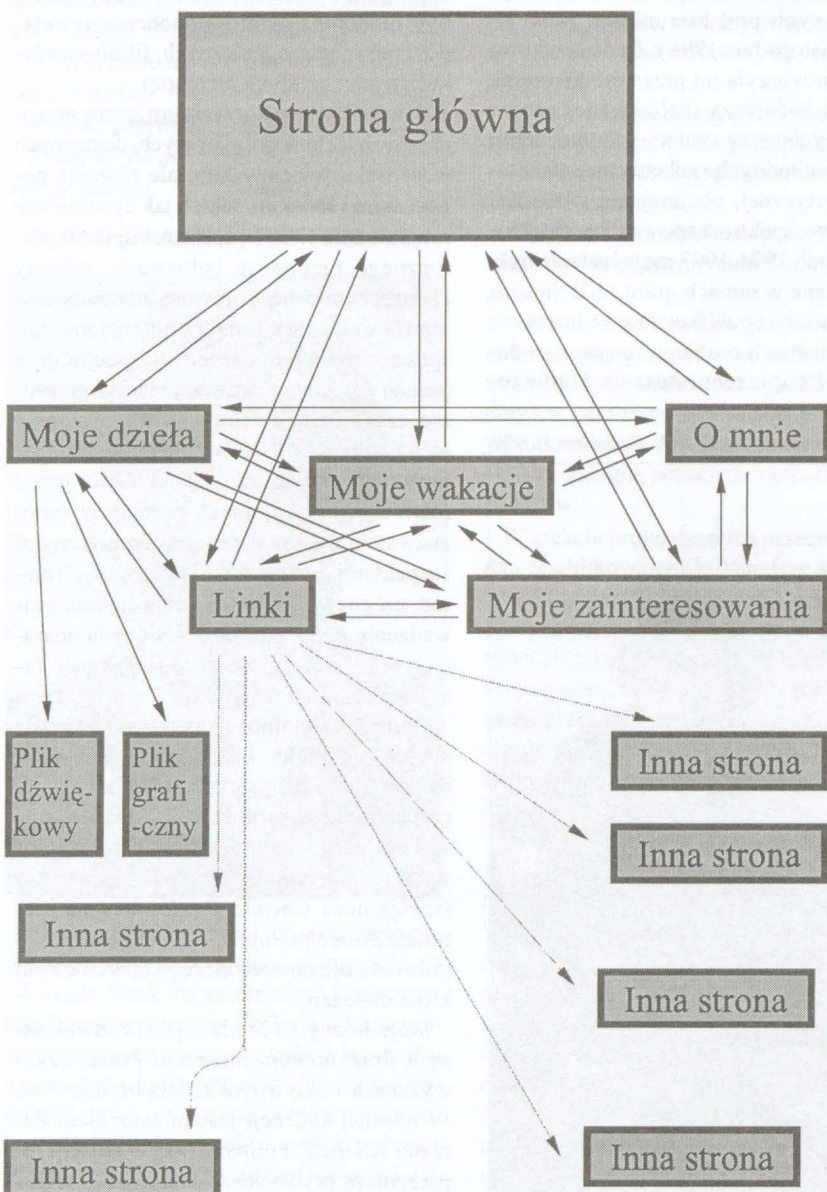

Zrób to sam

Podstawy tworzenia stron WWW z zastosowaniem programu Netscape Navigator Gold 3.0

W niniejszym opracowaniu krok po kroku opiszemy tworzenie stron WWW (World Wide Web – światowa pajęczyna) używając programu Netscape Navigator Gold 3.0. Podobne zasady tworzenia strn obowiązują w programie Netscape Komunikator 4.01.

Niewątpliwie zaletą dokumentów hipertekstowych w standardzie HTML (HyperText Markup Language) jest ich hierarchiczna budowa. W dowolnym miejscu możemy odwołać się do informacji zawartych w innym miejscu tego samego dokumentu lub do innego dokumentu, który może być w postaci tekstowej, graficznej, dźwiękowej. Dokumenty mogą być przechowywane na dowolnych komputerach połączonych w sieć. Dokumenty HTML są zbiorami tekstowymi ASCII, a ich polecenia są interpretowane odpowiednio przez program wyświetlający, czyli przeglądarkę hipertekstu (hipertekst jest to tekst zawierający połączenia z innymi dokumentami).

Rys. 1. Schemat hierarchicznej budowy dokumentu hipertekstowego.

Krok 1. ROZPOCZĘCIE PRACY

Uruchamiamy system Windows, a następnie program Netscape Navigator Gold 3.0.

Krok 2. TRYB EDYCJI

Rozpoczynamy tworzenie strony głównej przez wybór opcji menu górnego File/ New Document/ Blank.

Uruchamia się Netscape Editor i pojawia się nowa strona, którą zapisujemy w pliku najlepiej o nazwie **index.htm**.

Krok 3. USTALENIE TŁA

Ustalamy tło dla naszej strony WWW. Tło może być jednokolorowe lub może to być jakiś rysunek.

Aby wybrać określony kolor dla tła wybieramy opcję Properties/Document, a następnie w karcie Appearance wybieramy przycisk Background i ustalamy kolor dla tła.

Aby ustalić, który rysunek ma stanowić tło dla naszej strony uaktywniamy opcję menu Properties/Document na karcie Appearance wybieramy przycisk Browse for File, a następnie w odpowiednim katalogu wyszukujemy odpowiedni plik zawierający obrazek (najczęściej są to pliki z rozszerzeniami gif, jpg, tif, bmp, pcx).

Po wybraniu opcji Properties/Document na karcie General możemy wpisać tytuł strony, autora, opis strony.

Krok 4. UMIESZCZANIE TEKSTÓW

Aby wpisać odpowiednie teksty na tworzonej stronie wybieramy opcję Properties/Character, a następnie ustalamy cechy naszego tekstu np. Bold (pogrubiony), Blink (mrugający). W opcji Text Color możemy ustalić kolor tekstu.

W opcji Properties/Font size ustalamy wielkość pisma, przy czym +0 oznacza rozmiar wyjściowy, liczba -2 oznacza rozmiar najmniejszy a +4 - rozmiar największy. Do zmiany wielkości pisma co jeden możemy również wykorzystać odpowiednie ikony (A⁻, A⁺).

Krok 5. UMIESZCZANIE ODSYŁACZY (linków)

Odsyłaczem (linkiem) może być:

- tekst
- obrazek.

Tekst odsyłacza jest zazwyczaj podkreślony i występuje w innym kolorze niż pozostały tekst (najczęściej niebieskim). Kliknięcie myszką na odsyłaczu powoduje przeniesienie do miejsca wskazywanego (w tym samym lub w innym dokumencie).

Aby utworzyć odsyłacz wybieramy opcję Insert/Link, a następnie wypełniamy puste okienka na ekranie.

Do okienka Link source wpisujemy tekst odsyłacza, który będzie widoczny na stronie WWW, np. *moje zainteresowania*

Do okienka Link to/Link to a page location or local file wpisujemy nazwę pliku, np. **zainter.htm**. Plik ten będzie zawierał informacje, które będą wyświetlane po wybraniu odsyłacza *moje zainteresowania*.

Po wykonaniu tego kroku na tworzonej stronie WWW pojawi się odsyłacz w kolorze niebieskim, podkreślony: *moje zainteresowania*. Kolor niebieski można zmienić na inny (nie przypisany jeszcze do innych tekstów) za pomocą opcji Properties/Document/Appearance/ Link Text.

Kliknięcie myszką na odsyłaczu *moje zainteresowania* powinno spowodować wyświetlenie nowej strony lub przeskoczyć do zaznaczonego miejsca.

Krok 6. TWORZENIE PLIKÓW Z ODSYŁACZAMI

Aby uaktywnić odsyłacz *moje zainteresowania* musimy utworzyć plik **zainter.htm**. Wybieramy opcję File/New Document/Blank, a następnie tworzymy stronę WWW (na przykład wpisujemy tekst opisujący nasze zainteresowania - patrz krok 3 i krok 4). Zapamiętujemy utworzoną stronę w pliku o nazwie **zainter.htm**.

Krok 7. UAKTYWNIANIE ODSYŁACZY (tryb przeglądania)

Po przejściu na stronę główną **index.htm** zauważymy, że utworzony odsyłacz nie daje się uaktywnić, ponieważ jesteśmy w trybie edycji strony WWW. Aby móc uaktywniać odsyłacze musimy przejść w tryb przeglądania strony. W tym celu należy kliknąć ikonę nawigatora znajdującą się na pasku narzędzi. Teraz po wybraniu odsyłacza *moje zainteresowania* wyświetlana jest treść pliku **zainter.htm**.

Zdarza się, że po przejściu w tryb przeglądania nie ma naniesionych ostatnio poprawek (bo nie zapisaliśmy zmiany na dysku). Wówczas wystarczy kliknąć ikonę Reload aby ponownie załadować stronę wraz ze zmianami.

Krok 8. UMIESZCZANIE RYSUNKÓW

Wracamy do edycji pliku **index.htm** (klikamy Edit). Wybieramy ikonę wstawiania rysunku lub opcję Insert/Image.

Do okienka Image file name wpisujemy nazwę pliku z rysunkiem. Nazwę pliku można wybrać korzystając z okienka Browse. Należy wpisywać samą nazwę pliku bez podawania ścieżki dostępu.

Następnie wybieramy odpowiednią opcję w Alignment aby ustalić położenie rysunku względem tekstu.

W celu umieszczenia ruchomego rysunku (animacji) o rozszerzeniu:

- gif, jpg, tif – postępujemy tak samo jak przy wstawianiu zwykłego rysunku
- mov, avi – wybieramy opcję Insert/Link i umieszczamy odsyłacz do danego pliku. Po kliknięciu myszką na odsyłaczu ukazuje się rysunek, który stanowi odrębną stronę.

Przeglądarki tekstowe (np. LYNX pod UNIXem) nie wyświetlają obrazków tylko tekst – *image*. Jeśli chcemy, żeby zamiast tego tekstu pojawiał się tekst przez nas określony to wybieramy opcję

Properties/karta Image i do okienka Alternative representations/ Text wpisujemy dany tekst (najlepiej umieścić go w nawiasach kwadratowych).

Ponadto na dole karty Image jest przycisk Edit Image, który pozwala na edycję obrazka i jeśli dotychczas nie podaliśmy nazwy edytora graficznego, to system upomni się o jego nazwę. Nazwę tę można zmienić w opcji Options/ Editor Preference/ karta General w oknie External editors/ Image.

Krok 9. USTANOWIENIE RYSUNKU ODSYŁACZEM (linkiem)

Umieszczony na stronie WWW rysunek (patrz krok 8) może być odsyłaczem. W tym celu zaznaczamy dany rysunek jako blok i wybieramy opcję Insert/ Link. Wówczas w okienku Link source pojawia się nazwa pliku z rysunkiem. Nazwa ta jest jednocześnie nazwą odsyłacza.

W okienko Link to wpisujemy nazwę pliku z informacją, którą chcemy przypisać do tego odsyłacza. Informacja ta może być w postaci rysunku, tekstu, dźwięku, strony WWW. Możemy na przykład wpisać nazwę pliku **muzyka.wav** (jeśli mamy taki plik).

Krok 10. UMIESZCZANIE TABEL

Aby na stronie WWW umieścić tabelę wybieramy opcję Insert/Table i ustalamy parametry tabeli takie jak: liczba wierszy i kolumn, grubość krawędzi, kolor tła tabeli, położenie tabeli względem marginesów bocznych. Następnie wpisujemy odpowiednie dane do tabeli. Dane w tabeli mogą być tekstem lub rysunkiem. Dowolna dana w tabeli może być odsyłaczem (patrz krok 5).

Tabelę można usunąć opcją Edit/Delete Table lub zaznaczyć jako blok i nacisnąć klawisz Delete.

Do tabeli można wstawić:

- tabelę – Insert/Table/Table
- wiersz – Insert/ Table/Row
- kolumnę – Insert/Table/Column
- komórkę – Insert/Table/Cell.

Podobnie z tabeli można usunąć tabelę, wiersz, kolumnę, komórkę zaznaczając odpowiedni element i z menu podręcznego (prawy przycisk myszki) wybieramy odpowiednią opcję.

Krok 11. WSTAWIANIE LINII ROZDZIELAJĄCYCH

Na stronie WWW można wstawić linie rozdzielające standardowe lub własne.

Aby wstawić linię standardową wybieramy ikonę z linią poziomą lub opcję Insert/Horizontal line

Linie własne wstawia się tak samo jak rysunki (patrz krok 8).

Krok 12. WSTAWIANIE KOTWIC

W dowolnym tekście można ustawić kotwice (*ang. anchor*). Założymy, że w pliku **zainter.htm** opisującym nasze hobby omawiamy zainteresowania komputerami, sportem i gotowaniem. Jeśli tekst opisu jest długi, to w celu jego szybszego przeglądania wygodnie jest na początku pliku wymienić interesujące hasła i ustanowić do nich połączenia.

W tekście ustawiamy się w miejscu gdzie rozpoczyna się opis zainteresowań komputerami, wybieramy opcję Insert/Target i wpisujemy nazwę kotwicy np. **komputer**.

Podobnie tworzymy kotwice o nazwach **sport** i **gotowanie** w odpowiednich miejscach tekstu.

Następnie wpisujemy na początku pliku **zainter.htm** następujący tekst:

“Moje zainteresowania to:

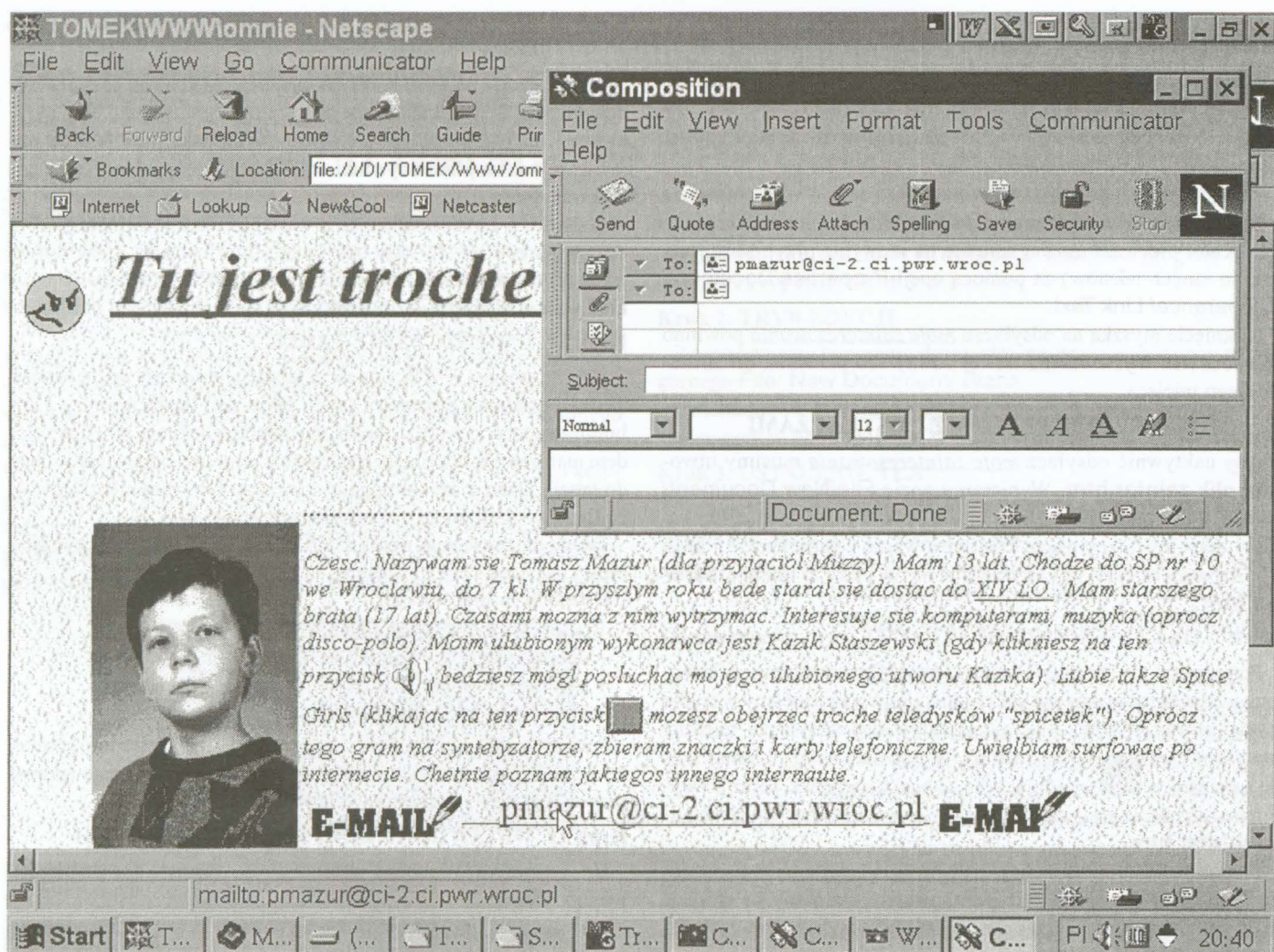
- komputery
- sport
- gotowanie i pieczenie.”

Następnie zaznaczamy jako blok tekst “komputery”, wybieramy opcję Insert/Link i do okienka Link to wpisujemy nazwę kotwicy poprzedzoną znakiem #, czyli **#komputer** (ogólnie **#nazwa_kotwicy**).

Podobnie postępujemy z hasłami **sport** i **gotowanie**.

Krok 13. WSTAWIANIE ODNOŚNIKÓW DO STRONY GŁÓWNEJ

Aby z dowolnego miejsca szybko wrócić na początek strony głównej ustawiamy się w miejscu gdzie chcemy wstawić symbol po-

wrotu na stronę główną i wybieramy opcję

Insert/Image i do okienka Image file name na karcie Image wpisujemy odpowiednią nazwę pliku (np. **c_up.gif** – rysunek strzałki skierowanej do góry).

Następnie rysunek zaznaczamy jako blok, wybieramy opcję Insert/Link i na karcie Link do okienka Link to wpisujemy nazwę pliku ze stroną główną (w naszym przykładzie byłaby to nazwa **index.htm**).

Krok 14. WSTAWIANIE LICZNIKÓW

Aby wstawić licznik zliczający osoby odwiedzające naszą stronę idziemy na stronę np. <http://www.siteflow.com/>, wybieramy link **free counter** i postępujemy zgodnie z zawartą instrukcją.

Licznik możemy również utworzyć korzystając ze strony <http://www.webmedia.pl/webcount/> postępując według podanej tam instrukcji.

Po umieszczeniu licznika na naszej stronie mamy dostęp do różnych statystyk i wykresów np. z jakich systemów korzystały osoby odwiedzające naszą stronę, z jakiej korzystały przeglądarki.

Krok 15. POSTAĆ STRONY W HTML

Podczas tworzenia strony WWW przy pomocy programu Netscape Navigator Gold 3.0 generowany jest automatycznie kod źródłowy w HTML. Kod ten można obejrzeć wybierając opcję View/View Document Source.

Postać źródłową można edytować wybierając opcję View/Edit Document Source z tym, że należy wpisać nazwę dowolnego dostępnego edytora tekstowego. Nazwę tę można zmienić w opcji

Options/ Editor Preferences/karta General w okienku External editors/HTML source.

Krok 16. UMIESZCZANIE WŁASNEJ STRONY WWW W SIECI

Utworzoną stronę WWW możemy umieścić np. na serwerze instytucyjnym lub na serwerze polbox.

W celu umieszczenia strony WWW na serwerze instytucyjnym należy zwrócić się do administratora serwera po odpowiednie informacje.

Aby umieścić opracowaną stronę WWW na serwerze polbox należy najpierw zapoznać się z regulaminem dostępnym pod adresem: <http://free.polbox.pl/regulamin.html>

Znając regulamin wchodzimy na stronę: <http://free.polbox.pl> i uaktywniamy umieszczony tam odsyłacz **e-mail/WWW**.

Następnie wybieramy ikonę

Informacje dot. wysyłania stron WWW

i dalej postępujemy według zawartej tam instrukcji.

Literatura uzupełniająca:

1. **HTML - język opisu dokumentu hipertekstowego** - Włodzimierz Macewicz, MIKOM, Warszawa, 1996
2. **Netscape nie tylko dla orłów** - John Dupuy, Intersoftland, Warszawa, 1996

Zespół Lwowskiego Chóru Technicznego wraz ze swoimi seniorami – 1935r. (w pierwszym rzędzie, piąty od lewej – jeszcze student, a już asystent Politechniki Lwowskiej – Andrzej Kordecki).

Pieśń odmładza

„Pieśń odmładza” – to dewiza kameralnego chóru mieszanego działającego przy Klubie Seniora PWr. Działa on już trzeci rok i skupia 17 miłośników wspólnego śpiewu. Chór seniorów powstał z inicjatywy pani Krystyny Niemirowskiej, a jego dyrygentem jest nestor polskiej chóralistyki akademickiej – emerytowany prof. Andrzej Kordecki. W ostatnich latach przed II wojną światową był on drugim dyrygentem Lwowskiego Chóru Technicznego. Zespół ten, który zainaugurował swoją działalność jako kółko śpiewacze w roku akademickim 1898/99 rekrutował swoich członków z grona słuchaczy lwowskiej Szkoły Politechnicznej (później zwanej Politechniką). Początki statutowego istnienia Chóru Technicznego sięgają roku 1904/5, o czym świadczą zachowane kroniki chóru. Już w 1907 roku zbierał on laury w Warszawie i od tego czasu, aż do wojny światowej odnosił wielkie sukcesy. W 1921 roku daje koncerty na Kaszubach i w Gdańsku, a od 1922 roku wyjeżdża prawie rokrocznie za

granicę. Słuchacze licznych miast Rumunii, Bułgarii, Turcji, Jugosławii, Węgier, Austrii, Łotwy, Estonii, Finlandii i Szwecji mogli usłyszeć polskie pieśni. Lwowski Chór Techniczny w uznaniu tej pracy propagandowej był odznaczony Odznaką Honorową II stopnia. Występy we Lwowie i w kraju cieszyły się wielkim powodzeniem.

Tradycje lwowskiego zespołu postanowili przenieść do Wrocławia dwaj profesoria Politechniki Wrocławskiej: Andrzej Kordecki (były śpiewak, przewodniczący i dyrygent LChT) oraz Mieczysław Zachara (solistą LChT). Dzięki ich zapałowi i pracy już w kilkanaście miesięcy od rozpoczęcia działalności naukowej i dydaktycznej na Politechnice Wrocławskiej, pierwszy po wojnie studencki zespół – Akademicki Chór Studentów Politechniki uświetnia inaugurację II roku akademickiego 1946/47 Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu. Dyrygenturę chóru objął adiunkt PWr. Andrzej Kordecki, a pieczę nad zespołem sprawował bas-baryton inż. Mieczysław Zachara.

Jak widać, w osobie prof. A. Kordeckiego Chór Klubu Seniora ma niezwykle doświad-

czonogo, oddanego krzewieniu polskiej pieśni chóralnej dyrygenta. Nasi seniorzy, którzy rozpoczęli próby 26 października 1995, mimo początkowych trudności, podtrzymywani na duchu przez swojego mistrza wystąpili już na Noworocznym Spotkaniu Oplątkowym 9 stycznia 1996. Od tej pory pracując systematycznie, nie szczczędając swoich sił, stale wzbogacają swój repertuar i uświetniają swymi śpiewem uroczystości z okazji świąt narodowych, spotkań świątecznych czy karnawałowych. Proponują też wspólne śpiewanie z publicznością, co pozwala słuchaczom uczestniczyć w ich występach. Chórzyści mają w swoim gronie poetkę – panią Joannę Michalec, która napisała słowa do hymnu „My Emeryci”. Sądząc ze słów tej pieśni, życie na emeryturze może być piękne, a szczególnie dla członków Chóru Klubu Seniora. **Stąd apel do emerytów i rencistów PWr, aby wzmocnili szeregi chóru, a na pewno nie będą żalowali.**

Hanna Waśkowska

Dziękuję mgr inż. Andrzejowi Ostoi-Soleckiemu – kierownikowi sekcji spraw studenckich za pomoc przy opracowaniu materiałów archiwalnych.

Chór Klubu Seniora Politechniki Wrocławskiej wraz ze swym dyrygentem.

Myśl globalnie, działaj lokalnie

Dzień 21 lutego we Wrocławiu stał pod znakiem reformy samorządowej. Odbyły się wtedy aż dwa spotkania na ten temat. W obu uczestniczyli przedstawiciele władz centralnych. Pierwsze z nich zorganizowane przez Grupę Windsor i biuro posła M.K. Ujazdowskiego odbyło się w sali obrad wrocławskiej rady miejskiej. Obecni tu byli minister Michał Kulesza, prezes Urzędu Mieszkalnictwa Sławomir Najnigier, posłowie Jan Chmielewski, Michał K. Ujazdowski i Tadeusz Wrona (AWS), wicewojewoda dr Andrzej Łoś i liczni przedstawiciele samorządów lokalnych. Referaty wygłosili także Scott Carpenter dyrektor Instytutu Republikańskiego, specjalista od polityki informacyjnej, Krzysztof Prędki – przewodniczący Sejmiku Samorządowego Województwa Wałbrzyskiego, Piotr Roman – przewodniczący Sejmiku Samorządowego Województwa Jeleniogórskiego i Rafał Matyja – przewodniczący Krajowego Komitetu Konserwatywnego

Drugie spotkanie, zorganizowane przez „Solidarność” w auli PWR, również zgromadziło część wyżej wymienionych osób, przybyli także min. Andrzej Wiszniewski (KBN), podsekretarza stanu w MEN Andrzej Karwacki, podsekretarza stanu w Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej Janusz Solarz, szef zespołu doradców koordynatora reform społecznych Andrzej Steczyński i komendant stołecznej policji inspektor Michał Otrębski. Gośćmi konferencji byli również JM Rektor PWR prof. Andrzej Mulak i Prorektor ds. Ogólnych dr Ludomir Jankowski.

Działacze samorządowi wypowiedzieli się na temat swoich obaw i nadziei związanych z reformą, a przedstawiciele rządu i władzy ustawodawczej starali się przedstawić obiektywne przesłanki zmian. Poseł Jan Chmielewski podkreślił, że mówiąc o utworzeniu kolejnego szczebla struktury samo-

ządowej wiele osób zapomina, że istnieje on już i tak w postaci rejonów. Obecna zmiana ma więc nie tyle zwiększyć liczbę pracowników administracji rządowej lub samorządowej, ile zmienić zdecydowanie kompetencje poszczególnych szczebli władzy. Nowa struktura pozwoli na oszczędności finansowe, a tym samym na przekazywanie władzom samorządowym funduszy odpowiednich do powierzonych im zadań, np. utrzymywania szkół podstawowych (gminy) i ponadpodstawowych (powiaty).

Jak stwierdził min. Kulesza, „polski system edukacyjny pochodzi z czasów stalinowskich, a jego podstawy – nawet z czasów carskich; system opieki zdrowotnej ma strukturę organizacyjną utworzoną w latach czterdziestych, zaś system bezpieczeństwa zbiorowego (policja) odwzorowuje rozwiązania przyjęte w latach trzydziestych w Rosji Sowieckiej”. Mimo wprowadzenia samorządów gminnych przetrwało wiele z dawnego porządku. Sprawę pogarsza niejasny sposób rozliczania finansów. Nie ma wiarygodnych danych określających koszty działania poszczególnych instytucji państwowych. Reformy są więc niezbędne.

W czasie debaty przypomniano też, że wymóg przeprowadzenia reformy terytorialnej wynika z nowej konstytucji. Podkreślano potrzebę tworzenia dużych, silnych województw, zwłaszcza na zachodzie kraju, by przeciwdziałać stopniowemu, nieformalnemu uzależnianiu się małych regionów od ośrodków zewnętrznych.

Dyskutowano o proponowanych formach ordynacji wyborczej: oczywiste jest, że na szczeblu powiatów wybory powinny być proporcjonalne, ale w gminie będą one raczej większościowe.

Na pytanie zadane prof. M. Kuleszy o wpływ zmian struktury państwowej na finansowanie uczelni wyższych nie udało mi się uzyskać zdecydowanej odpowiedzi. Wydaje się, że jedyną znaczącą, choć nie wynikającą z reformy terytorialnej, zmianą będzie uwzględnianie w wydatkach resortowych coraz liczniejszych wyższych szkół zawodowych i wynikający stąd efekt krótkiej koldry.

Pożyczki dla studentów

W wyniku uzgodnień MEN z Ogólnopolskim Porozumieniem Samorządów Studenckich w październiku 1998 ma rozpocząć działalność Państwowy Fundusz Pożyczkowy dla Studentów. Nowa ekipa rządowa rozwinęła projekt dokumentu, który pojawił się już w roku 1996. Wtedy nie nadano sprawie biegu, gdyż w budżecie państwa zabrakło środków na uruchomienie funduszu. Według wstępnych ustaleń początkowo pożyczki będą wypłacane tylko studentom z dwóch środowisk akademickich, prawdopodobnie z Warszawy i Poznania. W innych ośrodkach akademickich ma to nastąpić nie później niż 1. października 2001r.

Pożyczki z Państwowego Funduszu Pożyczkowego dla Studentów mają stanowić uzupełnienie stypendiów i być nisko oprocentowane. Intencją autorów projektu jest, aby z pożyczek mogły skorzystać te osoby, które obecnie muszą rezygnować ze studiów ze względów materialnych.

Wnioski o kredyty na studia, złożone przez samych zainteresowanych, będą opiniowane przez komisję złożoną z przedstawicieli władz uczelni i samorządu studenckiego.

Pieniądze funduszu mogą być również przeznaczane na rozwiązywanie problemów społecznych społeczności studenckich, m.in. na budowę lub remonty domów studenckich, stołówek i innych obiektów związanych z uczelniami.

Zasady gospodarki finansowej funduszu mają być określone przez ministra edukacji narodowej wspólnie z szefem resortu finansów. Organem nadzorującym fundusz ma być minister edukacji narodowej, a pieczę nad nim sprawować będzie sześciuosobowa rada nadzorcza powoływana na 3 lata przez ministra edukacji narodowej.

Fundusz będzie czerpać środki na realizację swoich celów z dotacji państwa, zapisów, darowizn krajowych i zagranicznych, odsetek z lokat bankowych i obligacji Skarbu Państwa, z działalności gospodarczej i emisji własnych obligacji, a także ze spłaconych pożyczek.

Jednak, jak stwierdza w „Miesięczniku Politechniki Warszawskiej” dr Anna Jankowska (Politechnika Warszawska), członkini Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, przyjęta koncepcja jest ryzykowna. Jej zastrzeżenia budzi przyjęta przy realizacji programu formuła organizacyjna państwowego funduszu celowego. Dotychczasowe doświadczenia wykazały, że państwowe fundusze celowe mają wysokie koszty własne, a ponadto działają często niegospodarnie. Stwarza to wysoki poziom ryzyka dla powodzenia całego systemu kredytów na studia. □

Zakład Usług Socjalnych Politechniki Wrocławskiej
organizuje (po raz trzeci)

KONCERT WIELKOPOSTNY

pod patronatem

JM Rektora Politechniki Wrocławskiej prof. Andrzeja Mulaka

i JM Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego prof. Romana Dudy.

Koncert odbędzie się w dniu 5.04.1998r., o godz. 19⁰⁰ w kościele św. Ignacego przy ul. Stysia 16.

Artyści wykonają dzieło Aleksandra Greczaninowa „Liturgia św. Jana Złotoustego” op. 79.

Marzec '68 – spotkanie po latach

Wśród wielu obchodów i uroczystości związanych z rocznicą wydarzeń politycznych z marca 1968 roku nie zawsze pamięta się, że dla znaczącej części społeczeństwa był to przede wszystkim bunt studentów przeciwko represyjnej i ograniczającej aktywność obywateli rzeczywistości. Rzadko kiedy wspomina się, że miejscem strajków młodzieży była nie tylko Warszawa.

Wrocław był właśnie jednym z protestujących ośrodków akademickich. Wydarzenia marcowe miały dla niego podwójne znaczenie: nie tylko krystalizowały poglądy polityczne znaczącej grupy młodzieży, ale i integrowały wykorzenioną przez migrację społeczność miasta. Młodzi ludzie, którzy zaczęli w tym czasie aktywną działalność polityczną, często pozostawali jej wierni przez długie lata. Zaowocowało to w roku 1980, gdy uczestnicy wydarzeń marcowych tworzyli zręby „Solidarności”.

12 marca odbyło się uroczyste posiedzenie Prezydium KZ NSZZ „Solidarność”. Wzięli w nim udział obecni i byli pracownicy i studenci, którzy byli organizatorami i aktywnymi uczestnikami strajków studenckich.

Przybyli członkowie Komitetu Organizacyjnego Wieców Uczelni reprezentujący poszczególne uczelnie. Z Politechniki Wrocławskiej był Waław Jakacki, Konstancja (Katarzyna) Surmacz i Wojciech Myślecki, z Uniwersytetu – Stanisław Januszewski, z Akademii Rolniczej – pani prof. Grabińska z synem.

Obecni byli też: dr Ryszard Krasnodębski, ówczesny wykładowca matematyki na PWr, który na znak solidarności ze studentami podjął protest głodowy, doc. Paweł Zworski, mgr Ewa Czyliwicz-Przekwas, dr Mieczysław Wojtas, mgr Gabriela Januszewska i studium w 1968 roku na Uniwersytecie Wrocławskim, aresztowany, późniejszy przewodniczący Komitetu Strajkowego z grudnia 1981 i przewodniczący „S” Regionu Dolny Śląsk Marek Muszyński.

Władze Uczelni były reprezentowane przez JM Rektora prof. Andrzeja Mulaka i Prorektora ds. Ogólnych dr Ludomira Janakowskiego. Obecni byli też młodzi ludzie ze szkoły średniej, uczestnicy konkursu historycznego.

Podczas spotkania dr Wojciech Myślecki przedstawił szeroki obraz wydarzeń sprzed 30 lat. Wspominano demonstrację, próby rozbicia akcji protestacyjnej, represje, które dotknęły bardzo wiele osób. Początkowo aż 1200 studentów było relegowanych z uczelni, wielu z nich dostało „wilczy bilet”, liczni zostali powołani do wojska albo skazywani pod fałszywymi zarzutami. Pani

K. Surmacz na skutek represji mogła skończyć studia dopiero po latach.

W dyskusji podkreślano masowość, zaangażowanie i spontaniczność działań, a także zdyscyplinowanie studentów: podczas strajku panował porządek, nie doszło do żadnych dewastacji.

„Wydarzenia marcowe” ciągnęły się do maja. Choć sami protestujący mieli nikłą nadzieję na przewyżczenie założeń systemu komunistycznego i strajkowali pod minimalistycznymi (jak dziś może się wydawać) hasłami typu „Socjalizm – tak, wypaczenia – nie”, dokonali czegoś istotnego: zmienili świadomość znaczącej części młodej inteligencji polskiej.

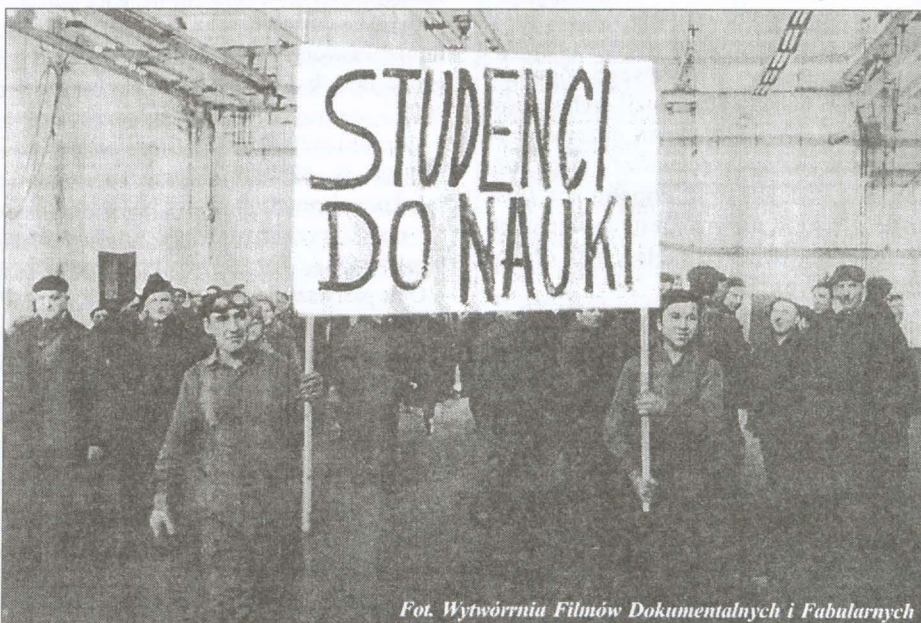
Dyskusja zakończyła się wnioskami. JM Rektor zaproponował, by w jakiejś formie

utrwalić wydarzenia marca '68 dla potomnych. Przedstawiciele „Solidarności” zadeklarowali pracę nad realizacją tego zadania: przejrzanie zbiorów archiwalnych, zebranie wypowiedzi uczestników wypadków.

Jednocześnie zaapelowano do władz PWr, by podjąć działania służące integracji studentów i nauczycieli. Pozostaje otwarte pytanie o ich formę.

Spotkanie po latach było okazją do wielu wzruszeń. Dla niektórych osób była zaskoczeniem informacja, że duży materiał fotograficzny dotyczący wydarzeń marcowych na Politechnice można znaleźć w Księdze Jubileuszowej 50-lecia Politechniki Wrocławskiej 1945-1995. Wszystkich zainteresowanych historią Uczelni odsyłamy do tego opracowania.

11 marca 1968 – robotnicy FSO na Żeraniu idą na wiec

Fot. Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych

PRACOWNIA...

Dokończenie ze strony 17

ka danych przy użyciu programu DAS 2000). Ocenę odporności termicznej tworzyw termoplastycznych wykonuje się tu metodą Vicat oraz HDT w zakresie do 300°C. Oznaczanie wskaźnika płynięcia tworzyw sztucznych przeprowadza się w zakresie 30-400°C.

Pracownia dysponuje następującą aparaturą specjalistyczną:

1. LR10K Materials Testing Machine (Lloyd).
2. Rheo-Tester 1000 (Goettfert).
3. Rheocord 9000 with RHEOMIX, RHEOMEX 252 and CTW100 (HAAKE).

4. Resil 5.5 Instrumented Impact Tester (Ceast).

5. HDT/Vicat 3 (Ceast).

6. Melt Flow Junior (Ceast).

Tak wyposażona pracownia stwarza też szerokie możliwości dydaktyczne.

Można tu prowadzić kursy dotyczące recyklingu tworzyw sztucznych. Jest to atrakcyjna oferta dla tych wydziałów Politechniki Wrocławskiej, których studenci stykają się w praktyce zawodowej z tworzywami sztucznymi.

Dalsze informacje o możliwościach skorzystania z usług PRACOWNI RECYKLINGU TWORZYW SZTUCZNYCH można uzyskać u dr Marka Kozłowskiego, tel.: 206212, 3203554, fax.: 221580, 3280229, e-mail: kozlowski@marek.itn.pwr.wroc.pl.

Dla wielbicieli lotnictwa, techniki, historii, sportu i przygody – dla wszystkich

Trzeba koniecznie zobaczyć!

We wrocławskim Arsenale – oddziale Muzeum Historycznego uroczystie otwarto 20 lutego 1998 r. wystawę poświęconą polskiemu lotnictwu wojskowemu w pierwszym dwudziestolecu jego istnienia.

Pierwsze loty i pierwsze walki...

Za pierwszy polski lot bojowy uważa się akcję przeprowadzoną w dniu 5 listopada 1918 roku. Samolot „Brandenburg” wystartował ze zdobytego dopiero dzień wcześniej lwowskiego lotniska na Lewandówce, by zbombardować pozycje ukraińskie. Dalsze lata przyniosły wspaniały rozwój polskiego lotnictwa – zarówno w dziedzinie praktyki lotniczej jak konstrukcji.

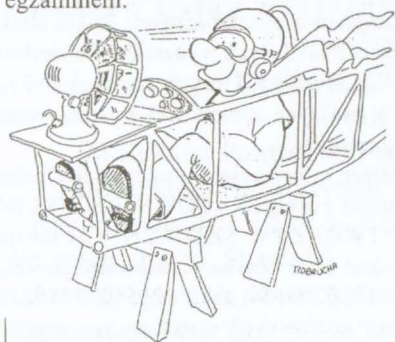
Wystawa zorganizowana w Arsenale jest jednym z elementów obchodów 80-lecia naszego lotnictwa wojskowego. Zgromadzono tam ponad 600 pozycji archiwaliów pochodzących z kilkunastu muzeów i ze zbiorów prywatnych: dokumenty, mapy, czasopisma, książki oraz imponująca ilość zdjęć. Niestety, niewiele jest tu sprzętu lotniczego: pojedyncze śmigła i inne drobne elementy wyposażenia.

A przecież były to czasy drewnianych kratownic (żeber z listewek) naprzężonych drutem i powleczonych cellonowym płótnem. Nie były to na pewno „stalowe ptaki”! Tym większy szacunek budzą te prezentowane na wystawie. „Popatrz, to z PZL P.-6” słychać było szepty nad kawałkiem pomiętej blachy.

Dla przyszłych lotników

Akademicki Klub Lotniczy PWr będzie miał swoje pomieszczenia w budynku P.-6 przy ul. Chełmońskiego.

Klub zapowiada zorganizowanie teoretycznych szkoleń szybowcowych. Będą one prowadzone przez instruktorów z Aeroklubu. Okres szkolenia wyniesie ponad 60 godzin i zakończy się egzaminem.

Cóż, wojna światowa i 50 lat PRL-u dokonały ogromnych spustoszeń także i w tej dziedzinie. Stąd też słowa wielkiego uznania należą się zespołowi przygotowującemu ekspozycję, a zwłaszcza Wojciechowi Sankowskiemu – pomysłodawcy i autorowi wystawy, który będąc architektem z zawodu wykazał się niezwykłym znanstwem tematyki. Podziwiano też prezentowane na

wystawie jego akwarele obrazujące dawne samoloty. Są nie tylko piękne, ale jednocześnie poprawne technicznie, co nie jest powszechne wśród malujących lotnictwo artystów.

Wystawę podzielono na cztery działy:

- powstanie lotnictwa wojskowego w końcu 1918 roku,
- rozwój i działania lotnictwa wojskowego w latach 1919-1920,
- organizacja lotnictwa w okresie międzywojennym,
- polski przemysł lotniczy.

O ile pierwsze działy są opracowane bardzo dokładnie, to dalsze powinny doczekać się uzupełnień. Organizacja lotnictwa i przemysł lotniczy w okresie międzywojennym to tematy bardzo obszerne, ciekawe, a mało znane. Godny uwagi jest fakt, że startując w 1918 roku z zerowego poziomu Polska w ciągu 20 lat zbudowała przemysł lotniczy o znaczącej w Europie po-

zycji, produkujący nowoczesne samoloty według najnowszych technologii. W końcu lat trzydziestych polskie lotnictwo wojskowe było wyposażone całkowicie w polskie samoloty! Szkoda, że spośród wieku zbudowanych maszyn zachowała się w kraju tylko jedna PZL P11C. Świetnie uzupełniałyby materiały archiwalne, ale wypożyczenie tego eksponatu na wystawę nie było możliwe – traktowany jest jak relikwia narodowa.

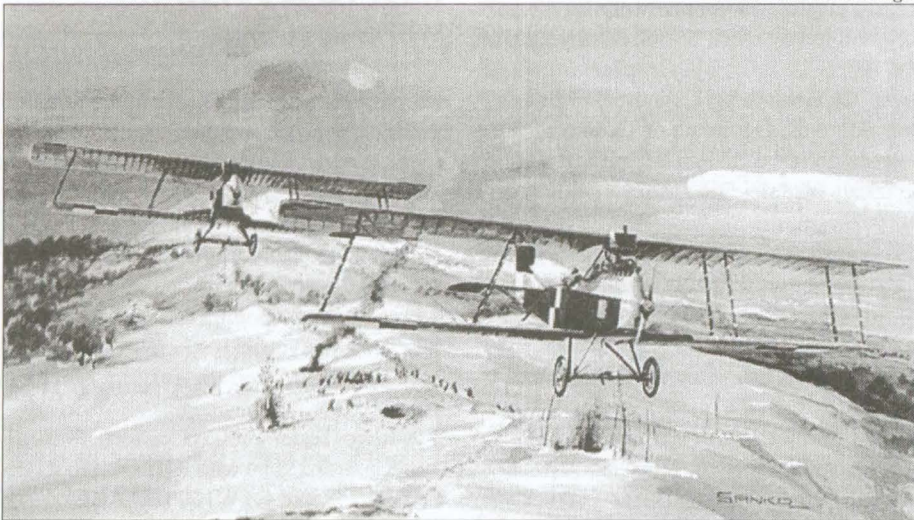
Wystawa dedykowana jest pamięci kpt. Wiktora Komorowskiego, który zginął w 1952 roku podczas przesłuchania w areszcie śledczym we Wrocławiu. Był ofiarnym pilotem „pierwszych początków” – latał i walczył w polskich eskadrach w 1918 i 1920 roku. Później służył w Toruniu w dowództwie lotnictwa. Internowany w Rumunii wraca po wojnie i osiedla się na Dolnym Śląsku. Aresztowany podzielił los wielu...

Należy oczekiwać, że wrocławska wystawa trafi także do innych miast w Polsce, być może stanie się celem szkolnych wycieczek. Powinna stać się stałą ekspozycją muzealną. Gdzie? – Może w Krakowie, a może w „Muzeum Orlińskiego” we Wrocławiu.

Bogdan Ginter

Autor jest przewodniczącym zarejestrowanego w styczniu br. Akademickiego Klubu Lotniczego Politechniki Wrocławskiej

Gwiazd W.Sankowskiego

ESPRIT-COPERNICUS

The European Union's Information Technologies RTD Programme

23 i 24 kwietnia we Wrocławiu odbędzie się symposium, którego tematem jest: „Rozproszone przedsiębiorstwo, Inteligentna automatyzacja i Benchmarking Przemysłowy”-„Zastosowanie ICT w praktyce”

Organizatorzy:

Komisja Europejska, DG III Industry, Wrocławskie Centrum Transferu Technologii (WCTT), Komitet Badań Naukowych (KBN).

Honorowi przewodniczący:

Zdzisław BIAŁEK WSM „Krotoszyn” S.A. (PL)
Andrzej MULAŁ, Politechnika Wroclawska (PL)

Przewodniczący:

Jan Koch, WCTT, Politechnika Wroclawska (PL)

Członkowie Komitetu Organizacyjnego:

Vittorio CHIESA, CNR-ITIA (UK)
Roman DZIUBA, WCTT, Politechnika Wroclawska (PL)
Paolo GARELLO, Komisja Europejska, DG III Industry
Lothar KAISER, Institute fur Steuerungstechnik, University of Stuttgart (D)
Andrzej KUTIN, Moscow State University of Technology (RU)
Lazlo Monostori, MTA-SZTAKI (Computer and Automation Research Institute (HU)
Zdzisław PAWLAK, KBN (PL)
Andres PETURSSON, Komisja Europejska, DG III Industry
Carl-Erik SKJOELSTRUP, Odense Steel Shipyard (DK)
Thomas SKORDAS, Komisja Europejska, DG III Industry

Cele symposium

Celem symposium jest zorganizowanie otwartego forum dyskusyjnego, w czasie którego uczestnicy będą mogli wymienić się doświadczeniami oraz przedyskutować

najnowsze osiągnięcia i trendy w zakresie *Przedsiębiorstwa rozproszonego, Inteligentnej automatyzacji i Benchmarkingu przemysłowego*. Na konferencji zaprezentowane zostaną niektóre projekty realizowane w ramach programu ESPRIT i COPERNICUS. Szczególny nacisk położony będzie na wymianę praktycznych doświadczeń w zastosowaniu rozwiązań ICT (Information and Communication Technology).

Symposium umożliwi spotkanie przemysłowców i badaczy z całej Europy. Zostaną przedstawione informacje na temat możliwości współpracy w zakresie badań i innowacji w technologii.

Oczekujemy, że w symposium udział wezmą przedstawiciele przemysłu, stowarzyszeń przemysłowych, władz regionalnych, krajowych i naukowcy.

Sekretariat konferencji :

Roman DZIUBA
Lokalny Sekretariat Symposium
Wrocławskie Centrum
Transferu Technologii
Politechnika Wroclawska
50-371 Wrocław, Polska
ul. Łukasiewicza 3/5
Tel.: (+48 71) 320 33 18
Fax: (+48 71) 320 39 48
e-mail: romek@itma.pwr.wroc.pl

Attn. Andres PETURSSON
European Commission
DG III / F.7
Rue de la Loi 200 (N-105-7/99)
B-1049 Brussels
Fax: +32 2 299 1184
E-mail: Andres.Petursson@dg3.cec.be

Wszystkie dodatkowe informacje można odnaleźć na stronach internetowych WWW pod adresem URL:

<http://www.cordis.lu/esprit/src/poland98.htm>

<http://www.itma.pwr.wroc.pl/wctt/esprit.htm>

Szymon Kubik

NA WYDZIAŁACH

ELEKTRYCZNY

19 stycznia 1998 odbyło się posiedzenie Rady Wydziału. Szczególnie serdecznie powitano na nim prof. Andrzeja Kordeckiego i dr Tadeusza Matusiaka, którzy pod koniec roku 1997 obchodzili jubileusz 85-lecia urodzin. Jubilanci otrzymali wiązanki kwiatów oraz podziękowania za wieloletnią pracę dydaktyczną i naukową.

Dziekan przekazał informację o nadaniu panu prof. Marianowi Cegielskiemu tytułu doktora honoris causa Priazowskiego Uniwersytetu Technicznego w Mariupolu na Ukrainie.

Dziekan poinformował, że z dniem 1.01.1998 został mianowany na stanowisko profesora zwyczajnego prof. J.Malko.

W głosowaniu jawnym postanowiono dokonać zmiany w programie dziennych studiów magisterskich przez wprowadzenie kursu „Funkcje zmiennej zespolonej” zamiast „Równań różniczkowych cząstkowych”.

W głosowaniu jawnym postanowiono zmienić nazwę specjalności na studiach dziennych magisterskich z obecnie obowiązującej „Inżynieria Wysokonapięciowa i Materiałowa” na „Technologia i Diagnostyka w Elektrotechnice”. Zmieniono też nazwę specjalności na studiach zaocznych inżynierskich (oraz po uruchomieniu uzupełniających magisterskich) z obecnie obowiązującej „Technologia Elektrotechniczna” na „Technologia i Diagnostyka w Elektrotechnice”.

W głosowaniu jawnym większością głosów poparto ankietę zgłoszenia wyboru typu studiów dziennych na kierunku Elektrotechnika na Wydziale Elektrycznym.

W głosowaniu tajnym poparto wniosek o powołanie dr hab.inż. Jana Zawilaka na stanowisko profesora nadzwyczajnego PWr na czas nieokreślony.

W głosowaniu jawnym jednomyślnie poparto wniosek dr inż. Janiny Pospiesznej o przedłużenie stypendium habilitacyjnego do 31.07.1998.

Większością głosów poparto wniosek o powołanie dr hab.inż. Artura Wilczyńskiego na stanowisko profesora nadzwyczajnego PWr na okres 5 lat.

Poparto wniosek mgr inż. Pawła Kostyły o przedłużenie stypendium doktorskiego do 31.07.1998.

Dokończenie na stronie 30

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 29

Postanowiono otworzyć konkurs na stanowisko profesora nadzwyczajnego PW w specjalności „Diagnostyka Materiałów Elektrotechnicznych”.

RW w głosowaniu tajnym otworzyła przewód doktorski mgr inż. Andrzejowi Bachremu i powołała na promotora prof. T.Łobosa.

Postanowiono ogłosić konkurs na stanowisko asystenta naukowo-dydaktycznego w Zakładzie Urządzeń Elektroenergetycznych i powołano komisję konkursową.

Postanowiono otworzyć przewód doktorski mgr inż. Grzegorza Żymalskiego z KGHM „Polska Miedź” i powołano na promotora prof. J.Zawilaka.

W głosowaniu jawnym jednomyślnie poparto wniosek o przedłużenie urlopu bezpłatnego o jeden rok, tj. do 31.08.1999, dr inż. B.Kasztennemu w związku z możliwością podjęcia przez niego w USA wysokiej rangi badań naukowych.

Dziekan poinformował Radę, że w związku z likwidacją na uczelni 5 instytutów międzywydziałowych pojawiła się konieczność podziału I-21 pomiędzy 3 Wydziały: Elektryczny, Elektroniki i PPT. Kwestią dyskusyjną pozostaje jeszcze podział majątku podzielonego instytutu.

W ramach „Akcji 500 komputerów” wydział otrzymał 38 nowych komputerów.

Prof. T.Orłowska-Kowalska poinformowała, że prof. Jan Koch wspólnie z grupą inicjatywną opracowuje wniosek do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego o wyrażenie zgody na uruchomienie nowego kierunku studiów „Zarządzanie i Inżynieria”, którego absolwenci będą przygotowani równie dobrze z zakresu organizacji, zarządzania, finansów, jak i z określonej dziedziny technicznej. Postanowiono wydelegować przedstawicieli Wydziału Elektrycznego do Komisji ds. przygotowania w.w. założeń programowych.

Na posiedzeniu 9.02. 1998 RW uczciła pamięć tragicznie zmarłego prof. Andrzeja Jellonka minutą ciszy.

Większością głosów poparto propozycję korekty planu dziennych studiów inżyniersko-magisterskich, przedstawioną przez Kolegium Dziekańskie.

W głosowaniu jawnym postanowiono powierzyć 10 godzin wykładu z przedmiotu „Systemy kontroli i sterowania w

Dokończenie na stronie 31

Nowe Studium Podyplomowe

Dwa wydziały Politechniki Wrocławskiej – Wydział Informatyki i Zarządzania oraz Wydział Mechaniczno - Energetyczny podjęły wspólne przedsięwzięcie i zorganizowały Studium Podyplomowe **Systemy Zarządzania i Nowe Technologie w Energetyce i Ciepłownictwie**. Oferta ta jest skierowana do energetycznego sektora gospodarki, znajdującego się w okresie intensywnej transformacji. Polega ona na deregulacji (demonopolizacji) i wdrażaniu zasad gospodarki rynkowej. Studium ma charakter nauczająco-praktyczny. Przeznaczone jest głównie dla kadry kierowniczej wyższego i średniego szczebla oraz kadry inżynierskiej o długim stażu pracy (10 - 15 lat) w przedsiębiorstwach energetyki ciepłej, elektrociepłowniach i elektrowniach. Jego celem jest dostarczenie słuchaczom wiedzy przydatnej w umiejętnym zarządzaniu przedsiębiorstwem energetycznym i w prognozowaniu jego rozwoju.

Nauka trwa 2 semestry i obejmuje 270 godzin zajęć prowadzonych w formie wykładów, ćwiczeń audytorijnych i laboratoryjnych oraz przygotowanie pracy dyplomowej. Zajęcia dy-

daktyczne będą prowadzone przez nauczycieli akademickich obu wydziałów (Informatyki i Zarządzania oraz Mechaniczno-Energetycznego), profesorów z Wydziału Elektrycznego oraz pracowników naukowych z Wydziału Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego i Akademii Ekonomicznej. Program łączy zagadnienia ekonomiczno-finansowe, organizacyjne oraz zagadnienia rozwoju techniki i technologii. Szczególny nacisk położony zostanie na istotne problemy współczesnych technologii racjonalizujących wytwarzanie, dystrybucję i zużycie różnych postaci energii z uwzględnieniem aspektu prawno-ekonomicznego.

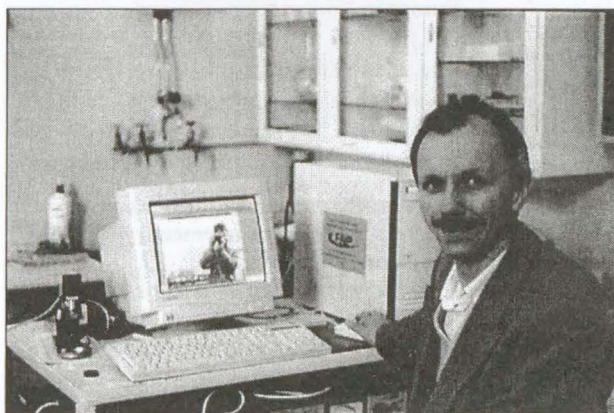
W wyniku rekrutacji przeprowadzonej przede wszystkim przez Wydział Mechaniczno-Energetyczny 34 osoby zostały uczestnikami I edycji, rozpoczynającej się od semestru letniego roku akademickiego 1997/98. Na uroczystym otwarciu działalności studium w dniu 20.02.1998 honory gospodarzy pełnili: prodziekan Wydziału Informatyki i Zarządzania – dr Zbigniew Szalbierz i prodziekan Wydziału Mechaniczno-Energetycznego – dr Zbigniew Gnutek. W uroczystości wzięli również udział zaproszeni goście, między innymi: J.M.prof. Andrzej Mulak, dziekan Wydziału Mechaniczno-Energetycznego – prof. Mieczysław Lech i dziekan Wydziału Informatyki i Zarządzania – prof. Jerzy Świątek.

Złoty klucz jeszcze raz

„Pryzmat” donosił w numerze 103 o dwóch nagrodach „Golden Key Awards” przyznanych dr hab. Henrykowi Kasprzakowi (Instytut Fizyki I-9) oraz dr Ryszardowi Radomskiemu (Instytut Chemii Fizycznej i Teoretycznej, I-30) w Londynie, na wystawie „The London International Invention Fair”. Odnalazł się trzeci laureat takiej nagrody, prof. Andrzej Miniewicz z Instytutu Chemii Fizycznej i Teoretycznej, który to samo wyróżnienie otrzymał za zespołowe dzieło: konstrukcję modulatora ciekłokrystalicznego dla holografii w czasie rzeczywistym. Wraz z nim autorami konstrukcji (i laureatami nagrody złotego klucza) byli: dr inż. Stanisław Bartkiewicz, obecnie adiunkt

w I-30, kpt.mgr inż. Adam Januszko, doktorant eksternista, zatrudniony w Wyższej Szkole Oficerskiej im. Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu oraz ppłk dr inż. Janusz Parka z Instytutu Fizyki Technicznej Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie. Jak oględnie piszą autorzy, skonstruowany modulator może być zastosowany do „...dynamicznego rozpoznawania obiektów...”. Zważywszy afiliację dwóch członków zespołu badawczego nie ma wątpliwości, że urządzenie jest wartościowe z wojskowego punktu widzenia. Mimo to (lub właśnie dlatego – takie czasy) informacja o wynalazku była szeroko prezentowana za granicą. Po raz pierwszy w Pittsburgu (USA) na wystawie „Invention/New Product Exposition” w maju 1997, po raz drugi w Londynie, gdzie dzieło uzyskało nagrodę. Kierownik zespołu, choć dumny z osiągnięć, nie był osobiście obecny ani w Pittsburgu, ani w Londynie; wy-

nalazek był zaprezentowany w postaci profesjonalnie wykonanego plakatu z jego opisem. O nagrodzie autorzy zostali zawiadomieni pocztą – nie otrzymali z tego tytułu żadnej gratyfikacji finansowej. Prof. Miniewicz jest Kierownikiem Zakładu Fizyki i Chemii Materiałów Molekularnych, jego zespół rozwija badania doświadczalne w optyce nieliniowej i jej zastosowaniach np. w holografii. □

Fundacja Rozwoju PWr

Od 1993 r. działa Fundacja Rozwoju Politechniki Wrocławskiej. Założycielami Fundacji są: BUDEXPOL spółka z o.o., Kombinat PZL HYDRAL, Politechnika Wrocławska, Elektrownia TURÓW, Gmina Wrocław, Gmina Wałbrzych oraz Urząd Wojewódzki w Wałbrzychu.

Pracami Fundacji kieruje zarząd w składzie: Marek Kozłowski (dyrektor), Bogdan Rytwiński oraz Zbigniew Sebastian. Nadzór merytoryczny sprawuje Rada Fundacji, złożona z przedstawicieli Sponsorów oraz JM Rektora i pięciu reprezentantów Uczelni, delegowanych przez Senat Politechniki Wrocławskiej. Nadzór finansowy prowadzi trzysobowa Komisja Rewizyjna, której przewodniczy Kwestor Uczelni.

Celem Fundacji jest zdobywanie środków na statutową działalność Politechniki Wrocławskiej, oraz popieranie wszechstronnego rozwoju kontaktów naukowych Politechniki Wrocławskiej w kraju i zagranicą. Podstawową formą pozyskiwania środków jest gromadzenie darowizn lub dotacji. Statut Fundacji przewiduje także możliwość prowadzenia działalności gospodarczej o sprezyowanym profilu.

Zapytaliśmy dyrektora Fundacji, dr Marka Kozłowskiego o aktualne pola działania Fundacji.

– Pracujemy w tej chwili nad kilkoma tematami. W największym skrócie można je przedstawić następująco:

1. Projekt i wykonanie programu TEMPUS S-JEP-9315-95 *Ecological Aspects of Plastic Waste Management*, który rozwija curriculum Wydziału Inżynierii Środowiska przez nowy kurs „Zagospodarowanie Odpadów z Tworzyw Sztucznych” - m.in. ze środków Wspólnoty Europejskiej zakupiono aparaturę do laboratorium dydaktyczne go za kwotę ok. 550 tys. zł.

Kolejnym wynikiem tego projektu jest wydany ostatnio wraz z Oficyną Wydawniczą Politechniki Wrocławskiej skrypt „podstawy recyklingu tworzyw sztucznych”. Jest to druga w Polsce pozycja książkowa podejmująca niezwykle aktualny temat zagospodarowania odpadów z tworzyw sztucznych.

Ze wspomnianego projektu TEMPUSA wywodzi się także Pracownia Recyklingu Tworzyw Sztucznych utworzona na Wydziale Chemicznym w Instytucie Chemii i technologii Nafty i Węgla (piszemy o niej w innym miejscu).

2. Strategiczne cele Fundacji związane są z rozwojem technologicznym Dolnego Śląska - w planach znalazło się utworzenie Parku Technologicznego we Wrocławiu mają-

cego stanowić ważny element nowoczesnego rozwoju miasta i regionu, pomaturalnego Akademickiego Studium Umiejętności oraz edukację technologiczną w szkołach średnich.

Plany te zmaterializują się w dużym stopniu w bieżącym roku. Park Technologiczny zostanie lada dzień utworzony w formie spółki akcyjnej, której członkami-założycielami są Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Wrocłowski, Akademia Rolnicza, Urząd Miejski Wrocławia, Urząd Wojewódzki, Dolnośląska Izba Gospodarcza, Towarzystwo Inwestycyjne „Dolmel” oraz Fundacja Rozwoju Politechniki Wrocławskiej.

W październiku b.r. spodziewane jest otwarcie w strukturze Fundacji nowej szkoły niepublicznej – Akademickiego Studium Umiejętności. Założeniem tej dwuletniej szkoły jest uprofilowana edukacja dająca absolwentom szansę zdobycia praktycznych umiejętności w zakresie m.in. diagnostyki samochodowej, techniki poszanowania energii i ochrony środowiska, budowy maszyn i urządzeń energetycznych, przemysłowych instalacji energetycznych, chemii i technologii chemicznej, analityki zasobów medyczo-technicznych szpitala, multimedialnych systemów komputerowych, architektury i gospodarki przestrzennej, techniki biurowej w międzynarodowym przedsiębiorstwie oraz konserwacji architektury.

ASU powstaje pod patronatem Politechniki Wrocławskiej, Uniwersytetu Wrocławskiego i Akademii Medycznej. Najbliższym partnerem Fundacji jest w tym projekcie Centrum Kształcenia Ustawicznego PWr.

3. Organizacja systemu stypendiów fundowanych dla studentów i młodych pracowników naukowych we współpracy z podmiotami gospodarczymi i organizacjami pozarządowymi.

Firmy zainteresowane absolwentami określonych specjalności przekazując darowizny na rzecz Fundacji tworzą fundusz stypendialny. Jest on adresowany do konkretnych studentów wskazanych przez wpłacających. System ten stwarza pole działania dla obu stron, zwłaszcza studentów aktywnych w kontaktach z firmami. Już kilku studentów korzysta z tego rodzaju stypendiów, a jeden z młodych pracowników wyjechał na stypendium na University of British Columbia w Kanadzie.

Osoby zainteresowane możliwościami stworzonymi przez Fundację Rozwoju PWr odsyłamy do jej dyrektora:

dr inż. Marek Kozłowski

Adres: Politechnika Wrocławska
50-370 Wrocław
Wybrzeże Wyspiańskiego 27
Tel.: 3203554 Fax.: 3280229
e-mail: kozlowski@marek.itn.pwr.wroc.pl

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 30

elektroenergetyce” prof. Tadeuszowi Halawie (emerytowany pracownik IA-SiE).

Pozytywnie zaopiniowano wniosek o wprowadzenie systemu punktów kredytowych na Wydziale Elektrycznym.

Prof. T.Orłowska-Kowalska poinformowała, że Senat zaaprobował uruchomienie na Wydziale Elektrycznym kierunku Automatyka i Robotyka z początkiem roku akademickiego 1998/99.

Postanowiono przedłużyć zatrudnienie prof. J.Juchniewicza do 31.08.1999.

Prof. Z.Wróblewski poinformował, że na ostatnim posiedzeniu Senat podjął uchwałę o likwidacji Instytutu Metrologii Elektrycznej. Instytut ten został podzielony między 3 Wydziały: Elektroniki, Elektryczny i PPT. RW w głosowaniu jawnym jednomyślnie poparła wniosek o włączenie do I-29 Zakładu Przyrządów i Systemów Pomiarowych (z dawnego IME), kierowanego przez prof. Z.Nawrockiego.

Jednogłośnie poparto wniosek prof. Z.Kremensa o udzielenie mu urlopu bezpłatnego w okresie od 1.03.98 do 31.05.98 w związku z wyjazdem do USA na kontrakt na semestr wiosenny jako „visiting professor”.

WYDZIAŁ CHEMICZNY

28 stycznia 1998 r. odbyło się XX posiedzenie Rady Wydziału Chemicznego, której przewodniczył dziekan prof. H.Górecki.

Początek obrad poświęcono wspomnieniu o zmarłym prof. Zdzisławie Ruziewicz.

W trakcie posiedzenia Rady Wydziału zgodnie z przyjętym porządkiem:

- ustalono stanowisko Rady Wydziału w sprawie wyboru kandydata na członka korespondenta PAN,

- prof. W. Walkowiak przedstawił informacje o wynikach prac Komisji ds. Punktów Kredytowych, zapoznając Radę Wydziału z celami i zasadami systemu punktów kredytowych oraz przykładami rozdziału punktów studentom Wydziału Chemicznego na semestrach pierwszym i trzecim.

Następnie podjęto uchwały Rady Wydziału dotyczące spraw osobowych, w których:

- powołano Komisję do wszczęcia postępowania w sprawie nadania tytułu

Dokończenie na stronie 32

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 31

naukowego profesora dr hab. Andrzejowi Kmiecikowi,

- poparto wnioski w sprawie wszczęcia postępowania o nadanie tytułu naukowego profesora dr hab. Henrykowi Galinie i dr hab. Czesławowi Wawrzeńczykowi oraz wniosku w sprawie wszczęcia przewodów habilitacyjnych: dr inż. Bogdana Boduszka, dr inż. Romana Gancaza i dr inż. Grażyny Gryglewicz,

- powołano Komisję do wszczęcia przewodu habilitacyjnego dr inż. Mirosława Millera,

- poparto wniosek Komisji Rady Wydziału Chemicznego w sprawie zatrudnienia dr hab. Jolanty Grzechowiak na stanowisko profesora nadzwyczajnego Politechniki Wrocławskiej na czas nieokreślony.

- na wniosek Komisji Rady Wydziału Chemicznego Politechniki Wrocławskiej powołanej w celu rozstrzygnięcia konkursu na stanowisko profesora nadzwyczajnego w dziedzinie *technologia chemiczna i inżynieria chemiczna*, w zakresie *inżynierii reaktorów chemicznych i kinetyki procesów wysokotemperaturowych*, wszczęto postępowania w sprawie powołania dr hab. Józefa Słowińskiego oraz dr hab. Andrzeja Matyni na stanowisko profesora nadzwyczajnego,

Podjęte na posiedzeniu uchwały Rady Wydziału dotyczyły również:

- ogłoszenia konkursów na stanowiska profesora nadzwyczajnego w dyscyplinie *technologia chemiczna* w specjalności *technologia organiczna* oraz na stanowisko profesora nadzwyczajnego w dyscyplinie *technologia chemiczna* w specjalności *fizykochemia polimerów*,

- poparcia podania dr Antoniego Chyli o przyznanie stypendium habilitacyjnego,

- poparcia wniosku o zatrudnienie dr Andrzeja Trochimczuka na stanowisku adiunkta naukowo-badawczego na czas nieokreślony.

XX posiedzenie Rady Wydziału zakończyły informacje przekazane przez dziekana, dotyczące: problemu przekształceń strukturalnych Uczelni, organizacji Laboratorium Regionalnego, możliwości ubiegania się o staże zagraniczne oraz sprawy związane z bieżącą działalnością Wydziału Chemicznego.

4.03.1998 r. odbyło się XXI nadzwyczajne posiedzenie Rady Wydziału Chemicznego, na którym podjęto uchwałę o

Dokończenie na str.33

Gdzie się uczyć, gdzie pracować?

Marzec to sezon poszukiwań dróg kariery. Zanim zaczną zbliżać się wakacje, pracodawcy i instytucje dydaktyczne prezentują swoje oferty. Odbywa się to przy współudziale samej młodzieży. Przykładem mogą być organizowane po raz kolejny Dni Kariery. Organizatorem jest AIESEC, toteż odbywają się one zarówno na Akademii Ekonomicznej, jak na Politechnice. Hall Gmachu Głównego wypełniły stanowiska banków i firm produkcyjnych: ABB Instal Sp.z o.o., Andersen Consulting, British American Tobacco, Bank Handlowy w Warszawie S.A., Coca-Cola, Coopers&Lybrand, ELBA CSB S.A., fabryki Maszyn Fadroma S.A., Ernst&Young i innych. Tegoroczna oferta licznych firm była wzbogacona o szkolenia.

W dniach 10 i 11 marca odbyły się we wrocławskim ratuszu Pierwsze Międzyuczelniane Targi Pracy „Profesja'98”. Organizatorem było Biuro Karier powołane niedawno do życia przez Politechnikę Wrocławską, Uniwersytet Wrocławski i Wojewódzki Urząd Pracy. Celem imprezy było umożliwienie zbliżającym się do dyplomu studentom bezpośredniego kontaktu z pracodawcami. W związku z tym ogłoszono godziny rektorskie dla studentów IV i V roku Politechniki Wrocławskiej. Oczywiście osoby, które wcześniej skończyły studia też miały szansę na interesujące oferty firm. Przedstawiciele uczelni wskazywali na wielką rolę środowiska akademickiego w rozwoju regionu. Mówiono też o umiejętności poszukiwania pracy jako o niezbędnym elemencie wykształcenia.

Starania kandydatów wspierały wykłady i warsztaty dotyczące sztuki negocjacji (prowadzone przez prof. Jana Waszkiewicza), kreowania własnego wizerunku (dr Zbigniew Antczak) i sztuki autoprezentacji (BME Consulting) oraz prezentacje poszczególnych firm.

Do udziału w targach zgłosiło się ponad 20 firm. Większość z nich ma renomowaną pozycję, jak Volvo Truck Poland czy KGHM Polska Miedź S.A. Zdecydowaną przewagę miały przedsiębiorstwa związane z przemysłem mechanicznym, choć poszukiwano nie tylko mechaników. Duży był popyt na informatyków. Przedstawicielka firmy Volvo zapowiadała znaczne inwestycje swojej firmy w rejonie Wrocławia. Podkreślała przy tym, że mechanicy szukający pracy w międzynarodowym konkretnie muszą – obok kwalifikacji zawodowych – wykazać się znajomością języków obcych. Bowiern tyl-

ko to pozwala pracodawcy szkolić przyjętych do pracy młodych ludzi w centrali firmy.

W otwarciu targów wzięli udział reprezentanci władz uczelni wrocławskich i liczni goście. Prezydent Wrocławia Bogdan Zdrojewski podkreślił, że rozwijające się miasto, które zgodnie z planami perspektywicznymi ma wkrótce osiągnąć 800 tysięcy do miliona mieszkańców, powinno liczyć przede wszystkim na absolwentów wrocławskich uczelni. Przedstawiciele uczelni wskazywali na wielką rolę środowiska akademickiego w rozwoju regionu. Mówiono też o umiejętności poszukiwania pracy jako o niezbędnym elemencie wykształcenia.

Już następnego dnia rozpoczęły się targi edukacyjne zwane w tym roku IV Dolnośląskimi Prezentacjami Edukacyjnymi (11-14 marca).

Jak zwykle zorganizowano je w Hali Ludowej. Patronowało im Kuratorium Oświaty i Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola, a także przyjaciółka dzieci Barbara Labuda.

Politechnika Wrocławska przedstawiła szeroką ofertę dydaktyczną. Prezentowane były poszczególne wydziały – wszystkie z wyjątkiem Wydziału Elektroniki. Ponadto można było obejrzeć prezentację wyspecjalizowanych agend Uczelni, np. Biblioteki Głównej.

Skala imprezy zwiększa się z roku na rok. Dwa lata temu uczestniczyło w niej 120 wystawców, w zeszłym roku – 150, zaś obecnie – 180. Szansa zaprezentowania się na targach przyciągnęła także uczelnie spoza Wrocławia: widzieliśmy Politechnikę Opolską i Akademię Górniczo-Hutniczą z Krakowa. Była też oczywiście duża oferta szkół średnich i pomaturalnych, nadających licencjaty. Młodzież występowała zarówno w roli klientów jak i prezenterów szkół, do których uczęszcza. Równocześnie odbywały się występy artystyczne grup szkolnych. Wydział Mechaniczny PWr zaprosił na swoją ekspozycję klub Apanonar (prezentowany w Pryzmacie na okładce II), a Wydział Chemiczny kuśił bardzo dekoracyjnymi stanowiskami laboratoryjnymi.

Duża liczba młodzieży, która uczestniczyła we wszystkich wymienionych imprezach, świadczyła o znacznym zainteresowaniu sprawami zdobywania wykształcenia i zawodu.

Niewątpliwie w przyszłym roku Dni Kariery, Targi Pracy i Prezentacje Edukacyjne zostaną powtórzone. □

BEZPŁATNY, EKSPERYMENTALNY DOSTĘP DO BAZ DANYCH POPRAZ SIEĆ KOMPUTEROWĄ

Uprzejmie informujemy, że w wyniku starań podjętych przez Bibliotekę Politechniki Wrocławskiej producent baz danych wyraził zgodę na bezpłatne, eksperymentalne udostępnianie: Science Citation Index, Social Science Citation Index oraz Arts & Humanities Citation Index całemu środowisku naukowemu Wrocławia poprzez metropolitalną sieć komputerową WASK.

Wymienione bazy pozwalają na:

- poszukiwanie literatury na wybrane tematy,
- sporządzanie analiz cytowań własnych prac naukowych i prac innych autorów,
- śledzenie aktywności naukowej poszczególnych pracowników, zespołów lub instytucji naukowych.

Eksperyment przeprowadzony zostanie w okresie trzech miesięcy (1.03.98 – 31.05.98r) na sprzęcie Info-Ware wykorzystywanym od 1993 r w Bibliotece Politechniki do sieciowego udostępniania baz danych na CD-ROMach.

Zdajemy sobie sprawę, że zastosowanie tego sprzętu może powodować pewne utrudnienia i niedogodności w dostępie do baz. Stworzenie dobrej jakości połączeń sieciowych dla całego środowiska naukowego

Wrocławia wymaga bowiem modernizacji i znacznego wzmocnienia sprzętu komputerowego, a także rozszerzenia licencji sieciowych dla baz danych. Od trzech lat czynimy starania o uzyskanie z KBN niezbędnych środków na ten cel i mamy nadzieję, że zostaną one zakończone sukcesem.

Zachęcając Państwa do uczestniczenia w obecnym eksperymencie sądzimy, że mimo pewnych niedogodności związanych z ograniczeniami sprzętowymi, drogą tą zaprezentowane zostaną sieciowe metody zdalnej obsługi informacyjnej użytkowników poprzez metropolitalną sieć komputerową. W efekcie takiego rozwiązania pracownicy i studenci różnych uczelni Wrocławia będą mogli wyszukiwać informacje na temat wyników najnowszych światowych badań naukowych z własnych stanowisk komputerowych.

Szczegółowe informacje na ww. temat znaleźć można w witrynie Biblioteki Głównej Politechniki Wrocławskiej pod adresem: <http://www.bg.pwr.wroc.pl> lub w Oddziale Rozpowszechniania Informacji Biblioteki Głównej bud. A1, pok. 307f (8.⁰⁰ – 18.⁰⁰), tel. 320-29-03, 320-35-27, e-mail: sdi@bg.pwr.wroc.pl.

NOWE BAZY PATENTOWE W BIBLIOTECE

Uprzejmie informujemy, że Biblioteka Główna i OINT dysponuje dwoma nowymi bazami patentowymi na dyskach optycznych: PATOS i ACID RAIN.

Baza PATOS obejmuje informacje bibliograficzne na temat:

- niemieckich zgłoszeń patentowych i udzielonych patentów z następujących dziedzin: elektronika, fizyka, mechanika precyzyjna, optyka, akustyka, przetwórstwo surowców, przemysł chemiczny, budownictwo, górnictwo, przemysł przetwórczy, procesy technologiczne, budowa maszyn i pojazdów, wyżywienie i rolnictwo,
- niemieckich wzorów użytkowych (wszystkie dziedziny).

Baza ACID RAIN rejestruje patenty Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej z

zakresu ochrony środowiska, dotyczące problematyki kwaśnych deszczy (uwzględniono tu zapobieganie i ochronę przed ich powstawaniem oraz zmniejszanie lub likwidowanie skutków ich działania).

Baza ta składa się z dwóch części:

- bibliograficznej, tekstowej – możliwość prowadzenia poszukiwań w tekście opisu dokumentu patentowego,
- pełnotekstowej, graficznej – możliwość ogądania całego patentu w formie oryginalnej.

Wszyscy zainteresowani korzystaniem z ww. baz patentowych proszeni są o kontakt z pracownikami Oddziału Rozpowszechniania Informacji w Bibliotece Głównej i OINT, budynek A1, pok.307f (godz. 800-1800) tel. 320-29-03 lub 320-35-27.

DLA DOCIEKLIWYCH – zagadki dotyczące Biblioteki PWR:

- Jaka jest globalna długość półek zajmowanych przez książki w Bibliotekach PWR?
- Jaki jest rekord przetrzymywania przez czytelnika książki należącej do Biblioteki PWR?
- Jaka jest najstarsza książka w posiadaniu Biblioteki PWR?

Osoba, która wykaże się najlepszą orientacją w tej dziedzinie, zostanie uhonorowana Uściskiem Dłoni Dyrektora® i pamiątkowym dyplomem, o czym z przyjemnością doniesiemy. Na odpowiedzi czekamy w redakcji „Pryzmatu” do 5 kwietnia.

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 32

pozytywnym zaopiniowaniu przedstawionych Radzie wniosków o przyznaniu nagród Ministra Edukacji Narodowej.

GÓRNICZY

Na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 14.01.1998 poparto wniosek o przekazanie dyrektorom filii pełnomocnictw dziekana dotyczących realizacji procesu dydaktycznego oraz administracji toku studiów.

Ogłoszono konkurs na stanowisko profesora w zakresie geodezji i powołano komisję konkursową w składzie: prof.dr hab.inż. Jadwiga Więckowska, prof.dr hab.inż. Stanisław Dmitruk, prof.dr hab.inż. Lech Gładysiewicz.

Poparto kandydaturę dr inż. Jarosława Szwed-Lorenc na kierownika Zakładu Geologii Stosowanej, Odwadniania i Ekologii w I-11.

Podjęto uchwałę o skierowaniu do władz uczelni stanowiska Rady Wydziału Górniczego w sprawie propozycji reorganizacji I-10.

Na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 25.02.1998 rozstrzygnięto konkurs na stanowisko profesora. Jednogłośnie poparto wniosek o zatrudnienie prof.dr hab.inż. Stefana Caconia na stanowisku profesora na Wydziale Górniczym.

Zatwierdzono wniosek o nadanie dr inż. Jarosławowi Szwed-Lorenc Medalu Komisji Edukacji Narodowej.

W głosowaniu tajnym wyrażono zgodę na otwarcie przewodu doktorskiego mgr inż. Jacka Szczepińskiego nt.: „Prognoza zmian warunków hydrogeodynamicznych w obszarze leja depresyjnego kopalni Bełchatów w aspekcie opracowywania zasad zagospodarowywania wieloprzestrzennych wyrobisk poeksploatacyjnych” oraz wyznaczono prof.dr inż. Zbigniewa Kozłowskiego na promotora tej pracy.

Zatwierdzono tematy prac dyplomowych na rok akademicki 1997/98 dla studentów Wydziału Górniczego, dla specjalności: *Górnictwo odkrywkowe, Górnictwo podziemne, Gospodarka zasobami ziemi.*

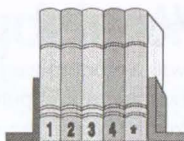
Na posiedzeniu w dniu 11.03.1998 jednogłośnie poparto wniosek o powołanie na Wydziale Górniczym Zakładu Geologii i Wód Mineralnych.

Zatwierdzono dodatkowe tematy prac dyplomowych na rok akademicki 1997/98 proponowane przez zakłady górnicze dla stypendystów.

KSIĄŻKI, które polecamy...

LEON LEDERMAN, DICK TERESI

BOSKA CZĄSTKA
*Jeśli świat jest odpowiedzią,
 jak brzmi pytanie?*

Seria: Na ścieżkach nauki
 Wydawnictwo Prószyński i S-ka, Warszawa 1996

Rzadko się zdarza, żeby laureat Nagrody Nobla pisał książki popularnonaukowe. Może raczej należałoby powiedzieć, że zdarza się to bardzo rzadko i tylko w Ameryce. Takim oryginalnym naukowcem jest Leon Lederman, który w roku 1988 otrzymał Nagrodę Nobla za badania nad cząstkami elementarnymi. Sam mówi o sobie: „Dla świata fizyki narodziłem się pod koniec 1948 roku, kiedy rozpocząłem studia doktoranckie. Pracowałem przy synchrocyclo-tronie na Uniwersytecie Columbia.” Wtedy to wszedł na Drogę, którą podążali wcześniej Demokryt, Archimedes, Kopernik, Galileusz, Newton, Faraday i inni. „Droga ma odcinki węższe i szersze, (...) odchodzi od niej wiele bocznych ulic o kuszących nazwach: elektronika, chemia, radiokomunikacja czy fizyka plazmy. Ci, którzy je wybrali, sprawili, że zupełnie zmienił się sposób życia ludzi na naszej planecie. Ci, którzy pozostali wierni Drodze, przekonali się, że jest ona na całej swej długości jednakowo i wyraźnie oznakowana tablicami, na których widnieje napis: Jak działa Wszechświat?”

Lederman miał szczęście pracować w środowisku wybitnych fizyków. „Zagęszczenie profesorów namaszczonego szwedzkimi świętymi olejkami było jednocześnie podniecające i przygnębiające. Wielu z nas, młodych pracowników naukowych, nosiło w kłapie znaczek: Jeszcze nie” – wyznaje.

W tej atmosferze charakter jest poddawany przeciążeniom chyba proporcjonalnym do przeciążeń cząstki w akceleratorze. Lederman twierdzi, że on i jego koledzy „kierowali się tymi samymi motywami, które przyświecają każdemu innemu przedstawicielowi Homo sapiens – ciekawością, wybujałym ego, dążeniem do władzy, chciwością, ambicją...”. Ale chyba ich ego było szczególnie wybujałe. Na szczęście dla czytelnika, autor zachował także sporo poczucia humoru. Dlatego można zacytować słowa dziennikarza San Francisco Examiner’a, który napisał: Czytając tę książkę będziesz śmiać się tak głośno, że nawet nie zauważysz, jak wiele się nauczyłeś.

Co nowego w bibliotece...

Dwa lata temu z okazji jubileuszu Biblioteka Główna pokazała na antresoli najnowszą ofertę swoich usług. Wystawę obejrzeli z zainteresowaniem dyrektorzy bibliotek z wielu polskich uczelni, chętnie zaglądali na nią studenci innych uczelni wrocławskich. „Pryzmat” w obszernym omówieniu tej prezentacji sugerował zawrót głowy od nadmiaru nowoczesności.

Co nowego w bibliotece, pokazujemy dziś już nie na okolicznościowej wystawie, ale na ekranie każdego podłączonego do Internetu komputera, gdyż w ten sposób dostępny jest katalog biblioteczny. Od stycznia br. można nie tylko przeglądać zaktualizowany stan księgozbioru i zamawiać potrzebne tytuły, ale także znaleźć informację o każdym zamówionym tytule, na realizację którego biblioteka oczekuje. Pojawiają się więc dwa nowe komunikaty: „tytuł zamówiony” lub „tytuł w trakcie opracowania”. Klawisz funkcyjny F-3 służący do zamawiania książek stojących na półce Biblioteki Głównej będzie mógł być użyty dopiero, gdy te komunikaty znikną, a na ich miejsce pojawi się perfekcyjny i kompletny opis bibliograficzny zakupionego i wprowadzonego do zbiorów tytułu.

Zachęcam wszystkich do wszechstronnego wykorzystywania komputerowego katalogu bibliotecznej naszej uczelni. Naprawdę warto.

Danuta Dudziak

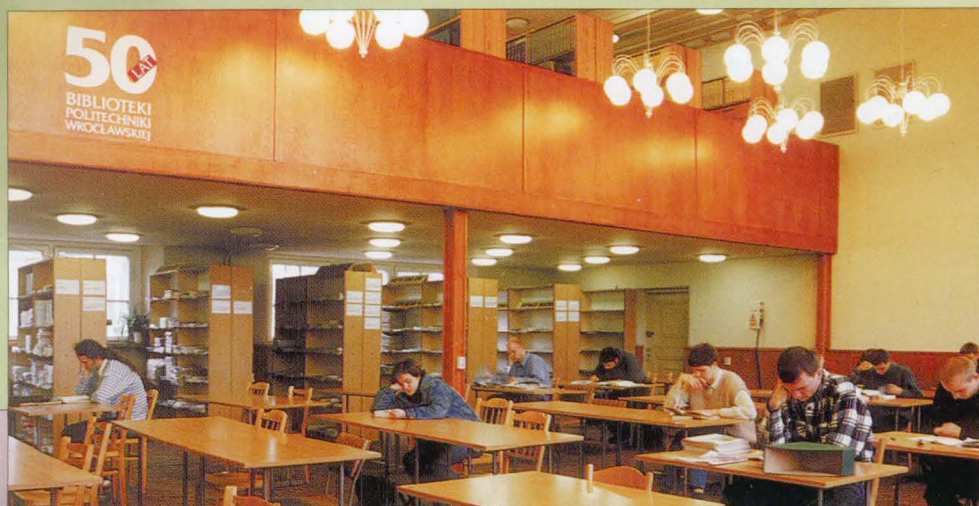
Czy wiesz, że:

- najwięcej książek (poza Biblioteką Główną) jest w Bibliotece Wydziału Elektroniki (ponad 37 tysięcy woluminów) oraz w Bibliotece i OINT Instytutu Architektury i Urbanistyki (około 20 tysięcy woluminów),
- najczęściej wykorzystywaną bazą na CD jest Science Citation Index,
- najdłuższy ciąg tytułu czasopism w naszych zbiorach to Vereines Deutscher Ingenieure Zeitschrift, którego najstarsze egzemplarze pochodzą z 1871 roku,
- najczęściej wykorzystywanym wydawnictwem informacyjnym jest The World of Learning,
- najdroższym czasopismem jest Chemical Physics Letters, a najdroższym wydawnictwem abstraktowym Chemical Abstracts,
- najmniejszą biblioteką jest Biblioteka Studium Wychowania Fizycznego i Sportu,
- najwięcej czytelników zapisanych jest do Biblioteki Wydziału Elektroniki (3773 osoby),
- największą biblioteką filii PWr jest biblioteka w Wałbrzychu,
- najwięcej bieżących czasopism zagranicznych (86 tytułów) posiada Biblioteka Międzyinstytutowa Instytutów Cybernetyki Technicznej, Sterowania i Techniki Systemów i Technologii Elektronowej (BMI-6, 17, 25),
- najczęściej cytowaną pracą z Politechniki Wrocławskiej jest praca prof. Pawła Kafarskiego i prof. Barbary Lejczak Biological activity of aminophosphoric acids,
- najwięcej zbiorów specjalnych (w tym unikalną dokumentację zabytków Dolnego Śląska) posiada Biblioteka i OINT Instytutu Architektury i Urbanistyki: ponad 52.000 jednostek obliczeniowych,
- najstarszym katalogiem jest katalog zbiorów niemieckiej Wyższej Szkoły Technicznej zawierający oryginalne karty katalogowe z lat 1919-1939,
- największą bazą danych tworzoną w Bibliotece jest baza o Dorobku Naukowym Pracowników PWr licząca ok. 130.000 rekordów,
- najczęściej „zaglądali” do naszego katalogu poprzez INTERNET zagraniczni czytelnicy z Niemiec i USA,
- najwięcej czasopism zgromadziła w swych zbiorach Biblioteka i OINT Instytutu Chemii Nieorganicznej i Matematyki Pierwiastków Rzadkich: 280 tytułów, 7262 woluminy,
- najpoważniejszym partnerem Biblioteki w wymianie zbiorów jest British Library.

**1 marca
minęły 52 lata
istnienia Biblioteki PWr**

Czytelnia Główna wraz z siecią bibliotek instytu-
towych i wydziałowych
czekają zawsze na poszu-
kujących wiedzy, spoko-
ju i... sennych.

*„Nie znam nic bardziej pociągającego i przyjemniej-
szego nad czytanie katalogu.”*

(Anatol France)

Katalog komputerowy w Bibliotece Głównej – dostępny on-line
w sieci INTERNET. Umożliwia korzystanie z baz danych informu-
jących o książkach, czasopiśmie dostępnych na uczelni i w
mieście, dorobku naukowym pracowników, patentach i prawach
ochronnych, wynalazkach i wzorach użytkowych, a także o zbio-
rach beletrystyki. Komputer pozwala szybko stwierdzić, czy po-
szukiwana książka jest dostępna, gdzie szukać czasopisma i czy
nie trzeba zapłacić kary za przetrzymane książki.

Fot. Krzysztof Mazur

Wszyscy ludzie Dyrektora...
dr Henryka Szarskiego
(... i inż. Antoni Tarczewski
– pierwszy z lewej.)

Oddział Rozpowszechniania Informa-
cji dostarcza informacji bieżącej i retro-
spektywnej o wybranych dziedzinach
wiedzy. Tu można „pozwedrzeć” sieci
informacyjne i uzyskać dane o dokumen-
tach źródłowych.

Wypożyczalnia Biblioteki Głównej.
Przy pomocy karty bibliotecznej z ko-
dem paskowym można szybko wypoży-
czyć książkę.

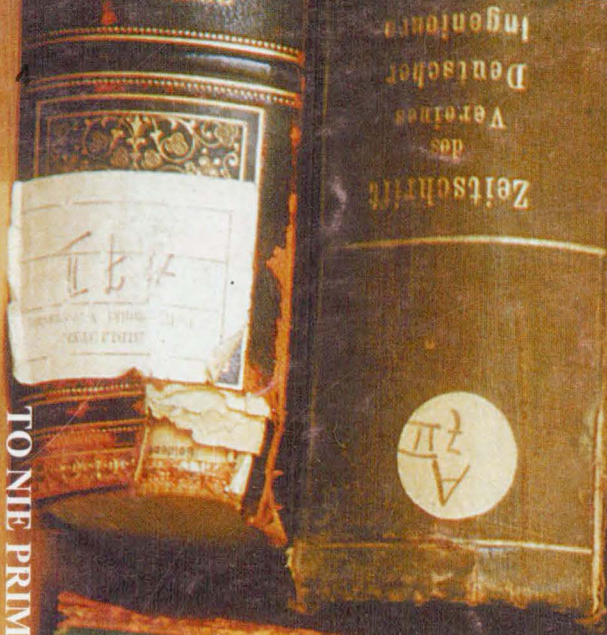
*„Wodę czerpa przetakiem,
kto bez książek chce być żakiem”*

Fot. Piotr Krasicki

dzienne wycieczki od 13.00 do 14.00 umożliwiaią poznanie zbiorów, usług i tajników działania dziańania nowoczesnej biblioteki. Informacje w pol. 309 A-1, tel. 28-39, Katalogi Bibliotek

TO NIE PRIMA APRILIS! *Od i kwietnia - każda środa jest dniem otwartych drzwi Biblioteki Pw*

Zeitschrift des Vereins Deutscher Ingenieure.

Zeitschrift des Vereins Deutscher Ingenieure.